

GODIŠNJI IZVEŠTAJ

2013

Beograd, 2014. godine

U skladu sa članom 50. i 51. Zakona o tržištu kapitala („Službeni glasnik RS“ broj 31/2011) i članom 3. Pravilnika o sadržini, formi i načinu objavljivanja godišnjih, polugodišnjih i kvartalnih izveštaja javnih društava („Službeni glasnik RS“ broj 14/2012) i članom 29. Zakona o računovodstvu, Energoprojekt Industrija a.d. Beograd, MB:07073224 objavljuje Godišnji izveštaj za 2013. godinu.

SADRŽAJ

- I. Finansijski izveštaji
- II. Izveštaj nezavisnog revizora
- III. Godišnji izveštaj o poslovanju
- IV. Izjava lica odgovornih za sastavljanje izveštaja

I

Finansijski izveštaji

Bilans stanja
Bilans uspeha
Izveštaj o tokovima gotovine
Izveštaj o promenama na kapitalu
Statistički aneks
Napomene uz finansijske izveštaje

ПОДАЦИ О ОБВЕЗНИКУ

Пословно име

Матични број ПИБ Општина

Место ПТТ број

Улица Број

ВРСТА ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЕШТАЈА

редовни годишњи финансијски извештај за 2013. годину.

ОБАВЕШТЕЊЕ О РАЗВРСТАВАЊУ (обавезно попуњавају привредна друштва, задруге, друга правна лица и огранци) словима

У складу са чланом 6. Закона о рачуноводству, а на основу података из финансијског извештаја за 2013. годину.

обвезник се разврстао као правно лице.

НАЧИН ДОСТАВЉАЊА ОБАВЕШТЕЊА О УТВРЂЕНИМ НЕДОСТАЦИМА/ПОТВРДЕ О РЕГИСТРАЦИЈИ

Начин доставе

Назив

Општина

Место ПТТ број

Улица Број

ПОДАЦИ О ЛИЦУ ОДГОВОРНОМ ЗА САСТАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЕШТАЈА

Назив/име и презиме

Место

Улица Број

E-mail

Телефон

ИЗЈАВА: Гарантујем тачност унетих података

Законски заступник обвезника

Својеручни потпис

Име

Презиме

ЈМБГ

Popunjiva pravno lice - preduzetnik					
07073224 Maticni broj	[] Sifra delatnosti	100830795 PIB			
Popunjiva Agencija za privredne registre					
750 1 2 3 Vrsta posla	[] 19	[] [] [] [] [] [] [] 20 21 22 23 24 25 26			

Naziv :ENERGOPROJEKT-INDUSTRIJA a.d.

Sediste : NOVI BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

BILANS STANJA

7005021323742

na dan 31.12.2013. godine

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
	A. STALNA IMOVINA (002+003+004+005+009)	001		200420	210169
00	I. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	002			
012	II. GOODWILL	003			
01 bez 012	III. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004	10.1.	1316	1353
	IV. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOSKA SREDSTVA (006+007+008)	005		130421	116010
020, 022, 023, 026, 027(deo), 028 (deo), 029	1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006	10.2.	125505	111948
024, 027(deo), 028 (deo)	2. Investicione nekretnine	007	10.3.	4916	4062
021, 025, 027(deo), 028(deo)	3. Bioloska sredstva	008			
	V. DUGOROCNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011)	009		68683	92806
030 do 032, 039 (deo)	1. Ucesca u kapitalu	010	10.4.	42953	46303
033 do 038, 039 (deo) minus 037	2. Ostali dugorocni finansijski plasmani	011	10.4.	25730	46503
	B. OBRтна IMOVINA (013+014+015)	012		267013	227440
10 do 13, 15	I. ZALIHE	013	10.5.	1687	8716
14	II. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	014			
	III. KRATKOROCNA POTRAZIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (016+017+018+019+020)	015		265326	218724
20, 21 i 22, osim 223	1. Potrazivanja	016	10.6.	217163	86801
223	2. Potrazivanja za vise placen porez na dobitak	017		0	147
23 minus 237	3. Kratkorocni finansijski plasmani	018	10.7.	14268	99891
24	4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	019	10.8.	16220	12570

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgranicenja	020	10.9.	17675	19315
288	V. ODLOZENA PORESKA SREDSTVA	021			
	G. POSLOVNA IMOVINA (001+012 +021)	022		467433	437609
29	D. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	023			
	Dj. UKUPNA AKTIVA (022+023)	024		467433	437609
88	E. VANBILANSNA AKTIVA	025	10.22.	167888	300616
	PASIVA				
	A.KAPITAL (102+103+104+105+106-107+108-109-110)	101	10.10.	309097	282723
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102	10.11.	89558	89558
31	II. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	103			
32	III. REZERVE	104	10.12.	22504	22504
330 i 331	IV. REVALORIZACIONE REZERVE	105	10.13.	52775	33727
332	V. NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	106		0	609
333	VI. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	107			
34	VII. NERASPOREDJENI DOBITAK	108	10.14.	144260	136325
35	VIII. GUBITAK	109			
037 i 237	IX. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE	110			
	B. DUGOROCNA REZERVISANJA I OBAVEZE (112+113+116)	111		150771	150571
40	I. DUGOROCNA REZERVISANJA	112	10.15.	6740	7669
41	II. DUGOROCNE OBAVEZE (114+115)	113		0	21869
414, 415	1. Dugorocni krediti	114	10.16.	0	21869
41 bez 414 i 415	2. Ostale dugorocne obaveze	115			
	III. KRATKOROCNE OBAVEZE (117+118+119+120+121+122)	116		144031	121033
42, osim 427	1. Kratkoročne finansijske obaveze	117	10.16.	23021	34990
427	2. Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	118			
43 i 44	3. Obaveze iz poslovanja	119	10.17.	91278	69480
45 i 46	4. Ostale kratkoročne obaveze	120	10.18.	19660	13590
47, 48 osim 481 i 49 osim 498	5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgranicenja	121	10.19.	6180	2973
481	6. Obaveze po osnovu poreza na dobitak	122		3892	0

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
498	V. ODLOZENE PORESKE OBAVEZE	123		7565	4315
	G. UKUPNA PASIVA (101+111 +123)	124		467433	437609
89	D. VANBILANSNA PASIVA	125		167888	300616

u H. Beas dana 20.2. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Askanic R

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

07073224 Maticni broj	Popunjiva pravno lice - preduzetnik Sifra delatnosti	100830795 PIB
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	☐ 19	☐ 20 ☐ 21 ☐ 22 ☐ 23 ☐ 24 ☐ 25 ☐ 26

Naziv :ENERGOPROJEKT-INDUSTRIJA a.d.

Sediste : NOVI BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

BILANS USPEHA

7005021323759

u period 01.01.2013 do 31.12.2013

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	A. PRIHODI I RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
	I. POSLOVNI PRIHODI (202+203+204-205+206)	201		101561	400076
60 i 61	1. Prihodi od prodaje	202	9.1.	101018	399532
62	2. Prihodi od aktiviranja ucinaka i robe	203			
630	3. Povecanje vrednosti zaliha ucinaka	204			
631	4. Smanjenje vrednosti zaliha ucinaka	205			
64 i 65	5. Ostali poslovni prihodi	206	9.2.	543	544
	II. POSLOVNI RASHODI (208 DO 212)	207		246017	425333
50	1. Nabavna vrednost prodate robe	208	9.3.	7749	105787
51	2. Troskovi materijala	209	9.4.	4081	4893
52	3. Troskovi zarada, naknada zarada i ostali licni rashodi	210	9.5.	163075	188169
54	4. Troskovi amortizacije i rezervisanja	211	9.6;9.7.	3571	3020
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	212	9.8;9.9.	67541	123464
	III. POSLOVNI DOBITAK (201-207)	213			
	IV. POSLOVNI GUBITAK (207-201)	214		144456	25257
66	V. FINANSIJSKI PRIHODI	215	9.10.	139208	79978
56	VI. FINANSIJSKI RASHODI	216	9.11.	6509	42060
67 i 68	VII. OSTALI PRIHODI	217	9.12.	29430	7894
57 i 58	VIII. OSTALI RASHODI	218	9.13.	725	17575
	IX. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (213-214+ 215-216+217-218)	219		16948	2980
	X. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (214-213- 215+216-217+218)	220			
69 - 59	XI. NETO DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	221			
59 - 69	XII. NETO GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	222	9.13	4254	0

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	B. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (219-220+221-222)	223	9.14.	12694	2980
	V. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (220-219+222-221)	224			
	G. POREZ NA DOBITAK				
721	1. Poreski rashod perioda	225	9.15.	4066	0
722	2. Odloženi poreski rashodi perioda	226	9.15.	693	0
722	3. Odloženi poreski prihodi perioda	227		0	313
723	D. Isplacena licna primanja poslodavcu	228			
	Dj. NETO DOBITAK (223- 224- 225- 226+ 227- 228)	229	9.15.	7935	3293
	E. NETO GUBITAK (224- 223+ 225+ 226- 227 + 228)	230			
	Ä...Ä: NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MANJINSKIM ULAGACIMA	231			
	Z. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATICNOG PRAVNOG LICA	232			
	I. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	233			
	2. Umanjenja (razvodnjena) zarada po akciji	234			

u N.1365 dana 20. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Asković K

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br. 114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjava pravno lice - preduzetnik		
07073224 Maticni broj	<input type="text"/> Sifra delatnosti	100830795 PIB
Popunjava Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	☐ 19	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ 20 21 22 23 24 25 26

Naziv :ENERGOPROJEKT-INDUSTRIJA a.d.

Sediste : NOVI BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

IZVESTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

7005021323766

u periodu od 01.01.2013. do 31.12.2013. godine

- u hiljadama dinara

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	134171	404957
1. Prodaja i primljeni avansi	302	129148	398785
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303		
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	5023	6172
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	229720	469112
1. Isplate dobavljacima i dati avansi	306	64814	260594
2. Zarade, naknade zarada i ostali licni rashodi	307	158287	187949
3. Placene kamate	308	1153	0
4. Porez na dobitak	309	27	94
5. Placanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310	5439	20475
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311		
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II -I)	312	95549	64155
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	313	132843	34346
1. Prodaja akcija i udela (neto prilivi)	314	2811	0
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	315	559	2461
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	316	98046	0
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	317	1957	1174
5. Primljene dividende	318	29470	30711
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	319	774	33693
1. Kupovina akcija i udela (neto odlivi)	320		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	321	774	4557
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	322	0	29136
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I - II)	323	132069	653
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II - I)	324		

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	325	0	56199
1. Uvecanje osnovnog kapitala	326		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti (neto prilivi)	327	0	56199
3. Ostale dugorocne i kratkorocne obaveze	328		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	329	34090	0
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	330		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	331	34076	0
3. Finansijski lizing	332		
4. Isplacene dividende	333	14	0
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I - II)	334	0	56199
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II - I)	335	34090	0
G. SVEGA PRILIVI GOTOVINE (301+313+325)	336	267014	495502
D. SVEGA ODLIVI GOTOVINE (305+319+329)	337	264584	502805
Dj. NETO PRILIVI GOTOVINE (336-337)	338	2430	0
E. NETO ODLIV GOTOVINE (337-336)	339	0	7303
Ä...Ä. GOTOVINA NA POCETKU OBRACUNSKOG PERIODA	340	12570	18449
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	341	1220	1424
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	342		
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRACUNSKOG PERIODA (338-339+340+341-342)	343	16220	12570

u H. B60 dana 20.2. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Astoric R

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br. 114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">07073224</div> Maticni broj	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;"> </div> Sifra delatnosti	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">100830795</div> PIB
Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
Popunjiva Agencija za privredne registre		
<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">750</div> 1 2 3	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;"> </div> 19	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;"> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;"> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;"> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;"> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;"> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;"> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;"> </div> 20 21 22 23 24 25 26
Vrsta posla		

Naziv : **ENERGOPROJEKT-INDUSTRIJA a.d.**

Sediste : **NOVI BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12**

IZVESTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

7005021323780

u periodu od **01.01.2013.** do **31.12.2013. godine**

- u hiljadama dinara

Red. br.	OPIS	AOP	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)	AOP	Ostali kapital (racun 309)	AOP	Neuplaceni upisani kapital (grupa 31)	AOP	Emisiona premija (racun 320)
	1		2		3		4		5
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine <i>2012</i>	401	80897	414	8661	427		440	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	402		415		428		441	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	403		416		429		442	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine <i>2012</i> (red.br. 1+2-3)	404	80897	417	8661	430		443	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	405		418		431		444	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	406		419		432		445	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine <i>2012</i> (red.br. 4+5-6)	407	80897	420	8661	433		446	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	408		421		434		447	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	409		422		435		448	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine <i>2013</i> (red.br. 7+8-9)	410	80897	423	8661	436		449	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	411		424		437		450	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	412		425		438		451	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine <i>2013</i> (red.br. 10+11-12)	413	80897	426	8661	439		452	

Red. br.	O P I S	AOP	Rezerve (racun 321, 322)	AOP	Revalorizacione rezerve (racuni 330 i 331)	AOP	Nerealizovani dobiti po osnovu hartija od vrednosti (racun 332)	AOP	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti (racun 333)
	1		6		7		8		9
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2012</u>	453	22504	466	35734	479	807	492	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	454		467		480		493	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	455		468		481		494	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2012</u> (red.br. 1+2-3)	456	22504	469	35734	482	807	495	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	457		470		483		496	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	458		471	2007	484	198	497	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine <u>2012</u> (red.br. 4+5-6)	459	22504	472	33727	485	609	498	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	460		473		486		499	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	461		474		487		500	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine <u>2013</u> (red.br. 7+8-9)	462	22504	475	33727	488	609	501	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	463		476	21616	489		502	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	464		477	2568	490	609	503	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine <u>2013</u> (red.br. 10+11-12)	465	22504	478	52775	491		504	

Red. br.	O P I S	AOP	Nerasporedjeni dobitak (grupa 34)	AOP	Gubitak do visine kapitala (grupa 35)	AOP	Otkupljene sopstvene akcije i udeli (racun 037,237)	AOP	Ukupno (kol.2+3+4+5+6+7+8-9+10-11-12)
	1		10		11		12		13
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2012</u>	505	133073	518		531		544	281676
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	506		519		532		545	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	507		520		533		546	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2012</u> (red.br. 1+2-3)	508	133073	521		534		547	281676
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	509	3293	522		535		548	3293
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	510	41	523		536		549	2246
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine <u>2012</u> (red.br. 4+5-6)	511	136325	524		537		550	282723
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	512		525		538		551	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	513		526		539		552	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine <u>2013</u> (red.br. 7+8-9)	514	136325	527		540		553	282723
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	515	7935	528		541		554	29551
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	516		529		542		555	3177
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine <u>2013</u> (red.br. 10+11-12)	517	144260	530		543		556	309097

Red. br.	OPIS	AOP	Gubitak iznad visine kapitala (grupa 29)
	1		14
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2012</u>	557	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	558	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	559	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2012</u> (red.br. 1+2-3)	560	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	561	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	562	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine <u>2012</u> (red.br. 4+5-6)	563	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	564	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	565	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine <u>2013</u> (red.br. 7+8-9)	566	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	567	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	568	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine <u>2013</u> (red.br. 10+11-12)	569	

u H. Bco dana 20.2. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

A. Šević

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br. 114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjava pravno lice - preduzetnik		
07073224 Maticni broj	<input type="text"/> Sifra delatnosti	100830795 PIB
Popunjava Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	☐ 19	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ 20 21 22 23 24 25 26

Naziv : ENERGOPROJEKT-INDUSTRIJA a.d.

Sediste : NOVI BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

STATISTICKI ANEKS

7005021323773

za 2013. godinu

I OPSTI PODACI O PRAVNOM LICU ODNOSNO PREDUZETNIKU

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Broj meseci poslovanja (oznaka od 1 do 12)	601	12	12
2. Oznaka za velicinu (oznaka od 1 do 4)	602	3	3
3. Oznaka za vlasnistvo (oznaka od 1 do 5)	603	2	2
4. Broj stranih (pravnih ili fizickih) lica koja imaju ucesce u kapitalu	604		
5. Prosecan broj zaposlenih na osnovu stanja krajem svakog meseca (ceo broj)	605	103	111

II BRUTO PROMENE NEMATERIJALNIH ULAGANJA I NEKRETNINA, POSTROJENJA, OPREME I BIOLOSKIH SREDSTAVA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Bruto	Ispravka vrednosti	Neto (kol. 4-5)
1	2	3	4	5	6
01	1. Nematerijalna ulaganja				
	1.1. Stanje na pocetku godine	606	2263	910	1353
	1.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	607		XXXXXXXXXXXX	
	1.3. Smanjenja u toku godine	608	886	XXXXXXXXXXXX	37
	1.4. Revalorizacija	609		XXXXXXXXXXXX	
	1.5. Stanje na kraju godine (606+607-608+609)	610	1377	61	1316
02	2. Nekretnine, postrojenja, oprema i bioloska sredstva				
	2.1. Stanje na pocetku godine	611	189847	73837	116010
	2.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	612	774	XXXXXXXXXXXX	774
	2.3. Smanjenja u toku godine	613	9248	XXXXXXXXXXXX	8000
	2.4. Revalorizacija	614	1961	XXXXXXXXXXXX	21637
	2.5. Stanje na kraju godine (611+612-613+614)	615	183334	52913	130421

III STRUKTURA ZALIHA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
10	1. Zalihe materijala	616		
11	2. Nedovrsena proizvodnja	617		
12	3. Gotovi proizvodi	618		
13	4. Roba	619	0	1838
14	5. Stalna sredstva namenjena prodaji	620		
15	6. Dati avansi	621	1687	6878
	7. SVEGA (616+617+618+619+620+621=013+014)	622	1687	8716

IV STRUKTURA OSNOVNOG KAPITALA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
300	1. Akcijski kapital	623	80897	80897
	u tome : strani kapital	624		
301	2. Udeli drustva sa ogranicenom odgovornoscju	625		
	u tome : strani kapital	626		
302	3. Ulozi clanova ortackog i komanditnog drustva	627		
	u tome : strani kapital	628		
303	4. Drzavni kapital	629		
304	5. Društveni kapital	630		
305	6. Zadružni udeli	631		
309	7. Ostali osnovni kapital	632	8661	8661
30	SVEGA (623+625+627+629+630+631+632=102)	633	89558	89558

V STRUKTURA AKCIJSKOG KAPITALA

- broj akcija kao ceo broj

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	1. Obicne akcije			
	1.1. Broj obicnih akcija	634	197310	197310
deo 300	1.2. Nominalna vrednost obicnih akcija - ukupno	635	80897	80897
	2. Prioritetne akcije			
	2.1. Broj prioriternih akcija	636		
deo 300	2.2. Nominalna vrednost prioriternih akcija - ukupno	637		
300	3. SVEGA -nominalna vrednost akcija (635+637=623)	638	80897	80897

VI POTRAZIVANJE I OBAVEZE

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
20	1. Potrazivanja po osnovu prodaje (stanje na kraju godine 639 <= 016)	639	93456	66586
43	2. Obaveze iz poslovanja (stanje na kraju godine 640 <= 119)	640	91278	69480
deo 228	3. Potrazivanja u toku godine od drustava za osiguranje za naknadu stete (dugovni promet bez pocetnog stanja)	641		
27	4. Porez na dodatu vrednost - prethodni porez (godisnji iznos po poreskim prijavama)	642	8716	19039
43	5. Obaveze iz poslovanja (potrazni promet bez pocetnog stanja)	643	121639	334165
450	6. Obaveze za neto zarade i naknade zarada (potrazni promet bez pocetnog stanja)	644	87276	97913
451	7. Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	645	11707	15203
452	8. Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	646	22926	23893
461, 462 i 723	9. Obaveze za dividende, ucesce u dobitku i licna primanja poslodavca (potrazni promet bez pocetnog stanja)	647		
465	10. Obaveze prema fizickim licima za naknade po ugovorima (potrazni promet bez pocetnog stanja)	648	6	0
47	11. Obaveze za PDV (godisnji iznos po poreskim prijavama)	649	12430	55841
	12. Kontrolni zbir (od 639 do 649)	650	449434	682120

VII DRUGI TROSKOVI I RASHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
513	1. Troškovi goriva i energije	651	2985	3007
520	2. Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	652	121864	137009
521	3. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	653	21328	23893
522, 523, 524 i 525	4. Troškovi naknada fizickim licima (bruto) po osnovu ugovora	654	4585	12914
526	5. Troškovi naknada clanovima upravnog i nadzornog odbora (bruto)	655	1830	2491
529	6. Ostali licni rashodi i naknade	656	13468	11862
53	7. Troškovi proizvodnih usluga	657	34118	84230
533, deo 540 i deo 525	8. Troškovi zakupnina	658	1213	0
deo 533, deo 540 i deo 525	9. Troškovi zakupnina zemljišta	659		
536, 537	10. Troškovi istrazivanja i razvoja	660		
540	11. Troškovi amortizacije	661	1388	1587
552	12. Troškovi premija osiguranja	662	307	431
553	13. Troškovi platnog prometa	663	1143	1880

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
554	14. Troškovi članarina	664	426	594
555	15. Troškovi poreza	665	2940	1694
556	16. Troškovi doprinosa	666		
562	17. Rashodi kamata	667	1156	23158
deo 560, deo 561 i 562	18. Rashodi kamata i deo finansijskih rashoda	668	1156	23158
deo 560, deo 561 i deo 562	19. Rashodi kamata po kreditima od banaka i dfo	669	1089	120
deo 579	20. Rashodi za humanitarne, kulturne, zdravstvene, obrazovne, naučne i verske namene, za zaštitu čovekove sredine i za sportske namene	670	128	15
	21. Kontrolni zbir (od 651 do 670)	671	211124	328043

VIII DRUGI PRIHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
60	1. Prihodi od prodaje robe	672	8300	157406
640	2. Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povracaja poreskih dazbina	673	543	260
641	3. Prihodi po osnovu uslovljenih donacija	674		
deo 650	4. Prihodi od zakupnina za zemljiste	675		
651	5. Prihodi od članarina	676		
deo 660, deo 661, 662	6. Prihodi od kamata	677	1775	28270
deo 660, deo 661 i deo 662	7. Prihodi od kamata po racunima i depozitima u bankama i ostalim finansijskim organizacijama	678	240	700
deo 660, deo 661 i deo 669	8. Prihodi na osnovu dividendi i ucesca u dobitku	679	132331	29342
	9. Kontrolni zbir (672 do 679)	680	143189	215978

IX OSTALI PODACI

- iznosi u hiljadama dinara

O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Obaveze za akcize (prema godisnjem obracunu akciza)	681		
2. Obracunate carine i druge uvozne dazbine (ukupan godisnji iznos prema obracunu)	682		
3. Kapitalne subvencije i druga državna dodeljivanja za izgradnju i nabavku osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	683		
4. Državna dodeljivanja za premije, regres i pokrize tekucih troškova poslovanja	684		
5. Ostala državna dodeljivanja	685	543	260
6. Primljene donacije iz inostranstva i druga bespovratna sredstva u novcu ili naturi od inostranih pravnih i fizickih lica	686		
7. Licna primanja preduzetnika iz neto dobitka (popunjavaju samo preduzetnici)	687		
8. Kontrolni zbir (od 681 do 687)	688	543	260

X RAZGRANIČENI NEGATIVNI NETO EFEKTI UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE I KURSNIH RAZLIKA

- iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Početno stanje razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	689		
2. Razgraničeni neto efekat ugovorene valutne klauzule	690		
3. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	691		
4. Preostali iznos razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule (red. br. 1 + red. br. 2 - red. br. 3)	692		
5. Početno stanje razgraničenog neto efekta kursnih razlika	693		
6. Razgraničeni neto efekat kursnih razlika	694		
7. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta kursnih razlika	695		
8. Preostali iznos razgraničenog neto efekta kursnih razlika (red.br. 5 + red.br. 6 - red.br. 7)	696		

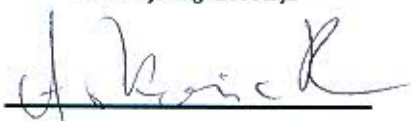
XI RAZGRANIČENI POZITIVNI NETO EFEKTI UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE I KURSNIH RAZLIKA

- iznosi u hiljadama dinara

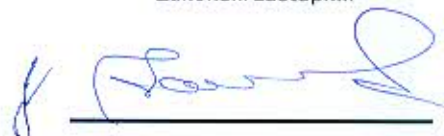
OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Početno stanje razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	697		
2. Razgraničeni neto efekat ugovorene valutne klauzule	698		
3. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	699		
4. Preostali iznos razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule (red. br. 1 + red. br. 2 - red. br. 3)	700		
5. Početno stanje razgraničenog neto efekta kursnih razlika	701		
6. Razgraničeni neto efekat kursnih razlika	702		
7. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta kursnih razlika	703		
8. Preostali iznos razgraničenog neto efekta kursnih razlika (red.br. 5 + red.br. 6 - red.br. 7)	704		

 U N. Bob dana 20.2. 2014. godine

 Lice odgovorno za sastavljanje
 finansijskog izveštaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br. 114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Налог за уплату

уплатилац

ENERGOPROJEKT-INDUSTRIJA a.d.

износ

4.000,00

рачун примаоца

840-29775845-87

позив на број

09-07073224

сврха

накнада за регистрацију и објављивање регистрованих
финансијских извештаја

прималац

Агенција за привредне регистре, Бранкова 25, 11000 Београд

Telefon: (011) 310 14 01, 310 14 02
E-mail: info@epindustrija.rs
www.ep-industry.com

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE ZA 2013. GODINU

Beograd, 2014. godine

SADRŽAJ

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	4
2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA	5
3. VLASNIČKA STRUKTURA.....	6
4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA	6
5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA	9
6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA	11
7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA.....	12
7.1. Procenjivanje	13
7.2. Efekti kurseva stranih valuta	13
7.3. Prihodi	14
7.4. Rashodi	15
7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja	15
7.6. Porez na dobitak	16
7.7. Nematerijalna ulaganja.....	18
7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema.....	19
7.9. Finansijski lizing	20
7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	20
7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	21
7.12. Investicione nekretnine.....	22
7.13. Zalihe.....	23
7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji	24
7.15. Finansijski instrumenti	25
7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	28
7.17. Kratkoročna potraživanja	29
7.18. Finansijski plasmani	30
7.19. Obaveze	30
7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina	31
7.21. Naknade zaposlenima.....	33
8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU	35
8.1. Kreditni rizik	37
8.2. Tržišni rizik	38
8.3. Rizik likvidnosti	41
8.4. Upravljanje rizikom kapitala	42
9. BILANS USPEHA	44
9.1. Prihodi od prodaje	44
9.2. Ostali poslovni prihodi	45
9.3. Nabavna vrednost prodane robe	45
9.4. Troškovi materijala.....	45
9.5. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	46

9.6.	Troškovi amortizacije	46
9.7.	Troškovi rezervisanja	47
9.8.	Troškovi proizvodnih usluga	48
9.9.	Nematerijalni troškovi	48
9.10.	Finansijski prihodi	49
9.11.	Finansijski rashodi	50
9.12.	Ostali prihodi	51
9.13.	Ostali rashodi	52
9.14.	Dobitak pre oporezivanja	53
9.15.	Porez na dobitak i neto dobitak	53
9.16.	Neto dobitak po akciji	54
10.	BILANS STANJA	55
10.1.	Nematerijalna ulaganja	55
10.2.	Nekretnine, postrojenja i oprema	56
10.3.	Investicione nekretnine	57
10.4.	Dugoročni finansijski plasmani	57
10.5.	Zalihe i dati avansi	58
10.6.	Kratkoročna potraživanja	58
10.7.	Kratkoročni finansijski plasmani	60
10.8.	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	60
10.9.	Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja	61
10.10.	Promene na kapitalu	62
10.11.	Osnovni kapital	63
10.12.	Rezerve	63
10.13.	Revalorizacione rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	63
10.14.	Neraspoređeni dobitak	64
10.15.	Dugoročna rezervisanja	64
10.16.	Dugoročni krediti	67
10.17.	Obaveze iz poslovanja	68
10.18.	Ostale kratkoročne obaveze	69
10.19.	Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	69
10.20.	Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	70
10.21.	Usaglašavanje potraživanja i obaveza	70
10.22.	Vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva	71
11.	HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA	72
12.	TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA	72
13.	POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA	74
14.	DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA	75

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Energoprojekt Industrija je akcionarsko društvo za projektovanje, konsalting i inženjering industrijskih objekata i postrojenja (u daljem tekstu: Društvo) u Beogradu. Registrovano je kod Agencije za privredne registre, Registar privrednih društava broj BD 8034/2005 od 04.04.2005. godine.

Opšti podaci o Društvu

<i>Sedište</i>	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
<i>Matični broj</i>	07073224
<i>Šifra i naziv delatnosti</i>	7112 - Inženjerske delatnosti i tehničko savetovanje
<i>Poreski identifikacioni broj</i>	100830795

Relevantne pravne činjenice vezane za **istorijat Društva** su sledeće:

Društvo je osnovano kao posebno pravno lice Rešenjem Trgovinskog suda u Beogradu broj FI 10668/78 koje je doneto 03.01.1979. godine sa pravnom snagom od 01.01.1979. godine i poslovalo je pod nazivom Industrija i Termotehnika OOUR za projektovanje, konsalting i inženjering industrijskih objekata, termotehničkih postrojenja i instalacija, Zeleni venac br. 18, Beograd. Usled uskladjivanja sa Zakonom o preduzećima, od 12.01.1990. godine, ovaj OOUR menja svoj status (usled pretvaranja kapitala u obračunske deonice) i posluje pod nazivom Energoprojekt Industrija, deoničko društvo za projektovanje, konsalting i inženjering industrijskih objekata i postrojenja, Bulevar Mihaila Pupina 12, Beograd.

U skladu sa Zakonom o svojinskoj transformaciji, od 13.06.1991. godine ovaj DD menja svoj status i posluje pod nazivom Energoprojekt Industrija, deoničko društvo u mešovitoj svojini za projektovanje, konsalting i inženjering industrijskih objekata i postrojenja, Bulevar Mihaila Pupina 12, Beograd.

U skladu sa Zakonom o preduzećima, Zakonom o klasifikaciji delatnosti i o Registru jedinica razvrstavanja i Zakonom o privatizaciji, od 24.04.2001. godine, ovaj MDD menja svoj status i posluje pod nazivom Energoprojekt Industrija, akcionarsko društvo za projektovanje, konsalting i inženjering industrijskih objekata i postrojenja, Bulevar Mihaila Pupina 12, Beograd.

U skladu sa Zakonom o privrednim društvima, Rešenjem kod Agencije za privredne registre upisuje se promena naziva pod brojem BD 206556/2006, koje je doneto 12.02.2007. godine, ovaj AD posluje pod nazivom Energoprojekt Industrija, otvoreno, kotirano akcionarsko društvo za projektovanje, konsalting i inženjering industrijskih objekata i postrojenja, Bulevar Mihaila Pupina 12, Beograd. Shodno registraciji u Agenciji za Privredne registre, **osnovna delatnost Društva** su inženjerske delatnosti i tehničko savetovanje. Preciznije, Društvo se bavi projektovanjem, konsaltingom i inženjeringom industrijskih objekata i postrojenja u zemlji i inostranstvu, trgovinom na veliko hemijskim proizvodima i drugim delatnostima iz Osnivačkog akta Društva. Društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu i reviziji, razvrstano u **srednje pravno lice**.

Društvo ima dva pridružena i jedno zavisno preduzeće: Energopet doo (vlasništvo 33,33%), Energoplast doo (vlasništvo 40%) i Zahinos Ltd (vlasništvo 100%).

U Društvu je **prosečan broj zaposlenih radnika**, na osnovu stanja krajem svakom meseca, iznosio:

- 2013. godine 103 i
- 2012. godine: 111 radnika.

Godišnji finansijski izveštaji koji su predmet ovih Napomena su **pojedinačni finansijski izveštaji Društva** i odobreni su od strane Odbora direktora dana 27.02.2014. godine. Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.

2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Ključni rukovodeći kadar Društva u 2013. godini sačinjavala su sledeća lica:

- Ljubisav Popović - Izvršni Direktor
- Danilo Kuprešanin - Direktor za plan i realizaciju projekata
- Nemanja Đurđević - Direktor za plan, finansije i računovodstvo

3. VLASNIČKA STRUKTURA

Društvo je u većinskom vlasništvu Energoprojekt Holding a.d. iz Beograda koje poseduje 62,77% od ukupnog broja emitovanih akcija, dok je ostatak od 37,23% u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih lica. Akcijama Društva trguje se na vanberzanskom tržištu Beogradske berze.

4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

U Republici Srbiji je Zakon o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 62/2013) osnovni pravni akt kojim se preciziraju različita pitanja vezana za obavljanje računovodstvenih aktivnosti.

Prelaznim odredbama Zakona o računovodstvu je predviđeno da se finansijski izveštaji za 2013. godinu sastavljaju u skladu sa odredbama prethodnog Zakona o računovodstvu i reviziji ("Službeni glasnik RS", br. 46/2006, 111/2009 i 99/2011 – u daljem tekstu: prethodni Zakon). Prethodnim Zakonom je predviđeno da su pravna lica i preduzetnici dužni da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje vrše u skladu sa:

- zakonskom regulativom;
- profesionalnoj regulativom; i
- internoj regulativom.

Pod **zakonskom regulativom** se podrazumevaju zakoni i podzakonski propisi doneti za izvršavanje zakona.

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 62/2013)
- Prethodni Zakon o računovodstvu i reviziji (»Službeni glasnik RS« broj 46/2006, 111/2009 i 99/2011);
- Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004,18/2010,101/2011 i 119/2012, 47/2013 i 108/203),

- Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Službeni glasnik RS« broj 84/2004, 86/2004, 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013 i 6/2014),
- Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 05/2007, 119/2008, 02/2010);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 119/2008, 09/2009, 04/2010, 03/2011);
- Pravilnik o izmenama i dopunama pravilnika o Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 04/2010, 03/2011) ,
- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010, 8/2011, 13/2012 i 8/2013 i 20/2014),
- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010),
- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004 i 99/2010).
- Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se po principu „van dohvata ruke“ primenjuju kod utvrđivanja cene transakcija među povezanim licima (»Službeni glasnik RS« broj 61/2013),
- Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o transfernim cenama i metodama koje se po principu „van dohvata ruke“ primenjuju kod utvrđivanja cene transakcija među povezanim licima (»Službeni glasnik RS« broj 8/2014).

Profesionalna regulativa se prvenstveno odnosi na:

- Okvir za pripremanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (u nastavku: Okvir),
- Međunarodne računovodstvene standarde (u nastavku: MRS),
- Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u nastavku: MSFI) i
- Tumačenja koje je doneo Komitet za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja.

Rešenjem Ministra finansija Republike Srbije, objavljenom u »Službenom glasniku RS«, br. 77/2010 od 25. oktobra 2010. godine, utvrđeni su prevodi osnovnih tekstova MRS i MSFI koje čine MRS, odnosno MSFI izdati od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde do 1. januara 2009. godine, kao i tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda do 1. januara 2009. godine, u obliku u kojem su izdati, odnosno usvojeni.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MRS/MSFI i Tumačenja.

Razlozi za iznetu konstataciju su prvenstveno posledica nepotpune usaglašenosti, s jedne strane, zakonske regulative, a sa druge strane, profesionalne regulative. Otuda, kako je zakonska regulativa u predmetnom kontekstu primarna, finansijski izveštaji u pojedinim aspektima odstupaju od profesionalne regulative. Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji se u Republici Srbiji za 2013. godinu, shodno Zakonu o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 62/2013) prikazuju u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 5/2007, 119/2008, 2/2010, 101/12 i 118/12), koji odstupaju od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa Revidirani MRS 1 – „Prezentacija finansijskih izveštaja“;
- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja, a ove stavke, po profesionalnoj regulativi, ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze Društva.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od profesionalne regulative nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu

stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja.

Od pravnih akata koji predstavljaju **internu regulativu Društva**, pri sastavljanju finansijskih izveštaja korišćen je aktuelni Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama društva, koji je donet 05.11.2012. godine od strane Odbora direktora Društva. Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Društva.

Finansijski izveštaji Društva za 2013. godinu prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike («Službeni glasnik RS» broj 114/2006, 5/2007, 119/2008, 2/2010, 101/12 i 118/12). Ovim Pravilnikom je, pored ostalog, propisana sadržina pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o tokovima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu, Napomena uz finansijske izveštaje i Statističkog aneksa; za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike koji poslovne knjige vode po sistemu dvojnog knjigovodstva. Pravilnikom je, takođe, precizirano da se podaci u Bilansu stanja, Bilansu uspeha, Izveštaju o tokovima gotovine, Izveštaju o promenama na kapitalu i Statističkom aneksu upisuju u hiljadama dinara, a da se broj zaposlenih radnika upisuje u celom broju; što je uvaženo i u objašnjenjima prezentovanim kroz ove Napomene.

5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti,
- Načelo doslednosti,
- Načelo opreznosti,
- Načelo suštine iznad forme,
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinosni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku (*Going Concern* princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom i profesionalnom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo suština iznad forme podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i o obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti. Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo **pojedinačnog procenjivanja** podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo prepravlja početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljavanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Naknadno *ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne* ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima

materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja.

U Društvu će se materijalnost određivati shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.

7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21, funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Društva, dinar. Pored podataka za tekuću godinu, u finansijskim izveštajima Društva su kao uporedni podaci iskazani podaci iz finansijskih izveštaja za 2012. godinu.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažene su relevantne odredbe MRS 10, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, **za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja**, korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a **za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja**, nisu vršene korekcije priznatih iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata.

7.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu, kako sa zahtevima profesionalne regulative, tako i sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine, priznavanje odloženih poreskih sredstava i obaveza, utvrđivanje rezervisanja za garancije i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o **fer (pravičnoj) vrednosti** aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknadviva (fer ili upotrebna) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Društva precenjena, vrši se ispravka vrednosti.

7.2. Efekti kurseva stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije.

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kurseva, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija

Društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kurs Narodne banke Srbije

Valuta	31.12.2013.	31.12.2012.
	Iznos u dinarima	
1 EUR	114,6421	113,7183
1 USD	83,1282	86,1763

7.3. Prihodi

U okviru **poslovnih prihoda** najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjenja navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), prihodi od premija, subvencija, dotacija i sl.; i drugi poslovni prihodi.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe se priznaju kada su kumulativno zadovoljeni sledeći uslovi: Društvo je na kupca prenelo značajne rizike i koristi od vlasništva nad proizvodom i robom, Društvo ne zadržava učešće u upravljanju prodatim proizvodom i robom u meri koja se uobičajeno povezuje sa vlasništvom, niti zadržava kontrolu nad prodatim proizvodom i robom; iznos prihoda se može pouzdano izmeriti, verovatan je priliv ekonomske koristi u Društvo povezane sa tom transakcijom i troškovi koji su nastali ili će nastati u datoj transakciji se mogu pouzdano izmeriti.

Prihodi od pružanja usluga, shodno relevantnim odredbama MRS 18 - Prihodi, *prihod povezan sa određenom transakcijom se priznaje prema stepenu dovršenosti te transakcije na datum bilansa*. Rezultat transakcije se može pouzdano proceniti: kada se iznos prihoda može pouzdano odmeriti, kada je verovatan priliv ekonomskih koristi vezanih za tu transakciju u Društvo, kada se stepen dovršenosti te transakcije na datum bilansa stanja može pouzdano odmeriti i kada troškovi nastali zbog te transakcije i troškovi završavanja transakcije mogu pouzdano da se odmere.

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od zavisnih i drugih povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od kamata i druge oblike finansijskih prihoda.

U okviru **ostalih prihoda**, pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se *dobici* koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobicajenih aktivnosti Društva. Dobici uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme; po većoj vrednosti od knjigovodstvene u momentu prodaje.

7.4. Rashodi

Rashodi predstavljaju odlive ekonomskih koristi tokom datog perioda koji rezultira smanjenjem kapitala društva, osim smanjenja koji se odnosi na raspodelu dobiti vlasnicima ili smanjenja koje je posledica povlačenja iz poslovanja dela kapitala od strane vlasnika. Rashodi se odražavaju kroz odliv sredstava, smanjenje vrednosti sredstava ili povećanje obaveza. Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode i ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja imovine).

U okviru **poslovnih rashoda** iskazuje se: nabavna vrednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi zarada, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja i dr.

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru **ostalih rashoda**, pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobicajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja su kamata i drugi troškovi koje Društvo ima u vezi sa pozajmljivanjem sredstava.

Na osnovu relevantnih odredbi MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja, kamata i drugi troškovi pozajmljivanja se priznaju kao rashod u periodu u kojem su nastali, osim u slučaju kada su direktno pripisivi sticanju, izgradnji ili

proizvodnji određenog sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojem je potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za svoju nameravanu upotrebu ili prodaju), kada se kamata i drugi troškovi pozajmljivanja kapitalizuju kao deo nabavne vrednosti (cene koštanja) tog sredstva.

7.6. Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike,
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve **odbitne privremene razlike** između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koji su dodeljeni tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice. U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati

oporeziva dobit za čije umanjenje će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih gubitaka** priznaje se samo ukoliko rukovodstvo proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenog poreskog kredita** za ulaganja u osnovna sredstva se priznaje samo do iznosa za koji je verovatno da će u budućim periodima biti ostvarena oporeziva dobit u poreskom bilansu, odnosno obračunati porez na dobit za čije umanjenje će moći da se iskoristi neiskorišćeni poreski kredit.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadivi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika utvrđuje se na datum bilansa stanja i utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) poreske stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike.

Odložena poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

7.7. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja (imovina) su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj, žigovi i sl. Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja kada je: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalno ulaganje priznalo, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo;
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz *istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta*, se ne priznaje kao nematerijalno ulaganje. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe iz *razvoja* (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalnog ulaganja vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno merenje nematerijalnog ulaganja, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu

amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja:

- neograničen ili
- ograničen.

Nematerijalna imovina ne podleže proceni ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo.

7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara, za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugima, ili u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

7.9. Finansijski lizing

Lizing je sporazum po kojem davalac lizinga prenosi na korisnika lizinga pravo korišćenja sredstva za dogovoreni vremenski period u zamenu za plaćanje ili niz plaćanja.

U slučaju **finansijskog lizinga**, shodno odredbama MRS 17 - Lizing, korisnik lizinga **početno merenje** vrši tako što priznaje kao sredstvo i obavezu u svom bilansu stanja, u iznosima koji su na početku trajanja lizinga jednaki fer vrednosti sredstava koja su predmet lizinga, ili po sadašnjoj vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, ako je ona niža. *Fer vrednost* je iznos po kojem se predmet lizinga može razmeniti između upoznatih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Prilikom izračunavanja sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, *diskontna stopa* se generalno utvrđuje na osnovu kamatne stope sadržane u lizingu. Ako se kamatna stopa ne može utvrditi, kao diskontna stopa koristi se inkrementalna kamatna stopa na zaduživanje, to jest očekivana kamatna stopa koju bi Društvo platilo u slučaju pozajmljivanja sredstava na sličan rok i sa sličnim garancijama za kupovinu sredstava koje je predmet lizinga.

Svi inicijalni direktni troškovi korisnika lizinga dodaju se iznosu koji je priznat kao sredstvo.

Po pitanju **naknadnog merenja**, minimalna plaćanja lizinga treba podeliti između finansijskih troškova i smanjenja neizmirene obaveze. Finansijski trošak se alocira na periode tokom trajanja lizinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveze.

7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alocira u toku korisnog veka trajanja sredstava.

Koristan vek trajanja sredstva se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Društva; se sistematski alocira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga i korisnog veka trajanja. Amortizacija se vrši **primenom metoda pravolinijskog otpisa** (proporcionalna metoda), a **obračun amortizacije počinje** kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu. Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja. Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, amortizacija sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalnog sredstva, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknativi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknativi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.12. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju drži vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji, pri nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe; ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicione nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine; i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, to jest ako je vek trajanja izdatka duži od jednog obračunskog perioda, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno merenje investicione nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja.

Promena fer vrednosti investicione imovine tokom određenog perioda se uključuje u rezultat perioda u kojem je povećanje/smanjenje nastalo. Investicione nekretnine *ne podležu obračunu amortizacije niti se na njima vrši procena umanjenja vrednosti imovine.*

7.13. Zalihe

Zalihe su sredstva: koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje, a namenjene su za prodaju; ili u obliku osnovnog i pomoćnog materijala koji se troši u proizvodnom procesu ili prilikom pružanja usluga.

Zalihe obuhvataju: osnovni i pomoćni materijal (uključujući i rezervne delove, alat i inventar) koji će biti iskorišćeni u procesu proizvodnje, nedovršene proizvode čija je proizvodnja u toku, gotove proizvode koje je proizvelo Društvo i robu.

Zalihe se (shodno MRS 2 - Zalihe) **odmeravaju** po nižoj vrednosti od:

- nabavne vrednosti (cene koštanja) i
- neto ostvarive vrednosti.

Nabavna vrednost (cena koštanja) obuhvata sve:

- troškove nabavke,
- troškove konverzije i
- druge troškove nastale u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje.

Troškovi nabavke materijala, koji su osnov za vrednovanje zaliha materijala, obuhvataju nabavnu cenu, uvozne dažbine i druge fiskalne izdatke (osim onih koje Društvo može naknadno da povрати od poreskih vlasti, kao što je, na primer, porez na dodatu vrednost koji Društvo može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Vrednovanje izlaska materijala prilikom njihovog trošenja vrši se primenom **metode ponderisane prosečne cene**.

Po pitanju priznavanja sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), njihovim stavljanjem u upotrebu njihova celokupna vrednost (100% otpis) se prenosi na troškove perioda.

Troškovi konverzije i drugi troškovi nastali u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje, su značajni prilikom vrednovanja zaliha nedovršene proizvodnje i zaliha gotovih proizvoda. U ove troškove spadaju: troškovi direktnog rada, troškovi direktnog materijala i indirektni, odnosno opšti proizvodni troškovi.

Neto ostvariva vrednost je procenjena cena prodaje u okviru redovnog poslovanja umanjena za troškove dovršenja i procenjene troškove neophodne za realizaciju prodaje. Prilikom procene neto ostvarive vrednosti polazi se od najpouzdanijih dokaza raspoloživih u vreme procene o iznosima po kojima se zalihe mogu realizovati.

Iznos bilo kog otpisa zaliha na neto ostvarivu vrednost i svi gubici zaliha se priznaju kao rashod u periodu u kom je nastao otpis ili gubitak.

7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao **sredstvo namenjeno prodaji**, ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Da bi se ovaj zahtev smatrao ispunjenim:

- sredstvo mora da bude dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju, isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine (ili grupe za otuđenje); i

- prodaja sredstva mora biti vrlo verovatna.

Stalno sredstvo koje je priznato kao sredstvo namenjeno prodaji **meri se** (iskazuje) po nižem iznosu od:

- knjigovodstvene vrednosti i
- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja (neotpisana) vrednost iskazana u poslovnim knjigama Društva.

Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, to jest tržišna vrednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva.

Otpisana sredstva, kao i sredstva čija je neotpisana (knjigovodstvena) vrednost beznačajna, neće biti priznato kao sredstvo namenjeno prodaji.

7.15. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze, shodno odredbama MRS 32, mogu imati veliki broj pojavnih oblika, kao što su: gotovina, instrument kapitala drugog entiteta, ugovorno pravo primanja gotovine, drugog finansijskog sredstva ili razmene finansijskih sredstava i obaveza sa drugim entitetom koji su za Društvo potencijalno povoljni; ugovorna obaveza davanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom entitetu, ili pravo razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim entitetom prema potencijalno nepovoljnim uslovima za Društvo itd.

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- investicije koje se drže do dospeća,
- krediti (zajmovi) i potraživanja i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju finansijska sredstva i obaveze čije se promene fer vrednosti evidentiraju kao prihodi ili rashodi u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza klasifikovana u ovu kategoriju treba da ispuni bilo koji od sledećih uslova:

- klasifikovano je kao ono koje se drži radi trgovanja ili
- posle početnog priznanja naznačeno je da se u Društvu razvrstava i iskazuje kao finansijsko sredstvo (obaveza) kroz bilans uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza se klasifikuje kao ono koje se drži radi trgovanja ako je: stečeno ili nastalo prvenstveno radi prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, deo portfelja identifikovanih finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koje postoji dokaz o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobitka, ili derivat (osim derivata koji je instrument „hedžinga“).

Društvo može da naznači da se finansijski instrument iskazuje kroz bilans uspeha samo kada to rezultira relevantnijim informacijama, budući da se eliminiše ili u značajnoj meri otklanja nedoslednost odmeravanja ili priznavanja koja bi inače nastala usled odmeravanja sredstava ili obaveza, ili priznavanja dobitaka ili gubitaka, po različitim osnovama; ili se grupom finansijskih sredstava, finansijskih obaveza ili oboma upravlja i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanom strategijom upravljanja rizikom ili investiranja, i

informacije o grupi se interno sačinjavaju prema toj osnovi za ključne rukovodioce Društva.

Investicije koje se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama i fiksnim dospećem koja Društvo definitivno namerava i može da drži do dospeća, osim onih koje Društvo nakon početnog priznavanja naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao raspoložive za prodaju i onih koja zadovoljavaju definiciju zajmova i potraživanja.

Kredit (zajmovi) i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva Društva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu osim:

- sredstava za koja Društvo ima nameru da ih proda odmah ili u kratkom roku i koja bi onda bila klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja,
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha i
- sredstava za koja imalac ne može u značajnoj meri povratiti svoju celokupnu početnu investiciju, koja će biti klasifikovana kao raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana u prethodno naznačene vrste finansijskih instrumenata.

Pri **početnom odmeravanju** finansijskog instrumenta, Društvo odmeravanje vrši po fer vrednosti uvećanoj, u slučaju da finansijski instrument nije naznačen za odmeravanje po fer vrednosti sa promenama fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Naknadno odmeravanje finansijskih instrumenata vrši se po fer vrednostima, bez oduzimanja troškova transakcije koji mogu nastati prodajom ili pri drugom otuđenju, osim za sledeća finansijska sredstva:

- zajmove i potraživanja, koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate;

- investicije koje se drže do dospeća, koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate; i
- investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano odmeriti, koji se odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Fer vrednost sredstva je iznos za koji se sredstvo može razmeniti ili obaveza izmiriti u slučaju obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije. Ako za finansijski instrument postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje shodno informacijama sa tog tržišta; a ako ne postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje tehnikama procene preciziranim relevantnim odredbama MRS 39. Pozitivni (negativni) efekti promene fer vrednosti se, za finansijske instrumente iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha, iskazuju kao dobitak (gubitak) u periodu nastanka promene; a kod finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, iskazuju se u okviru nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju sve do momenta prodaje, kada se efekti prenose u dobitak (gubitak). Izuzetak od navedenog su troškovi od trajnog obezvređenja i devizni dobitci (gubici) koji se za finansijske instrumente klasifikovane kao raspoložive za prodaju odmah priznaju u dobitak (gubitak).

Amortizovana vrednost je sadašnja vrednost svih očekivanih budućih gotovinskih isplata ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Pri izračunavanju amortizovane vrednosti finansijskog instrumenta koristi se metod diskontovanja uz primenu efektivne kamatne stope. Pozitivni (negativni) efekti promene amortizovane vrednosti finansijskih instrumenata se priznaju u momentu prestanka priznavanja finansijskog instrumenta, osim u slučaju da je došlo do umanjenja vrednosti, kada se gubitak odmah priznaje.

7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Društva iskazuju se: sredstva na računima kod banaka, gotovina u blagajni i dr., i visoko likvidna sredstva sa vrlo kratkim rokom dospeća, a koja se mogu brzo konvertovati u gotovinu, uz beznačajan rizik od promene vrednosti.

7.17. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od povezanih pravnih lica (zavisnih i pridruženih), kao i potraživanja od ostalih pravnih i fizičkih lica u zemlji i inostranstvu, po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga; za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja. *Kratkoročna potraživanja od kupaca* mere se po vrednosti iz originalne fakture. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti se na dan bilansa stanja preračunavaju prema važećem srednjem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

U Društvu se na dan bilansa stanja za svako pojedinačno potraživanje vrši procena realnosti potraživanja, kao i verovatnoće njegove naplate, odnosno za svako pojedinačno potraživanje se vrši procena da li je došlo do umanjenja vrednosti.

Prilikom **procene umanjenja vrednosti potraživanja**, smatra se da je Društvo pretrpelo gubitke zbog umanjenja vrednosti ako postoji objektivni dokaz (na primer, velike finansijske teškoće dužnika, neuobičajeno kršenje ugovora od strane dužnika, potencijalno bankrotstvo dužnika i sl.) umanjenja vrednosti kao rezultat događaja koji se odigrao posle prvobitnog priznavanja sredstava i taj nastanak gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti. Ako nema objektivnih dokaza, osobe koje vrše procenu koriste svoje iskustvo i rasuđivanje za procenu naplativosti potraživanja. Ako se proceni da je došlo do umanjenja vrednosti kratkoročnih potraživanja vrši se njihov:

- indirektan otpis ili
- direktan otpis.

Indirektan otpis potraživanja od kupaca, na teret rashoda Društva, se vrši preko računa ispravke vrednosti. Odluku o indirektnom otpisu (ispravci vrednosti) potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti, na predlog Komisije za otpis i rashod, donosi Odbor Direktora Društva.

Direktan otpis potraživanja od kupaca se vrši ako je nenaplativost izvesna i dokumentovana (na primer, Društvo nije uspelo sudskim putem da izvrši naplatu potraživanja). Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca, na osnovu predloga računopolagača, nakon razmatranja i predloga Komisije za otpis i rashod, ili na predlog stručnih službi u toku godine donosi Odbor Direktora Društva. Indirektan i direktan otpis potraživanja se vrši samo na osnovu relevantnih okolnosti i stanja koja su postojala na datum bilansa stanja. Gubici očekivani kao rezultat budućih događaja, to jest događaja nakon datuma bilansa stanja, bez obzira koliko verovatni, se ne priznaju, već se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje.

7.18. Finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne finansijske plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuje se i deo datih dugoročnih kredita Društva čija se naplata očekuje u roku od godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** iskazuju se ulaganja u dugoročna finansijska sredstva, kao što su dugoročni krediti, reprogramirana dugoročna potraživanja na osnovu dogovora postignutih sa kupcima, hartije od vrednosti i ostali dugoročni finansijski plasmani; sa rokom dospeća dužim od godinu dana od datuma bilansa.

Po pitanju naknadnog odmeravanja dugoročnih finansijskih plasmana, relevantna je klasifikacija koje rukovodstvo Društva vrši shodno karakteru finansijskog instrumenta (finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha, investicije koje se drže do dospeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju).

7.19. Obaveze

Obaveza je rezultat prošlih transakcija ili događaja, čije izmirenje obično podrazumeva odricanje od ekonomskih koristi (resursa) Društva da bi se zadovoljio zahtev druge strane.

Prilikom **vrednovanja obaveza**, a shodno relevantnim odredbama Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, obaveza se priznaje u bilansu stanja: kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi imati za rezultat izmirenje sadašnje obaveze i kada iznos za izmirenje može pouzdano da se odmeri. Pored navedenog, pri vrednovanju se uvažava *načelo opreznosti*, pod kojim se podrazumeva uključivanje opreza pri procenjivanju, tako da imovina i prihodi nisu precenjeni, a obaveze ili troškovi potcenjeni. Međutim, načelo opreznosti ne treba da rezultira stvaranjem skrivenih rezervi (na primer, kao posledica namerno precenjenih obaveza ili troškova), obzirom da u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Obavezama se smatraju: dugoročne obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima; dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze); kratkoročne finansijske obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima, kratkoročni krediti, deo dugoročnih kredita i obaveza koje dospevaju do jedne godine i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama se smatraju obaveze za koje se očekuje da će biti izmirene u roku do godinu dana od datuma bilansa stanja, uključujući i deo dugoročnih obaveza koje ispunjavaju navedeni uslov, dok se *dugoročnim obavezama* smatraju obaveze čije se izmirenje očekuje u dužem roku.

Smanjenje obaveza po osnovu sudskih odluka, vanparničnog poravnanja i sl.; vrši se direktnim otpisivanjem.

7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, **shodno MRS 37** - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa. Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Sušтина rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih i po drugim osnovama (na primer, za očekivane gubitke koji će nastati po započetim sudskim sporovima).

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje, kao i smanjenje rezervisanja, se vrši u korist prihoda.

Kada je učinak vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Pri izračunavanju sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem je promena nastala.

Potencijalna obaveza je: moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva; i sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

7.21. Naknade zaposlenima

Po pitanju naknada zaposlenima, obelodaniće se obaveze Društva za:

- poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje i
- otpremnine.

Sa aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u

iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe **MRS 19 - Primanja zaposlenih**. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice.

Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Društva prilikom prestanka zaposlenja koristiće se tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja. Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskonta stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuje zaposlenima u visini trostrukog iznosa zarade koju su ostvarili za mesec koji prethodi mesecu u kojem se isplaćuje otpremnina (u skladu sa uslovima definisanim Pojedinačnim kolektivnim ugovorom) ili u iznosu definisanom Zakonom o radu ukoliko je to povoljnije za zaposlenog.

8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Društva. Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: *rizik koncentracije*, koji se u slučaju Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; *operativni rizik*, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Društvu i sl.; *reputacioni rizik*, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci itd.) o poslovanju Društva; *pravni rizik*, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje **finansijskih rizika**, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Društva, koje nije opredeljeno samo

razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „*hedžinga*“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da *rizični profil Društva* uvek bude u skladu ka *sklonošću Društva ka rizicima*, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Analizom poslovanja Društva u prethodnom periodu, kao i strukturom pozicija iz bilansa stanja i bilansa uspeha, može se zaključiti da je **Društvo izloženo različitim vrstama rizika**.

U nastavku će se prikazati:

- finansijski rizični profil Društva, odnosno procena strukture i nivoa finansijskih rizika kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju;
- mere za upravljanje prepoznatim finansijskim rizicima Društva i

- upravljanje rizikom kapitala, koji, iako ne spada ni u jednu od pojedinačnih vrsta finansijskih rizika, u značajnoj meri utiče na visinu svake od razmatranih vrsta rizika.

8.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Društva zbog njihove otežane likvidnosti.

U narednim tabelama prikazana je:

- struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- struktura kratkoročnih potraživanja za koje je izvršeno umanjenje vrednosti.

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Kupci u zemlji</i>		
RTB Bor	9.100	20.575
Jugoremedija	14.378	14.378
Energoprojekt Entel	34.338	-
Energoprojekt Oprema	420	2.438
Energoprojekt Visokogradnja	26.171	20.201
Ostali	9.049	8.994
Svega	93.456	66.586
<i>Kupci u inostranstvu</i>		
Ostali	-	-
Svega	-	-

<i>Druga potraživanja</i>		
Kamate	7.455	7.455
Dividende	112.174	9.313
Ostali	4.078	3.447
Svega	123.707	20.215
UKUPNO	217.163	86.801

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje je tokom godine izvršeno umanjenje vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Kupci u zemlji</i>		
Autoplast	507	-
Ekohem	90	-
Jugoremedija a.d.	-	14.616
Svega	597	14.616
<i>Kupci u inostranstvu</i>		
Kupci u inostranstvu	-	-
Svega	-	-
UKUPNO	597	14.616

8.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- kamatnog rizika i
- rizika od promene cena.

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva. Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti

koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promena kurseva stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno evrom.

Analiza osetljivosti, prezentovana u nastavku, pokazuje da bi negativna promena kurseva značajnije uticala na promenu rezultata Društva, pa se može zaključiti da je **Društvo značajno izloženo valutnom riziku**.

U sledećoj tabeli je, na osnovu podataka iz deviznog podbilansa, iskazana knjigovodstvena vrednost monetarnih sredstava i obaveza u 000 RSD.

<i>Sredstva u EUR</i>		<i>Obaveze u EUR</i>	
<i>2013.</i>	<i>2012.</i>	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
111.990	142.489	102.922	66.411

Obzirom na iskazane razlike u deviznim podbilansima, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Društva na nominalni rast kursa dinara od 10% u odnosu na strane valute. Stopa osetljivosti od 10% predstavlja procenu razumno očekivanih promena u kursovima stranih valuta. Analiza osetljivosti uključuje samo gotovinska sredstva, nenaplaćena potraživanja i neizmirene obaveze iskazane u stranoj valuti, i usklađuje njihovo prevođenje na kraju perioda za potencijalnu depresijaciju ili apresijaciju funkcionalne valute u odnosu na strane valute.

Iako, sa aspekta Društva, valutni rizik obuhvata više različitih valuta (analizom deviznog podbilansa Društva, može se konstatovati da je Društvo najosetljivije na promenu EUR, a od ostalih valuta značajan uticaj može da ima promena USD) analiza osetljivosti je urađena na način koji podrazumeva identičnu fluktuacija svih za Društvo relevantnih valuta.

Uz nepromenjene ostale varijable, *apresijacija nacionalne valute* bi prouzrokovala pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog pozitivnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza. Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, *depresijacija nacionalne valute* bi prouzrokovala negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog negativnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju depresijacije nacionalne valute za 10%	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	917	7.608

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. **Društvo ovoj vrsti rizika nije izloženo, jer ne postoje kreditna zaduženja sa promenljivim kamatnim stopama.**

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji dobavljači, prema stanju obaveza na datum bilansa stanja Društva.

Struktura obaveza prema dobavljačima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Dobavljači u zemlji</i>		
Energoprojekt Holding	57.707	39.265
Energoprojekt Visokogradnja	8.739	7.417
Energoprojekt Energodata	1.165	-
Cepting	-	803
Ostali	1.466	3.220
Svega	69.077	50.705
<i>Dobavljači u inostranstvu</i>		
Zahinos	1.052	1.536
Ostali	7	
Svega	1.059	1.536
UKUPNO	70.136	52.241

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu. **Društvo nije opterećeno rizikom od promene cena.**

8.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji likvidnosti Društva i to:

- opšti racio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- rigorozni racio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe i aktivna vremenska razgraničenja; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- gotovinski racio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza; i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu racio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

<i>Pokazatelji likvidnosti</i>	<i>Zadovoljavajući opšti standardi</i>	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Opšti racio likvidnosti	2 : 1	1,85	1,88
Rigorozni racio likvidnosti	1 : 1	1,72	1,65
Gotovinski racio likvidnosti		0,11	0,10
Neto obrtna sredstva (u hiljadama dinara)	Pozitivna vrednost	122.982	106.407

Na osnovu prikazanih podataka, može se zaključiti da je došlo do poboljšanja pokazatelja likvidnosti u odnosu na prethodnu godinu.

Rukovodstvo vrši kontinuirani nadzor nad rezervama likvidnosti Društva, koja obuhvataju raspoloživu gotovinu i gotovinske ekvivalente, kao i likvidne potencijale shodno očekivanim novčanim tokovima.

8.4. Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja rizikom kapitala je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničeno dugom roku, kako bi se vlasnicima Društva obezbedio zadovoljavajući prinos (profit), uz očuvanje adekvatne strukture izvora sredstava, odnosno dobrog kreditnog boniteta.

Iako postoji više kriterijuma na osnovu kojih se mogu izvoditi zaključci o održivosti pretpostavke o dugoročnoj egzistenciji Društva, sigurno da su rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Neto dobitak/gubitak	7.935	3.293
<i>Prosečan kapital</i>		
Kapital na početku godine	282.723	281.676
Kapital na kraju godine	309.097	282.723
Svega prosečan kapital	295.910	282.199
Stopa prinosa na sopstveni kapital	2,68%	1,17%

Shodno podacima iz tabele, jasno je da se rezultati poslovanja u 2012. i 2013. godini, sa aspekta održivosti kapitala, ne mogu oceniti kao zadovoljavajući, tako da je **rizik kapitala izražen**.

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Obaveze	150.771	150.571
Ukupna sredstva	467.433	437.609
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	32,26%	34,41%
<i>Dugoročna sredstva</i>		
Kapital	309.097	282.723
Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	6.740	29.538
Svega	315.837	312.261
Ukupna sredstva	467.433	437.609
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	67,57%	71,36%

Smanjenje udela dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava je posledica dospeća subvencionisanog kreditnog zaduženja Društva kod Alpha Banke tokom 2014. godine i njegovog tretmana kao kratkoročne obaveze na dan 31.12.2013. godine.

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Društva) i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Neto zaduženost</i>		
Finansijske obaveze	144.031	142.902

Gotovina i gotovinski ekvivalenti	16.220	12.570
Svega	127.811	130.332
Kapital	309.097	282.723
RACIO NETO ZADUŽENOSTI PREMA UKUPNOM KAPITALU	2,42	2,17

Povećanje pokrivenosti neto zaduženosti kapitalom je posledica uvećanja na poziciji kapitala, konkretno na poziciji revalorizacionih rezervi.

Povećanje revalorizacionih rezervi je posledica ujednačavanja sadašnje vrednosti poslovne zgrade i premeravanja poslovnog prostora po odluci EP Holdinga.

9. BILANS USPEHA

9.1. Prihodi od prodaje

Društvo ostvaruje prihod **pružanjem usluga na domaćem i inostranom tržištu**, struktura prihoda je prikazana u narednoj tabeli.

Struktura prihoda od prodaje	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Prihodi od prodaje povezanim pravnim licima</i>		
Prihodi od prodaje roba i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima	-	-
Prihodi od prodaje roba i usluga ostalim povezanim pravnim licima	26.953	218.439
Svega	26.953	218.439
<i>Prihodi od prodaje na domaćem tržištu</i>		
Prihodi od prodaje proizvoda	8.300	2.539
Prihodi od prodaje usluga	46.253	133.689
Svega	54.553	136.228
<i>Prihodi od prodaje na inostranom tržištu</i>		
Prihodi od prodaje roba i usluga	19.512	44.865
Svega	19.512	44.865
UKUPNO	101.018	399.532

Prihodi od prodaje usluga ostalim povezanim pravnim licima se odnose najviše na prihode ostvarene od Energoprojekt Visokogradnje u visini od 20.834 hiljada RSD, Energoprojekt Opreme u visini od 4.268 hiljade RSD i od pridruženog društva Energopet doo u iznosu od 1.141 hiljada RSD.

U strukturi prihoda od prodaje usluga na domaćem tržištu najznačajniji je prihod ostvaren od Investitora Invest Import u iznosu od 4.826 hiljada RSD, Investitora RTB Bor u iznosu od 27.798 hiljada RSD i Investitora RAPP Zastava u iznosu od 4.086 hiljada RSD. Prihodi od prodaje proizvoda se u potpunosti odnose na trgovinu granulatom i iznose 8.300 hiljada RSD.

U strukturi prihoda od prodaje na inostranom tržištu najznačajniji je prihod ostvaren od Investitora OAO Dekmos u iznosu od 17.103 hiljade RSD.

9.2. Ostali poslovni prihodi

Struktura ostalih poslovnih prihoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Prihod od zakupnina	-	284
Ostali poslovni prihodi	543	260
UKUPNO	543	544

Ostali poslovni prihodi predstavljaju refundacije Agencije za strana ulaganja i promociju izvoza po članu 17. Pravilnika o postupku, dodeli i refundaciji.

9.3. Nabavna vrednost prodate robe

Nabavna vrednost prodate robe se odnosi na nabavnu vrednost prodatog granulata u 2013. godini u iznosu od 7.749 hiljada RSD.

9.4. Troškovi materijala

Struktura troškova materijala	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Troškovi materijala za izradu	155	226
Troškovi ostalog materijala	941	1.660
Troškovi goriva i energije	2.985	3.007
UKUPNO	4.081	4.893

9.5. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Struktura troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Troškovi zarada</i>		
Troškovi zarada i naknada zarada - bruto	121.864	137.009
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	21.328	23.893
Svega	143.192	160.902
Troškovi ugovora o delu, autorskih ugovora, ugovora o privremenim i povremenim poslovima i sl.	4.585	12.914
Naknada članovima upravnog i nadzornog odbora	1.830	2.491
Ostali lični rashodi i naknade	13.468	11.862
UKUPNO	163.075	188.169

U okviru **ostalih ličnih rashoda**, najznačajniji su troškovi Društva po sledećim osnovama:

- Naknade zaposlenima za prevoz na posao 3.549 hiljada RSD
- Troškovi službenog puta 7.596 hiljada RSD
- Stipendije 1.152 hiljade RSD
- Otpremnine 314 hiljade RSD

9.6. Troškovi amortizacije

Struktura troškova amortizacije	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Amortizacija nematerijalnih ulaganja	37	201
Amortizacija nekretnina	124	124
Amortizacija postrojenja i opreme	1.227	1.262
UKUPNO	1.388	1.587

Na dan 31.12.2013. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti.

Efekat promene računovodstvene procene uticao je na promenu visine troškova amortizacije za 2013. godinu, a time, posledično, i na visinu knjigovodstvene vrednosti sredstava na dan 31.12.2013. godine.

Usled promenjene procene, trošak amortizacije za 2013. godinu je manji, to jest knjigovodstvena vrednost sredstava na dan 31.12.2013. godine je veća za 3.287 hiljada RSD.

Uz zanemarivanje procenjene rezidualne vrednosti, po pitanju efekata promene korisnog veka trajanja, u slučaju povećanja korisnog veka trajanja u odnosu na prethodne procene, pozitivni efekti na finansijski rezultat Društva (usled smanjenja troškova amortizacije tekuće godine zbog povećanja roka trajanja sredstava), u tekućoj i u narednim godinama, će se kompenzovati u onim godinama kada bi sredstva, shodno ranijim procenama, prestala da se amortizuju. Prestanak amortizacije bi bio posledica činjenice da im je kompletan koristan vek trajanja protekao u prethodnom periodu. Praktično, negativni efekti amortizacije za neko konkretno sredstvo, a time i negativni efekti na finansijski rezultat Društva, biće jednaki godišnjoj amortizaciji u onim godinama za koliko je, novom Procenom, produžen vek trajanja pojedinih sredstava. Analogno iznetom, važi u slučaju sredstava kojima je novom procenom skraćen ranije procenjeni vek trajanja.

9.7. Troškovi rezervisanja

Struktura troškova rezervisanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	2.182	1.433
UKUPNO	2.182	1.433

Troškovi rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju u 2013. godini jednaki su razlici između, s jedne strane, iznosa rezervisanja za otpremnine na kraju 2013. godine i iznosa rezervisanja za otpremnine na dan 31.12.2012. godine umanjenog za iznos isplaćenih otpremnina u toku 2013. godine.

Procena rezervisanja na datum bilansa stanja po osnovu MRS 19 (za otpremnine prilikom odlaska u penziju detaljnije je objašnjena u Napomeni 10.15.

9.8. Troškovi proizvodnih usluga

Struktura troškova proizvodnih usluga	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Troškovi usluga na izradi učinaka	22.136	74.774
Troškovi transportnih usluga	2.313	2.307
Troškovi investicionog i tekućeg održavanja	3.083	1.417
Troškovi zakupnina	1.213	-
Troškovi reklame i propagande	-	206
Troškovi ostalih usluga	5.373	5.526
UKUPNO	34.118	84.230

Troškovi usluga na izradi učinaka su dominantno troškovi podizvođača na ugovorima Društva.

U okviru **troškova transportnih usluga**, pored troškova transportnih usluga u zemlji i inostranstvu, iskazani su i troškovi fiksnih telefona, troškovi mobilnih telefona, interneta i dr.

U okviru **troškova ostalih usluga** najznačajniji deo se odnosi na grafičke usluge 2.806 hiljade RSD i troškove komunalnih usluga (grejanje i gradska čistoća) 2.395 hiljada RSD. Troškovi ostalih usluga se odnose i na zaštitu na radu, registraciju vozila, naknade za korišćenje puteva i dr.

9.9. Nematerijalni troškovi

Struktura nematerijalnih troškova	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Troškovi neproizvodnih usluga	3.139	4.014
Troškovi reprezentacije	1.220	1.334
Troškovi premija osiguranja	307	431
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	1.143	1.880
Troškovi članarina	426	594
Troškovi poreza	2.940	1.694
Ostali nematerijalni troškovi	24.248	29.287
UKUPNO	33.423	39.234

U okviru **troškova neproizvodnih usluga** iskazani su troškovi: stručnog usavršavanja zaposlenih, čišćenja prostorija, advokatskih usluga, konsalting usluga, revizije godišnjih računa i dr.

Troškovi reprezentacije se odnose na ugostiteljske usluge, poklone poslovnim partnerima, troškove reklamnih uzoraka i dr.

Troškovi članarina privrednim komorama se gotovo u celokupnom iznosu odnose na članarine Komorama (Privredna komora Srbije i Privredna komora grada Beograda), koje predstavljaju obavezu na isplaćene plate zaposlenih. Društvo je u skladu sa zakonskom procedurom istupilo iz članstva Privredne komore Beograda tokom 2013. godine.

Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga se odnose najviše na troškove platnog prometa i bankarskih usluga u iznosu od 836 hiljada RSD i provizije brokerskih usluga u iznosu od 307 hiljade RSD.

U okviru **troškova poreza** iskazani su troškovi: poreza na imovinu, naknada za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta, poreza na upotrebu mobilnih telefona i dr. Najznačajniji deo ovih troškova se odnosi na zakonske penale za osobe sa invaliditetom 921 hiljada RSD, porez na imovinu u iznosu od 435 hiljade RSD i na rezervisane troškove lokalnih poreskih obaveza na projektu Drobilica u Kazakstanu u iznosu od 1.109 hiljada RSD.

Ostali nematerijalni troškovi se odnose najvećim delom na usluge Energoprojekt Holdinga po osnovu ugovora o pružanju usluga br.138, u iznosu od 18.861 hiljada RSD. Ostali nematerijalni troškovi se odnose na: takse (administrativne, sudske i dr.), troškove stručne literature, troškove oglasa i tendera i sl.

9.10. Finansijski prihodi

Struktura finansijskih prihoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Prihodi od kamata</i>		
Prihodi od kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	-	-
Prihodi od kamate po drugim osnovama	1.775	28.270
Svega	1.775	28.270
<i>Pozitivne kursne razlike</i>		

Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	168	49
Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	422	6.501
Pozitivne kursne razlike po drugim osnovama	3.190	10.828
Svega	3.780	17.378
Prihodi od efekata valutne klauzule	1.322	4.864
Učešća u dobitku zavisnih pravnih lica	132.331	29.342
Ostali finansijski prihodi	-	124
UKUPNO	139.208	79.978

Najznačajniji finansijski prihodi su dividende pridruženog društva Energopet u iznosu od 20.331 hiljada RSD i pridruženog društva Energoplast u iznosu od 112.000 hiljada RSD.

9.11. Finansijski rashodi

Struktura finansijskih rashoda	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Rashodi kamata</i>		
Rashodi od kamate po drugim osnovama	1.156	23.158
Svega	1.156	23.158
<i>Negativne kursne razlike</i>		
Negativne kursne razlike i valutne klauzule iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	542	2.570
Negativne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	1.015	7.842
Negativne kursne razlike po drugim osnovama	2.996	3.842
Svega	4.553	14.254
Rashodi od efekata valutne klauzule	800	4.648
UKUPNO	6509	42.060

Rashodi kamate po drugim osnovama su dominantno troškovi kamate po osnovu subvencionisanog kredita Alpha banke u iznosu od 1.089 hiljada RSD.

Negativne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima su dominantno ostvarene prema EP Holding-u.

Negativne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima su dominantno ostvarene prema EP Visokogradnji.

9.12. Ostali prihodi

Struktura ostalih prihoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Ostali prihodi</i>		
Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	27.383	412
Dobici od prodaje učešća i dugoročnih hartija od vrednosti	372	-
Naplaćena otpisana potraživanja	-	-
Ostali nepomenuti prihodi	246	1.555
Svega	28.001	1.967
<i>Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine</i>		
Nekretnina, postrojenja i opreme	33	324
Dugoročnih finansijskih plasmana i hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	1.396	2.724
Svega	1.429	3.048
UKUPNO OSTALI PRIHODI I PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	29.430	5.015
Pozitivan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda	-	2.879
UKUPNO	29.430	7.894

Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme su ostvareni po osnovu prodaje vozila iz voznog parka Društva i prodaje objekta u izgradnji u iznosu od 27.107 hiljada RSD.

9.13. Ostali rashodi

Struktura ostalih rashoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Ostali rashodi</i>		
Ostali nepomenuti rashodi	128	15
Svega	128	15
<i>Rashodi po osnovu obezvređenja imovine</i>		
Dugoročnih finansijskih plasmana i drugih hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	-	31
Potraživanja i kratkočnih finansijskih plasmana	597	14.616
Svega	597	14.647
UKUPNO OSTALI RASHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	725	14.662
Negativan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda	4.254	2.913
UKUPNO	4.979	17.575

Rashodi po osnovu obezvređenja potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana su ostvareni preknjiženjem potraživanja prema Autoplast u iznosu od 507 hiljada RSD i Ekohem u iznosu od 90 hiljada RSD. Na predlog stručnih službi, a na osnovu raspoloživih informacija u momentu sastavljanja finansijskih izveštaja .

Neto negativan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda je ostvaren na osnovu knjiženja faktura koje su naknadno dostavljene ili naknadnom analizom korektno vremenski alocirane na prethodnu godinu, među kojima su najznačajnije faktura prema Investitoru RTB Bor za 2012. godinu u iznosu od 1.564 hiljada RSD i fakture podizvođača Termoinženjering 2.011 hiljada RSD, Cepting 620 hiljada RSD, Autorski biro 886 hiljada RSD, Tehnološko-metalurški fakultet 781 hiljada RSD.

9.14. Dobitak pre oporezivanja

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Poslovni prihodi i rashodi</i>		
Poslovni prihodi	101.561	400.076
Poslovni rashodi	246.017	425.333
Poslovni rezultat	-144.456	-25.257
<i>Finansijski prihodi i rashodi</i>		
Finansijski prihodi	139.208	79.978
Finansijski rashodi	6.509	42.060
Finansijski dobitak	132.699	37.918
<i>Ostali prihodi i rashodi</i>		
Ostali prihodi	29.430	7.894
Ostali rashodi	4.979	17.575
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	24.451	-9.681
<i>Ukupan bruto rezultat</i>		
UKUPNI PRIHODI	270.199	487.948
UKUPNI RASHODI	257.505	484.968
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	12.694	2.980

9.15. Porez na dobitak i neto dobitak

Struktura obračuna poreza na dobitak i neto dobitak	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	12.694	2.980
Usklađivanje i korekcija prihoda/rashoda u poreskom bilansu	-	-26.226
Kapitalni dobici/gubici iskazani u bilansu uspeha	-	-
Oporeziva dobit	0	-26.226
Kapitalni dobici/gubici obračunati u skladu sa zakonom	27.107	-
Poreska osnovica	27.107	-
Obračunati porez (15% od poreske osnovice)	4.066	-
Ukupno umanjeње obračunatog poreza	-	-
Obračunati porez po umanjeњу	4.066	-
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	12.694	2.980

Poreski rashod perioda	4.066	-
Odloženi poreski rashod/prihod perioda	693	313
Neto dobitak/gubitak	7.935	3.293

9.16. Neto dobitak po akciji

<i>Pokazatelj</i>	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Neto dobitak (gubitak) u 000 dinarima	7.935	3.293
Prosečan broj akcija tokom godine	197.310	197.310
Neto dobitak po akciji u dinarima	40,22	16,69

10. BILANS STANJA

10.1. Nematerijalna ulaganja

Struktura i promena stanja nemat. ulaganja	<i>u 000 dinara</i>			
	Nemat. ulaganja u pripremi	Avansi za nemater. ulaganja	Ostala nemater. ulaganja	Ukupno
<i>Nabavna vrednost</i>				
Početno stanje (1.1.2012.)		1.195	1.068	2.263
Korekcije početnog stanja				
Nove nabavke u toku godine				
Prenos sa jednog oblika na drugi	1.195	1.195		
Revalorizacija - efekti procene				
Smanjenje, rashodovanje i dr.			886	886
Krajnje stanje (31.12.2012.)	1.195		182	1.377
<i>Ispravka vrednosti</i>				
Početno stanje (01.1.2012.)			910	910
Korekcije početnog stanja				
Amortizacija za 2012. godinu			37	37
Prenos sa jednog oblika na drugi				
Revalorizacija - efekti procene				
Smanjenje, rashodovanje i dr.			886	886
Krajnje stanje (31.12.2011.)			61	61
<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>				
Stanje 1.1.2013.	-	1.195	158	1.353
Stanje 31.12.2013.	1.195	-	121	1.316

10.2. Nekretnine, postrojenja i oprema

Struktura i promena stanja nekretnina, postrojenja i opreme	u 000 dinara					
	Zemljište	Grad. objekti	Postrojenja i oprema	Nekret., postr. i oprema u pripremi	Avansi za neekret., postr. i opremu	UKUPNO
	<i>Nabavna vrednost</i>					
Početno stanje (1.1.2013.)	6.365	152.629	26.413			185.407
Korekcije početnog stanja						
Nove nabavke u toku godine			774			774
Prenos sa jednog oblika na drugi		-516				-516
Revalorizacija - efekti procene		1.107				1.107
Otuđivanje, rashodovanje i dr.	-6.365		-2.883			-9.248
Krajnje stanje (31.12.2013.)	-	153.220	24.304			177.524
	<i>Ispravka vrednosti</i>					
Početno stanje (01.1.2013.)		54.193	19.266			73.459
Korekcije početnog stanja						
Amortizacija za 2013. godinu		124	1.227			1.351
Prenos sa jednog oblika na drugi		-516				-516
Revalorizacija - efekti procene		-19.676				-19.676
Otuđivanje, rashodovanje i dr.			-2.599			-2.599
Krajnje stanje (31.12.2013.)	-	34.125	17.894			52.019
	<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>					
Početno stanje 1.1.2013.	6.365	98.436	7.147			111.948
Krajnje stanje 31.12.2013.	-	119.095	6.410			125.505

10.3. Investicione nekretnine

Promena stanja investicionih nekretnina	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Revalorizovana vrednost</i>		
Početno stanje (01. januara)	4.062	3.738
Korekcije početnog stanja		
Nove nabavke		
Prenos sa jednog oblika na drugi		
Revalorizacija - efekti procene	854	324
Otuđivanje i rashodovanje		
Krajnje stanje (31. decembra)	4.916	4.062

Fer vrednost investicionih nekretnina na dan 31. decembra 2013. godine je iznosila 4.916 hiljada RSD i odnosi se na poslovni prostor u vlasništvu Društva koji je se izdaje u zakup.

Procena je izvršena od strane procenitelja koji ima relevantne stručne kvalifikacije i nedavno iskustvo sa lokacijama i kategorijom investicione nekretnine koju je procenjivao. Procena vrednosti je vršena na osnovu brojnih faktora, kao što su: postojeći uslovi rentiranja, procena tržišnih uslova i procena stopa kapitalizacije korišćenjem uporednih tržišnih podataka, tamo gde je to moguće.

Usled trenutnog stanja na tržištu nekretnina, i smanjenog broja kupoprodajnih transakcija u odnosu na ranije godine, prouzrokovanih ekonomskom krizom, procenitelji su u povećanoj meri koristili svoje poznavanje tržišta i profesionalno rasuđivanje, te se nisu oslanjali samo na rezultate uporedivih transakcija koje su se desile u prošlosti.

10.4. Dugoročni finansijski plasmani

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>		
Zahinos Ltd	2.256	2.255
Svega	2.256	2.255
<i>Učešće u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica</i>		
Energopet doo	40.555	40.555

Energoplast doo	142	142
Svega	40.697	40.697
<i>Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica i druge H.o.V. namenjene prodaji</i>		
Hipotekarna banka Podgorica	-	3.351
UKUPNO	42.953	46.303
<i>Ostali dugoročni finansijski plasmani</i>		
Dati dugoročni zajmovi zavisnim društvima	-	-
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća	12.754	12.735
Hartije od vrednosti date u zalog bankama	11.051	31.765
Dugoročni stambeni krediti dati zaposlenima	1.925	2.003
Svega	25.730	46.503
Obezvredjenje Hartija od vrednosti	-	-
UKUPNO	25.730	46.503

Povećanje vrednosti HOV koje se drže do dospeća i HOV date u zalog bankama su posledica povećanja fer vrednosti na tržištu. Značajno smanjenje na poziciji Hartije od vrednosti date u zalog bankama je posledica dospeća HoV na naplatu tokom 2013. godine i istovremeno smanjenja iznosa kolaterala kod Unicredit banke.

10.5. Zalihe i dati avansi

Struktura zaliha i Datih avansa	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Dati avansi	1.687	6.878
Zalihe granulata	-	1.838
UKUPNO	1.687	8.716

10.6. Kratkoročna potraživanja

Struktura kratkoročnih potraživanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Potraživanja po osnovu prodaje</i>		
Kupci – ostala povezana pravna lica	61.054	22.889
Kupci u zemlji	42.585	53.546
Kupci u inostranstvu	-	1.706
Ispravka vrednosti	-10.182	-11.555
Svega	93.457	66.586

<i>Potraživanja iz specifičnih poslova</i>		
Ostala potraživanja iz specifičnih poslova	2.412	2.406
Svega	2.412	2.406
<i>Druga potraživanja</i>		
Potraživanja za kamatu i dividende	124.759	22.021
Potraživanja od zaposlenih	17	247
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	-	147
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	147	305
Ostala potraživanja	1.401	266
Ispravka vrednosti potraživanja za kamatu	-5.030	-5.030
Svega	121.294	17.956
UKUPNO	217.163	86.948

Društvo je pokrenulo tužbu pred Privrednim sudom u Zrenjaninu radi utvrđivanja visine potraživanja prema Jugoremediji a.d. u stečaju (napomena 13.). Naime, stečajni dužnik je neosnovano osporio deo iznosa prijavljenih potraživanja u visini od 19.146 hiljada RSD i pored dostavljene dokumentacije koja neosporno dokazuje validnost potraživanja. Društvo poseduje kompletnu verodostojnu dokumentaciju (overene listove građevinske knjige od strane stručnog nadzora investitora, overene zapisnike sa stručnih kolegijuma, potpisanu fakturu, overene anekse i dr.) i rezultat ovog spora smatra izvesno pozitivnim. S obzirom da je u momentu proglašenja stečaja Jugoremedije a.d., Društvo izvršilo ispravku vrednosti potraživanja u visini 40% od ukupnog potraživanja, nisu vršene dodatne ispravke vrednosti.

Promene na računu ispravke vrednosti potraživanja su prikazane u narednoj tabeli.

Promene ispravke vrednosti potraživanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Stanje na dan 01. januara	16.585	1.833
Dodatna ispravka vrednosti	597	14.752
Otpis prethodno ispravljenih potraživanja	1.970	
Naplaćena ispravljena potraživanja		
UKUPNO	15.212	16.585

Otpis prethodno ispravljenih potraživanja je izvršen za potraživanja prema kupcu u inostranstvu KECO Invest Engineering i kupcu u zemlji Altas sistem, usled verovatne neisplativosti pokretanja sudskog postupka.

Formiranje i ukidanje ispravke vrednosti potraživanja iskazuje se u okviru „Ostalih rashoda/ostalih prihoda“ u Bilansu uspeha (Napomene 9.12 i 9.13). Kategorije unutar pozicije potraživanja ne sadrže obezvređena sredstva. Maksimalna izloženost kreditnom riziku na dan izveštavanja je fer vrednost svake pojedinačne kategorije gore navedenih potraživanja. Osim potraživanja prema Jugoremediji, potraživanja od kupaca i ostala potraživanja su nekamatonsna.

10.7. Kratkoročni finansijski plasmani

Struktura kratkoročnih finansijskih plasmana	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Ostali kratkoročni krediti i plasmani</i>		
Namensko oročenje sredstava kod domaćih poslovnih banaka	7.500	99.891
HOV 2014	6.768	-
Svega	14.268	99.891
UKUPNO	14.268	99.891

Detaljnije informacije o deponovanim sredstvima kod domaćih poslovnih banaka su prezentovane u narednoj tabeli.

<i>Banka</i>	<i>Valuta</i>	<i>Datum plasmana</i>	<i>Datum Dospeća</i>	<i>Iznos u 000 RSD</i>
Unicredit	RSD	27.12.2012	15.01.2013	7.500

10.8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Tekući računi (dinarski)	1.193	7.269
Tekući računi (devizni)	15.030	5.259
Dinarska blagajna	2	42
Devizna blagajna	-	
Kratkoročno oročeni depoziti i akreditivi	-	

Novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena	-	
Ostala novčana sredstva (VISA)	-5	
UKUPNO	16.220	12.570

U okviru **tekućih dinarskih i deviznih računa** Društva iskazana su sredstva u poslovnim bankama u zemlji prevashodno Unicredit banka, Banka Intesa i Alpha banka, kao i sredstva u poslovnoj banci ATF Kazahstan.

10.9. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja

Struktura poreza na dodatu vrednosti i aktivnih vremenskih razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Unapred plaćeni troškovi	459	407
Razgraničeni porez na dodatu vrednost	12	21
Potraživanja za nefakturisani prihod	17.204	18.887
Razgraničeni troškovi po osnovu obaveza		
Ostala aktivna vremenska razgraničenja		
UKUPNO	17.675	19.315

Potraživanja za nefakturisan prihod se jednim delom odnose na preneti nefakturisani prihod iz prethodne godine na teret EP Opreme u iznosu od 7.997 hiljada RSD, koji zbog kompleksnosti ugovornih odnosa još uvek nije regulisan. Ostala potraživanja za nefakturisan prihod se odnose na projekat rafinerije u Kazahstanu u iznosu od 7.639 hiljada RSD i prema investitoru RTB Bor po osnovu ugovora br 2431 u iznosu od 1.568 hiljada RSD.

10.10. Promene na kapitalu

OPIS	Osnovni kapital	Ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve	Revalorizaci-one rezerve	Nerealizovani dobitci osnovu HoV	Nerealizovani gubici osnovu HoV	Neraspoređeni dobitak	Gubitak do visine kapitala	Otkupljene sopstvene akcije	Ukupno
Stanje na dan 31.12.2012. godine	80,897	8,661		22,504	33,727	609		136,325			282,723
Ispravka greške i promena računovodstvene politike											
Korigovano početno stanje	80,897	8,661		22,504	33,727	609		136,325			282,723
Povećanje					21,616			7,935			29,551
Promene u fer vrednosti HoV raspolozivih za prodaju					(2,568)	(609)					(3,177)
Neto dobitak tekućeg perioda											
Raspodela dobiti											
Prodaja / (sticanje) sopstvenih akcija											
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobit za 2012 godinu											
Stanje 31.12.2013. godine	80,897	8661	-	22,504	52,775	-	-	144,260	-	-	309,097

10.11. Osnovni kapital

Struktura kapitala	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Osnovni kapital</i>		
Osnovni kapital	80.897	80.897
Ostali osnovni kapital	8.661	8.661
UKUPNO	89.558	89.558

Struktura Osnovnog kapitala je: Energoprojekt Holding 50.781 hiljada RSD (62,77%) i ostala pravna i fizička lica 30.116 hiljada RSD (37,23%).

10.12. Rezerve

Rezerve obuhvataju sledeće oblike rezervi:

Struktura rezervi	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Zakonske rezerve	9.789	9.789
Statutarne i druge rezerve	12.715	12.715
UKUPNO	22.504	22.504

Zakonske rezerve su obavezno formirane do 2004. godine, tako što se svake godine iz dobitka unosilo najmanje 5%, dok rezerve ne dostignu najmanje 10% osnovnog kapitala. Opštim aktom Društva utvrđene su statutarne rezerve o čijoj visini odlučuje Skupština akcionara Društva na predlog Upravnog odbora, a koje ne mogu biti manje od 5% ostvarenog neto dobitka.

10.13. Revalorizacione rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju

Struktura revalorizacionih rezervi, nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Revalorizacione rezerve	52.775	33.727
Nerealizovani dobitci od HoV raspoloživih za prodaju	-	609
Nerealizovani gubici od HoV raspoloživih za prodaju	0	0
UKUPNO	52.775	34.336

Povećanje revalorizacionih rezervi je posledica ujednačavanja sadašnje vrednosti poslovne zgrade i premeravanja poslovnog prostora po odluci EP Holdinga.

10.14. Neraspoređeni dobitak

Stanje i promena stanja **neraspoređenog dobitka** je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja neraspoređenog dobitka	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Stanje na dan 01.01.	136.325	133.073
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobitak		-41
Korekcija dobitka po osnovu primene MRS 12		
Korekcija dobitka po osnovu primene MRS 19		
Raspodela dobitka (dividende)		
Raspodela dobitka (povećanje nominalne vrednosti po akciji)		
Raspodela dobitka u statutarne rezerve		
Ostalo		
Dobit tekuće godine	7.935	3.293
Stanje na dan 31. decembra	144.260	136.325

10.15. Dugoročna rezervisanja

Struktura dugoročnih rezervisanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Rezervisanje za naknade i druge beneficije zaposlenih	6.740	7.669
UKUPNO	6.740	7.669

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna stručnog tima iz sistema Energoprojekt.

Prilikom projekcija obračuna rezervisanja po MRS 19 korišćen je deduktivni pristup, odnosno sva društva iz sistema Energoprojekt su posmatrana kao

celina, i na osnovu opštih pravilnosti, i korišćenjem broja radnika „kao ključa“, izvršena je alokacija na konkretne privredne subjekte. Uzevši u obzir da su sva zavisna društva u većinskom vlasništvu istog privrednog subjekta, primenjeni pristup je objektivn i rezultati projekcija se mogu uvažiti kao očekivani.

Snižavanje iznosa rezervisanja po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina (za 0,57%), u bilansu stanja na dan 31.12.2013. godine u odnosu na dan 31.12.2012. godine je posledica promene više faktora od kojih:

- s jedne strane, promena pojedinih faktora utiče na povećanje iznosa rezervisanja (povećanje broja zaposlenih za 1,50% i povećanje prosečne očekivane otpremnine za 4,79%); a
- s druge strane strane, promena pojedinih faktora utiče na snižavanje iznosa rezervisanja (smanjenje prosečnih godina staža provedenih u Preduzeću za 2,42% i povećanje razlike između godišnje diskontne stope i prosečnog godišnjeg očekivanog rasta zarada za 0,50%).

Pored navedenog, promena u strukturi rezervisanja po konkretnim preduzećima je rezultat promene alikvotnog dela učešća broja zaposlenih u pojedinim preduzećima u ukupnom broju zaposlenih celog Preduzeća.

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavljao se u više sledećih koraka:

- *prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti;*
- *drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja; i*
- *treće, svođenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavlja količnik diskonte stope i očekivanog rasta zarada.*

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuju na osnovu člana 48 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini: 1) njegove trostruke neto zarade isplaćene za mesec koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 2) trostrukog iznosa neto prosečne zarade kod Poslodavca u mesecu koji

prethodi mesecu odlaska u penziju, 3) u iznosu utvrđenom zakonom; u zavisnosti koji je od navedenih iznosa najpovoljniji za zaposlenog.

Prilikom diskontovanja uvažene su sledeće pretpostavke:

- *očekivani godišnji rast zarada u Društvu od 6% i*
- *diskontna stopa od 9% .*

Kako je za određivanje sadašnje vrednosti (nedospelih) otpremnina neophodan podatak o godišnjoj diskontnoj stopi, kao i podatak o prosečnom godišnjem rastu zarada u Preduzeću, u nastavku će se precizirati navedene veličine.

Za godišnju diskontnu stopu je prihvaćena stopa od 9%. U paragrafu 78, MRS 19, kao i u paragrafu BC 33 u okviru Osnova za zaključivanje MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok dospeća obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih hartija od vrednosti čiji je garant Republika Srbija. Shodno navedenom, diskontna stopa je određena shodno godišnjem prinosu na državne hartije od vrednosti emitovanim 30. decembra 2013. godine, od strane Uprave za javni dug Ministarstva finansija Republike Srbije. Navedena hartija od vrednosti je emitovana uz godišnju kamatnu stopu od 8,89%. Kako je rok dospeća repernih hartija od vrednosti kraći (371 dan) od prosečnog procenjenog roka dospeća primanja koja su predmet ovog obračuna, pri određivanju diskontne stope, uvažavajući zahteve iz paragrafa 81, MRS 19, procenjena je diskontna stopa za duže rokova dospeća.

Godišnji očekivani rast zarada u Preduzeću je planiran na nivou od 6%.

Godišnja diskontna stopa i godišnji rast zarada zavise od stope inflacije. Memorandumom Narodne banke Srbije o ciljanim stopama inflacije do 2016. godine, koji je usvojen na sednici Izvršnog odbora NBS 18. oktobra 2013. godine, pored ostalog, utvrđena je ciljana stopa inflacije za 2014.

godinu od 4%, sa dozvoljenim odstupanjem (pozitivnim i negativnim) od 1,5 procentnih poena. Shodno navedenom, a uvažavajući i značajno snižavanje inflacije tokom 2013. godine, ali i u Memorandumu naznačeno očekivanje da naredne godine neće biti završene strukturne reforme i ostvarena liberalizaciju cena, najrealnije je inflaciju za narednu godinu, u dozvoljenim okvirima predviđenim Memorandumom, planirati uz dozvoljeno pozitivno odstupanje od 1%.

Dakle, rezervisanje će se proceniti shodno planiranoj godišnjoj inflaciji od 5%. Iz navedenog sledi da je u Preduzeću planiran dugoročni godišnji rast realnih zarada od 1%, a da je dugoročna godišnja realna diskontna stopa planirana na nivou od 4%.

Ako bi u budućnosti došlo do pada stope inflacije, primenjena logika rezultirala bi snižavanju nominalnih zarada, ali takođe i diskontne stope (koja je dominantno opredeljena stopom inflacije), tako da ta promena ne bi dovela do promene rezultata prezentiranih u ovom materijalu. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Preduzeću od 6% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 9%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 75, MRS 19.

10.16. Dugoročni krediti

Na dan 31.12.2013. godine, Društvo nema obaveze po osnovu dugoročnih kredita.

Dugoročni kredit, uzet tokom 2012. godine za obrtna sredstva i održavanje likvidnosti dospeva za plaćanje tokom 2014. godine. Detaljnije informacije o dugoročnom kreditu su prezentovane u narednoj tabeli.

<i>Banka</i>	<i>Val</i>	<i>Datum odobrenja</i>	<i>Datum dospeća</i>	<i>God. kam. stopa</i>	<i>Način otplate</i>	<i>Preostali dug u valuti</i>	<i>Obezbeđenje</i>
Alpha bank	EUR	30.11.12.	31.05.14	2,5%	mesečno	500.000	menice
UKUPNO						500.000	

Predmetni kredit je srednjoročni subvencionisani kredit sa grejs periodom od 5 meseci.

U narednoj tabeli su prikazane obaveze po osnovu predmetnog kredita iskazane u dinarima, na dan 31.12.2013. godine, razdvojene na:

- obaveze do godinu dana (koje se iskazuju o okviru kratkoročnih obaveza) i
- na obaveze preko godinu dana (koje se iskazuju u okviru dugoročnih kredita).

<i>Banka</i>	<i>u 000 dinara</i>			
	<i>2013.</i>		<i>2012.</i>	
	<i>Dugoročna obaveza</i>	<i>Kratkoročna obaveza</i>	<i>Dugoročna obaveza</i>	<i>Kratkoročna obaveza</i>
Alpha bank	-	22.047	21.869	34.990
UKUPNO	-	22.047	21.869	34.990

Ukupne kratkoročne obaveze u iznosu od 23.021 hiljada RSD, pored kratkoročne obaveze u vezi kredita Alpha banke, sadrže i iznos pozajmice od filijale EP Visokogradnje u iznosu od 974 hiljade RSD.

10.17. Obaveze iz poslovanja

Struktura obaveza iz poslovanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	21.142	17.239
Dobavljači – matična i zavisna pravna lica	58.759	40.801
Dobavljači – ostala povezana pravna lica	9.349	8.694
Dobavljači u zemlji	2.021	2.746
Dobavljači u inostranstvu	7	
Ostale obaveze iz poslovanja	-	
Obaveze iz specifičnih poslova	-	
UKUPNO	91.278	69.480

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost obaveza iz poslovanja odražava njihovu fer vrednost na dan bilansa stanja.

10.18. Ostale kratkoročne obaveze

Struktura kratkoročnih obaveza i pasivna vremenska razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada - bruto	16.773	11.918
Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	-	-
Obaveze za dividende/učešće u dobitku	106	121
Obaveze prema zaposlenima	1.607	711
Obaveze prema članovima upravnog i nadzornog odbora	999	703
Ostale obaveze	175	137
UKUPNO	19.660	13.590

Obaveze po osnovu zarada i ostale nepomenute obaveze se najvećim delom odnose na obaveze (neto, porezi i doprinosi, obaveze Komorama) za decembarsku zaradu, koja je u Društvu isplaćena u januaru naredne godine, kao i za neisplaćeni deo regresa za godišnji odmor za 2013. godinu.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj fer vrednosti na dan bilansa stanja.

10.19. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja

Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda</i>		
Obaveze za PDV	2.572	1.889
Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova	1.177	-
Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	796	771
Svega	4.545	2.660
<i>Pasivna vremenska razgraničenja</i>		
Unapred obračunati troškovi	1.635	
Obračunati prihodi budućeg perioda	-	
Odloženi prihodi i primljene donacije	-	

Ostala pasivna vremenska razgraničenja	-	313
UKUPNO	6.180	2.973

Obaveze za PDV se odnose na razliku obračunatog poreza i prethodnog poreza. Ova obaveza je u Društvu izmirena u zakonskom roku, početkom naredne godine.

10.20. Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva

Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Odložene poreske obaveze	7.565	4.315
Neto poreska sredstva/obaveze	7.565	4.315

Odložene poreske obaveze koje su iskazane na dan 31. decembra se odnose na *oporezive privremene i stalne razlike* između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Naime, usled različitih odredbi na bazi kojih se u Društvu određuje računovodstvena amortizacija (shodno odredbama profesionalne regulative; MRS i MSFI i dr.) i odredbi kojima se određuje poreska amortizacija (Shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica), Društvo će u budućem periodu platiti veći porez na dobitak nego što bi platilo da mu se sa aspekta poreskog zakonodavstva prizna stvarno iskazana knjigovodstvena amortizacija. Iz navedenog razloga, Društvo priznaje odloženu poresku obavezu, koja predstavlja porez na dobitak koji će biti plativ kada Društvo „povrati“ knjigovodstvenu vrednost sredstava. Iznos odloženih poreskih obaveza izračunat je množenjem visine oporezive privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Društva (15%).

10.21. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Društvo redovno sprovodi usaglašavanje potraživanja i obaveza tokom godine sa najznačajnim kupcima i dobavljačima, dok se na kraju vrše kompletna usaglašavanja sa svim kupcima i dobavljačima. U narednoj tabeli prikazani su iznosi potraživanja od domaćih i inostranih kupaca koji do ovog momenta nisu odgovorili na poslate Izvode otvorenih stavki.

<i>Kupci koji nisu odgovorili na poslate izvode otvorenih stavki</i>	<i>u 000 dinara</i>
<i>Domaći Kupci</i>	
Jugoremedija a.d. u stečaju	36.541
Ekohem	90
Autoplast	507
UKUPNO	37.138

Društvo je osporilo obavezu u iznosu od 2.215 hiljada RSD prema Energoprojekt Visokogradnji po osnovu dostavljenog računa za lokalne poreske troškove u Republici Kazahstan, jer je stav stručnih službi da iskazani iznosi obaveze zahtevaju dodatne analize, pojašnjenja i korekcije. Za osporeni iznos, Društvo je u svojim poslovnim knjigama izvršilo rezervisanja u visini od 50%. Usaglašavanje međusobnih obaveza i potraživanja se vrše kontinuelno sa povezanim pravnim licima.

Društvo je izvršilo **usaglašavanje obaveza** sa domaćim i inostranim dobavljačima sa stanjem na dan 31.12.2013. godine. Društvo nema značajne neusaglašene iznose obaveza.

10.22. Vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva

Shodno zakonskim odredbama (Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike), Društvo je u svojim finansijskim izveštajima iskazalo vanbilansnu aktivu i vanbilansne pasivu. Stavke iskazane u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, a koje su prikazane u narednoj tabeli, ne predstavljaju sredstva ni obaveze Društva, već prvenstveno služe u kontekstu informativne uloge korisnika finansijskih izveštaja.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Primljene hartije od vrednosti - vaučeri		
<i>Primljene garancije, avali i druga jemstva</i>		
Primljene garancije - domaći dobavljači		
Primljene garancije i druga jemstva - devizni deo		
Primljene garancije - zalog pokretnih stvari		
Primljene garancije		

Svega		
<i>Date garancije, avali i druga jemstva</i>		
Date garancije - dinarski deo	17.657	8.816
Date garancije - devizni deo	-	
Data jemstva - dinarski deo	150.208	291.613
Data jemstva - devizni deo	-	
Date garancije	-	
Svega	167.865	300.429
<i>Ostala vanbilansna aktiva/pasiva</i>		
Ostala vanbilansna aktiva	23	187
Svega	23	187
UKUPNO	167.888	300.616

Najznačajniji iznos jemstava je dato solidarno jemstvo u visini od 150.208 hiljade RSD za Energoprojekt Holding u vezi kredita za obrtna sredstva od Fonda za razvoj Republike Srbije.

11. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA

Društvo ne poseduje hipoteke na teret ni u korist.

12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 - Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr.; između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: **zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje** (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta **zavisnih društva**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Struktura prihoda i rashoda od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Prihodi</i>		
Energopet	21.472	-
Energoplast	112.000	58
Energoprojekt Oprema	4.514	55.235
Energoprojekt Holding	-	-
Energoprojekt Visokogradnja	21.410	169.186
Energoprojekt Entel	27.655	
Energoprojekt Arhitektura	-	461
Svega	187.051	224.940
<i>Rashodi</i>		
Energoprojekt Holding	24.394	28.915
Energoprojekt Visokogradnja	6.617	17.232
Zahinos Ltd	-	3.043
Energoprojekt Energodata	3.147	3.894
Energoprojekt Entel	774	1.749
Energoprojekt Arhitektura	111	4.794
Energoprojekt Garant	171	156
Energoprojekt Niskogradnja	38	-
Energoprojekt Oprema	-	725
Svega	34.952	60.508

Struktura obaveza i potraživanja prema povezanim pravnim licima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Potraživanja</i>		
Energoprojekt Oprema	420	2.547
Energoprojekt Visokogradnja	26.171	20.326
Energoprojekt Entel	34.338	-
Energoprojekt Arhitektura	2.538	2.532
Energopet	174	174
Energoplast	112.000	9.139
Zahinos Ltd	-	-
Svega	175.641	34.718
<i>Obaveze</i>		
Zahinos Ltd	1.052	1.536
Energoprojekt Oprema	-	1.538
Energoprojekt Entel	395	418
Energoprojekt Holding	57.707	39.265
Energoprojekt Visokogradnja	8.739	7.417
Energoprojekt Energodata	1.165	634
Energoprojekt Arhitektura	24	38
Svega	69.082	50.846

U strukturi ostvarenih prihoda prikazani su i prihodi ostvareni po osnovu vlasništva u pridruženim društvima Energopet i Energoplast.

Najznačajniji iznos obaveza se odnosi na obavezu prema Energoprojekt Holdingu u visini od 57.707 hiljada RSD. Najznačajniji iznos potraživanja se odnosi na potraživanja za neisplaćenu dividendu pridruženog društva Energoplast u iznosu od 112.000 hiljada RSD.

13. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA

Potencijalne obaveze, koje mogu da rezultiraju odlivom ekonomskih koristi Društva, prvenstvo mogu da nastanu po osnovu:

- sudskih sporova

Potencijalna **obaveza po osnovu sudskih sporova** se prvenstveno ogleda u mogućnosti okončanja sudskih sporova na štetu Društva, a za šta nije stvorena obaveza ili izvršeno rezervisanje u bilansu stanja. **Potencijalna sredstva**, koja mogu da rezultiraju prilivom ekonomskih koristi Društva, prvenstvo mogu da nastanu po osnovu sudskih sporova u kojima je Društvo tužena stana. Potencijalna **sredstva po osnovu sudskih sporova** se ogledaju u mogućnosti okončanja sudskih sporova u korist Društva, a za šta nije stvoreno potraživanje u bilansu stanja ili na neki drugi način iskazana ekonomska korist Društva (na primer, umanjenjem vrednosti neopravdanog avansa i sl.).

Pregled svih aktivnih sporova Društva dat je u sledećoj tabeli.

REDNI BROJ	TUŽILAC	TUŽENI	OSNOV SPORA	VREDNOST SPORA	NADLEŽNI SUD	OČEKIVANI TERMIN OKONČANJA SPORA
1.	Milaka Bančić	EP Industrija a.d.	Otkup stana	-	Prvi osnovni sud u Beogradu	Neizvesno
2.	Milanka Bančić	EP Industrija a.d.	Stambeni spor- poništaj odluke o dodeli stana solidarnosti	-	Prvi osnovni sud u Beogradu	Neizvesno
3.	EP Industrija a.d.	Jugoremedija a.d. - u stečaju	Utvrđenje potraživanja	19.146.240,15 RSD	Privredni sud u Zrenjaninu	Neizvesno
4.	EP Industrija a.d.	Jugoremedija a.d. - u stečaju	Prijava potraživanja	321.146,18 EUR	Privredni sud u Zrenjaninu	Neizvesno
5.	Marko Martinoli	EP Industrija a.d.	Poništaj finansijskih izveštaja 2011	-	Privredni sud u Beogradu	Neizvesno

Društvo je pokrenulo tužbu pred Privrednim sudom u Zrenjaninu radi utvrđivanja visine potraživanja prema Jugoremediji a.d. u stečaju. Naime, stečajni dužnik je neosnovano osporio deo iznosa prijavljenih potraživanja i pored dostavljene dokumentacije koja neosporno dokazuje validnost

potraživanja. Društvo poseduje kompletnu verodostojnu dokumentaciju (overene listove građevinske knjige od strane stručnog nadzora investitora, overene zapisnike sa stručnih kolegijuma, potpisanu fakturu, overene anekse i dr.) i rezultat ovog spora smatra izvesno pozitivnim. S obzirom da je u momentu proglašenja stečaja Jugoremedije a.d., Društvo izvršilo ispravku vrednosti potraživanja u visini od 40% ukupnog potraživanja, nisu vršene dodatne ispravke vrednosti.

Društvo nema drugih aktivnih materijalno značajnih sudskih sporova.

14. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Dana 29.01.2014. godine Društvo je zaključilo ugovor sa poznatim Investitorom u Kazahstanu za izradu radne dokumentacije za stanična postrojenja SKS-1, SKS-3, SKS-5, SKS-7 za Projekat „Povećanje kapaciteta magistralnog gasovoda «Kazahstan-Kina» (prva deonica)“ u vrednosti od 3.400 hiljada USD.

Tokom januara 2014. godine, jedan od suvlasnika pridruženog društva Energoplast doo, Chartered Oil and Gas Ltd., je najavio mogućnost prodaje svog dela vlasništva u pridruženom društvu Energoplast doo.

U Beogradu,
27.02.2014. godine

Lice odgovorno za
sastavljanje izveštaja

Izvršni direktor

Telefon: (011) 310 14 01, 310 14 02
E-mail: info@epindustrija.rs
www.ep-industry.com

II

Izveštaj nezavisnog revizora

ENERGOPROJEKT INDUSTRIJA a.d.
Beograd

Finansijski izveštaji za 2013. godinu
i
Izveštaj nezavisnog revizora

SADRŽAJ

	Strana
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
FINANSIJSKI IZVEŠTAJI	
Bilans stanja	
Bilans uspeha	
Izveštaj o tokovima gotovine	
Izveštaj o promenama na kapitalu	
Statistički aneks	
Napomene uz finansijske izveštaje	

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima privrednog društva “Energoprojekt Industrija“ a.d. Beograd

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja privrednog društva “Energoprojekt Industrija“ a.d. Beograd (u daljem tekstu “Društvo”), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2013. godine i odgovarajući bilans uspeha, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomene uz finansijske izveštaje. Statistički aneks predstavlja sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji, zasnovanim na Zakonu o računovodstvu (“Službeni glasnik Republike Srbije“, br. 62/2013), kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo odredi kao neophodne u pripremi finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o ovim finansijskim izveštajima na osnovu izvršene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih zahteva i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka radi pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u finansijskim izveštajima. Odabrani postupci su zasnovani na revizorskom prosuđivanju, uključujući procenu rizika postojanja materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procene rizika, revizor sagledava interne kontrole relevantne za sastavljanje i istinito prikazivanje finansijskih izveštaja radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o delotvornosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i opravdanost računovodstvenih procena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbeđuju osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izveštaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsku poziciju Društva na dan 31. decembra 2013. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji.

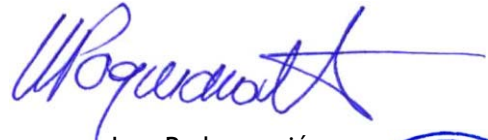
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima privrednog društva
"Energoprojekt Industrija" a.d. Beograd (Nastavak)

Skretanje pažnje

Skrećemo pažnju na Napomenu 10.6. uz finansijske izveštaje u kojoj je obelodanjeno da je Društvo pokrenulo tužbu pred Privrednim sudom u Zrenjaninu radi utvrđivanja visine potraživanja od društva Jugoremedija a.d. Zrenjanin nad kojim je pokrenut stečaj. Naše mišljenje ne sadrži rezervu po ovom pitanju.

Beograd, 6. mart 2014. godine

Igor Radmanović
Ovlašćeni revizor

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07073224 Maticni broj		100830795 PIB
Sifra delatnosti		
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3		
Vrsta posla	19	20 21 22 23 24 25 26

Naziv :ENERGOPROJEKT-INDUSTRIJA a.d.

Sediste : NOVI BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

BILANS STANJA

7005021323742

na dan 31.12.2013. godine

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
	A. STALNA IMOVINA (002+003+004+005+009)	001		200420	210169
00	I. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	002			
012	II. GOODWILL	003			
01 bez 012	III. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004	10.1.	1316	1353
	IV. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOSKA SREDSTVA (006+007+008)	005		130421	116010
020, 022, 023, 026, 027(deo), 028 (deo), 029	1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006	10.2.	125505	111948
024, 027(deo), 028 (deo)	2. Investicione nekretnine	007	10.3.	4916	4062
021, 025, 027(deo), 028(deo)	3. Bioloska sredstva	008			
	V. DUGOROCNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011)	009		68683	92806
030 do 032, 039 (deo)	1. Ucesca u kapitalu	010	10.4.	42953	46303
033 do 038, 039 (deo) minus 037	2. Ostali dugorocni finansijski plasmani	011	10.4.	25730	46503
	B. OBRтна IMOVINA (013+014+015) *	012		267013	227440
10 do 13, 15	I. ZALIHE	013	10.5.	1687	8716
14	II. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	014			
	III. KRATKOROCNA POTRAZIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (016+017+018+019+020)	015		265326	218724
20, 21 i 22, osim 223	1. Potrazivanja	016	10.6.	217163	86801
223	2. Potrazivanja za vise placen porez na dobitak	017		0	147
23 minus 237	3. Kratkoročni finansijski plasmani	018	10.7.	14268	99891
24	4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	019	10.8.	16220	12570

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgranicenja	020	10.9.	17675	19315
288	V. ODLOZENA PORESKA SREDSTVA	021			
	G. POSLOVNA IMOVINA (001+012 +021)	022		467433	437609
29	D. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	023			
	Dj. UKUPNA AKTIVA (022+023)	024		467433	437609
88	E. VANBILANSNA AKTIVA	025	10.22.	167888	300616
	PASIVA				
	A.KAPITAL (102+103+104+105+106-107+108-109-110)	101	10.10.	309097	282723
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102	10.11.	89558	89558
31	II. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	103			
32	III. REZERVE	104	10.12.	22504	22504
330 i 331	IV. REVALORIZACIONE REZERVE	105	10.13.	52775	33727
332	V. NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	106		0	609
333	VI. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	107			
34	VII. NERASPOREDJENI DOBITAK	108	10.14.	144260	136325
35	VIII. GUBITAK	109			
037 i 237	IX. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE	110			
	B. DUGOROCNA REZERVISANJA I OBAVEZE (112+113+116)	111		150771	150571
40	I. DUGOROCNA REZERVISANJA	112	10.15.	6740	7669
41	II. DUGOROCNE OBAVEZE (114+115)	113		0	21869
414, 415	1. Dugorocni krediti	114	10.16.	0	21869
41 bez 414 i 415	2. Ostale dugorocne obaveze	115			
	III. KRATKOROCNE OBAVEZE (117+118+119+120+121+122)	116		144031	121033
42, osim 427	1. Kratkoročne finansijske obaveze	117	10.16.	23021	34990
427	2. Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	118			
43 i 44	3. Obaveze iz poslovanja	119	10.17.	91278	69480
45 i 46	4. Ostale kratkorocne obaveze	120	10.18.	19860	13590
47, 48 osim 481 i 49 osim 498	5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgranicenja	121	10.19.	6180	2973
481	6. Obaveze po osnovu poreza na dobitak	122		3892	0

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
498	V. ODLOZENE PORESKE OBAVEZE	123		7565	4315
	G. UKUPNA PASIVA (101+111 +123)	124		487433	437609
89	D. VANBILANSNA PASIVA	125		167888	300616

U H. Bero dana 20.2. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Stiskovic R

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br. 114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07073224 Maticni broj		100830795 PIB
Sifra delatnosti		
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla		19 20 21 22 23 24 25 26

Naziv :ENERGOPROJEKT-INDUSTRIJA a.d.

Sediste : NOVI BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

BILANS USPEHA

7005021323759

u period 01.01.2013 do 31.12.2013

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	A. PRIHODI I RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
	I. POSLOVNI PRIHODI (202+203+204-205+206)	201		101561	400076
60 i 61	1. Prihodi od prodaje	202	9.1.	101018	399532
62	2. Prihodi od aktiviranja ucinaka i robe	203			
630	3. Povecanje vrednosti zaliha ucinaka	204			
631	4. Smanjenje vrednosti zaliha ucinaka	205			
64 i 65	5. Ostali poslovni prihodi	206	9.2.	543	544
	II. POSLOVNI RASHODI (208 DO 212)	207		246017	425333
50	1. Nabavna vrednost prodane robe	208	9.3.	7749	105787
51	2. Troškovi materijala	209	9.4.	4081	4893
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali licni rashodi	210	9.5.	163075	188169
54	4. Troškovi amortizacije i rezervisanja	211	9.6;9.7.	3571	3020
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	212	9.8;9.9.	67541	123464
	III. POSLOVNI DOBITAK (201-207)	213			
	IV. POSLOVNI GUBITAK (207-201)	214		144456	25257
66	V. FINANSIJSKI PRIHODI	215	9.10.	139208	79978
56	VI. FINANSIJSKI RASHODI	216	9.11.	6509	42060
67 i 68	VII. OSTALI PRIHODI	217	9.12.	29430	7894
57 i 58	VIII. OSTALI RASHODI	218	9.13.	725	17575
	IX. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (213-214+ 215-216+217-218)	219		16948	2980
	X. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (214-213- 215+216-217+218)	220			
69 - 59	XI. NETO DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	221			
59 - 69	XII. NETO GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	222	9.13	4254	0

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	B. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (219-220+221-222)	223	9.14.	12694	2980
	V. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (220-219+222-221)	224			
	G. POREZ NA DOBITAK				
721	1. Poreski rashod perioda	225	9.15.	4066	0
722	2. Odloženi poreski rashodi perioda	226	9.15.	693	0
722	3. Odloženi poreski prihodi perioda	227		0	313
723	D. Isplacena licna primanja poslodavcu	228			
	Dj. NETO DOBITAK (223- 224- 225- 226+ 227- 228)	229	9.15.	7935	3293
	E. NETO GUBITAK (224- 223+ 225+ 226- 227 + 228)	230			
	Ä...Ä: NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MANJINSKIM ULAGACIMA	231			
	Z. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATICNOG PRAVNOG LICA	232			
	I. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	233			
	2. Umanjenja (razvodnjena) zarada po akciji	234			

u N. B65 dana 20.2. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Asković K

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (Službeni glasnik RS, br. 114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

07073224 Maticni broj	Popunjava pravno lice - preduzetnik Sifra delatnosti	100830795 PIB
Popunjava Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	19	20 21 22 23 24 25 26

Naziv : ENERGOPROJEKT-INDUSTRIJA a.d.

Sediste : NOVI BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

IZVESTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

7005021323766

u periodu od 01.01.2013. do 31.12.2013. godine

- u hiljadama dinara

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	134171	404957
1. Prodaja i primljeni avansi	302	129148	398785
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303		
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	5023	6172
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	229720	469112
1. Isplate dobavljacima i dati avansi	306	64814	260594
2. Zarade, naknade zarada i ostali licni rashodi	307	158287	187949
3. Placene kamate	308	1153	0
4. Porez na dobitak	309	27	94
5. Placanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310	5439	20475
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311		
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II-I)	312	95549	64155
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	313	132843	34346
1. Prodaja akcija i udela (neto prilivi)	314	2811	0
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloÅ...Åkih sredstava	315	559	2461
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	316	98046	0
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	317	1957	1174
5. Primljene dividende	318	29470	30711
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	319	774	33693
1. Kupovina akcija i udela (neto odlivi)	320		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloÅ...Åkih sredstava	321	774	4557
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	322	0	29136
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I - II)	323	132069	653
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II - I)	324		

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	325	0	56199
1. Uvecanje osnovnog kapitala	326		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti (neto prilivi)	327	0	56199
3. Ostale dugorocne i kratkorocne obaveze	328		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	329	34090	0
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	330		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	331	34076	0
3. Finansijski lizing	332		
4. Isplacene dividende	333	14	0
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I - II)	334	0	56199
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II - I)	335	34090	0
G. SVEGA PRILIVI GOTOVINE (301+313+325)	336	267014	495502
D. SVEGA ODLIVI GOTOVINE (305+319+329)	337	264584	502805
Dj. NETO PRILIVI GOTOVINE (336-337)	338	2430	0
E. NETO ODLIV GOTOVINE (337-336)	339	0	7303
Ä...Å. GOTOVINA NA POCETKU OBRACUNSKOG PERIODA	340	12570	18449
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	341	1220	1424
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	342		
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRACUNSKOG PERIODA (338-339+340+341-342)	343	16220	12570

u H. B60 dana 20.2. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Astoric R

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br. 114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07073224 Maticni broj		100830795 PIB
Sifra delatnosti		
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3		19 20 21 22 23 24 25 26
Vrsta posta		

Naziv : ENERGOPROJEKT-INDUSTRIJA a.d.

Sediste : NOVI BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

IZVESTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

7005021323780

u periodu od 01.01.2013. do 31.12.2013. godine

- u hiljadama dinara

Red. br.	O P I S	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)		Ostali kapital (racun 309)		Neuplaceni upisani kapital (grupa 31)		Emisiona premija (racun 320)
		AOP	AOP	AOP	AOP	AOP	AOP	
	1		2		3		4	5
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2012</u>	401	80897	414	8661	427	440	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	402		415		428	441	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	403		416		429	442	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2012</u> (red.br. 1+2-3)	404	80897	417	8661	430	443	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	405		418		431	444	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	406		419		432	445	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine <u>2012</u> (red.br. 4+5-6)	407	80897	420	8661	433	446	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	408		421		434	447	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	409		422		435	448	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine <u>2013</u> (red.br. 7+8-9)	410	80897	423	8661	436	449	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	411		424		437	450	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	412		425		438	451	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine <u>2013</u> (red.br. 10+11-12)	413	80897	426	8661	439	452	

Red. br.	OPIS	AOP	Rezerve (racun 321, 322)	AOP	Revalorizacije rezerve (racuni 330 i 331)	AOP	Nerealizovani dobiti po osnovu hartija od vrednosti (racun 332)	AOP	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti (racun 333)
	1		6		7		8		9
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2012</u>	453	22504	466	35734	479	807	492	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	454		467		480		493	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	455		468		481		494	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2012</u> (red.br. 1+2-3)	456	22504	469	35734	482	807	495	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	457		470		483		496	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	458		471	2007	484	198	497	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine <u>2012</u> (red.br. 4+5-6)	459	22504	472	33727	485	609	498	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	460		473		486		499	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	461		474		487		500	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine <u>2013</u> (red.br. 7+8-9)	462	22504	475	33727	488	609	501	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	463		476	21616	489		502	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	464		477	2568	490	609	503	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine <u>2013</u> (red.br. 10+11-12)	465	22504	478	52775	491		504	

*

Red. br.	OPIS	AOP	Nerasporedjeni dobitak (grupa 34)	AOP	Gubitak do visine kapitala (grupa 35)	AOP	Otkupljene sopstvene akcije i udeli (racun 037,237)	AOP	Ukupno (kol. 2+3+4+5+6+7+8-9+10-11-12)
	1		10		11		12		13
1	Stanje na dan 01.01. prethodna godine <u>2012</u>	505	133073	518		531		544	281676
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	506		519		532		545	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	507		520		533		546	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2012</u> (red.br. 1+2-3)	508	133073	521		534		547	281676
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	509	3293	522		535		548	3293
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	510	41	523		536		549	2246
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine <u>2012</u> (red.br. 4+5-6)	511	136325	524		537		550	282723
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	512		525		538		551	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	513		526		539		552	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine <u>2012</u> (red.br. 7+8-9)	514	136325	527		540		553	282723
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	515	7935	528		541		554	29551
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	516		529		542		555	3177
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine <u>2012</u> (red.br. 10+11-12)	517	144260	530		543		556	309097

8

Red. br.	OPIS	ACP	Gubitak iznad visine kapitala (grupa 29)
	1		14
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2012</u>	557	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	558	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	559	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2012</u> (red.br. 1+2-3)	560	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	561	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	562	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine <u>2012</u> (red.br. 4+5-6)	563	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	564	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	565	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine <u>2013</u> (red.br. 7+8-9)	566	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	567	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	568	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine <u>2013</u> (red.br. 10+11-12)	569	

U H. Bca dana 20. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

A. Škerić

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik	
07073224 Maticni broj	100830795 PIB
Sifra delatnosti	
Popunjiva Agencija za privredne registre	
750 1 2 3	19 20 21 22 23 24 25 26
Vrsta posla	

Naziv :ENERGOPROJEKT-INDUSTRIJA a.d.

Sediste : NOVI BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

STATISTICKI ANEKS

7005021323773

za 2013. godinu

I OPSTI PODACI O PRAVNOM LICU ODNOSNO PREDUZETNIKU

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Broj meseci poslovanja (oznaka od 1 do 12)	601	12	12
2. Oznaka za velicinu (oznaka od 1 do 4)	602	3	3
3. Oznaka za vlasnistvo (oznaka od 1 do 5)	603	2	2
4. Broj stranih (pravnih ili fizickih) lica koja imaju ucesce u kapitalu	604		
5. Prosecan broj zaposlenih na osnovu slanja krajem svakog meseca (ceo broj)	605	103	111

II BRUTO PROMENE NEMATERIJALNIH ULAGANJA I NEKRETNINA, POSTROJENJA, OPREME I BIOLOSKIH SREDSTAVA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Bruto	Ispravka vrednosti	Neto (kol. 4-5)
1	2	3	4	5	6
01	1. Nematerijalna ulaganja				
	1.1. Stanje na pocetku godine	606	2263	910	1353
	1.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	607		XXXXXXXXXXXX	
	1.3. Smanjenja u toku godine	608	886	XXXXXXXXXXXX	37
	1.4. Revalorizacija	609		XXXXXXXXXXXX	
	1.5. Stanje na kraju godine (606+607-608+609)	610	1377	61	1316
02	2. Nekretnine, postrojenja, oprema i bioloska sredstva				
	2.1. Stanje na pocetku godine	611	189847	73837	116010
	2.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	612	774	XXXXXXXXXXXX	774
	2.3. Smanjenja u toku godine	613	9248	XXXXXXXXXXXX	8000
	2.4. Revalorizacija	614	1961	XXXXXXXXXXXX	21637
	2.5. Stanje na kraju godine (611+612-613+614)	615	183334	52913	130421

III STRUKTURA ZALIHA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
10	1. Zalihe materijala	616		
11	2. Nedovrsena proizvodnja	617		
12	3. Gotovi proizvodi	618		
13	4. Roba	619	0	1838
14	5. Stalna sredstva namenjena prodaji	620		
15	6. Dati avansi	621	1687	6878
	7. SVEGA (616+617+618+619+620+621=013+014)	622	1687	8716

IV STRUKTURA OSNOVNOG KAPITALA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
300	1. Akcijski kapital	623	80897	80897
	u tome : strani kapital	624		
301	2. Udeli drustva sa ogranicenom odgovornoscu	625		
	u tome : strani kapital	626		
302	3. Ulozi clanova ortackog i komanditnog drustva	627		
	u tome : strani kapital	628		
303	4. Drzavni kapital	629		
304	5. Društveni kapital	630		
305	6. Zadružni udeli	631		
309	7. Ostali osnovni kapital	632	8661	8661
30	SVEGA (623+625+627+629+630+631+632=102)	633	89558	89558

V STRUKTURA AKCIJSKOG KAPITALA

- broj akcija kao ceo broj
- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	1. Obicne akcije *			
	1.1. Broj obicnih akcija	634	197310	197310
deo 300	1.2. Nominalna vrednost obicnih akcija - ukupno	635	80897	80897
	2. Prioritetne akcije			
	2.1. Broj prioriternih akcija	636		
deo 300	2.2. Nominalna vrednost prioriternih akcija - ukupno	637		
300	3. SVEGA - nominalna vrednost akcija (635+637=623)	638	80897	80897

VI POTRAZIVANJE I OBAVEZE

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
20	1. Potrazivanja po osnovu prodaje (stanje na kraju godine 639 <= 016)	639	93456	66586
43	2. Obaveze iz poslovanja (stanje na kraju godine 640 <= 119)	640	91278	69480
deo 228	3. Potrazivanja u toku godine od drustava za osiguranje za naknadu steta (dugovni promet bez pocetnog stanja)	641		
27	4. Porez na dodatu vrednost - prethodni porez (godisnji iznos po poreskim prijavama)	642	8716	19039
43	5. Obaveze iz poslovanja (potrazni promet bez pocetnog stanja)	643	121639	334165
450	6. Obaveze za neto zarade i naknade zarada (potrazni promet bez pocetnog stanja)	644	87276	97913
451	7. Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	645	11707	15203
452	8. Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	646	22926	23893
461, 462 i 723	9. Obaveze za dividende, ucesce u dobitku i licna primanja poslodavca (potrazni promet bez pocetnog stanja)	647		
465	10. Obaveze prema fizickim licima za naknade po ugovorima (potrazni promet bez pocetnog stanja)	648	6	0
47	11. Obaveze za PDV (godisnji iznos po poreskim prijavama)	649	12430	55841
	12. Kontrolni zbir (od 639 do 649)	650	449434	682120

VII DRUGI TROSKOVI I RASHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
513	1. Troškovi goriva i energije	651	2985	3007
520	2. Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	652	121864	137009
521	3. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	653	21328	23893
522, 523, 524 i 525	4. Troškovi naknada fizickim licima (bruto) po osnovu ugovora	654	4585	12914
526	5. Troškovi naknada clanovima upravnog i nadzornog odbora (bruto)	655	1830	2491
529	6. Ostali licni rashodi i naknade	656	13468	11862
53	7. Troškovi proizvodnih usluga	657	34118	84230
533, deo 540 i deo 525	8. Troškovi zakupnina	658	1213	0
deo 533, deo 540 i deo 525	9. Troškovi zakupnina zemljišta	659		
536, 537	10. Troškovi istrazivanja i razvoja	660		
540	11. Troškovi amortizacije	661	1388	1587
552	12. Troškovi premija osiguranja	662	307	431
553	13. Troškovi platnog prometa	663	1143	1880

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
554	14. Troškovi članarina	664	426	594
555	15. Troškovi poreza	665	2940	1694
556	16. Troškovi doprinosa	666		
562	17. Rashodi kamata	667	1156	23158
deo 560, deo 561 i 562	18. Rashodi kamata i deo finansijskih rashoda	668	1156	23158
deo 560, deo 561 i deo 562	19. Rashodi kamata po kreditima od banaka i dfo	669	1089	120
deo 579	20. Rashodi za humanitarne, kulturne, zdravstvene, obrazovne, naučne i verske namene, za zaštitu čovekove sredine i za sportske namene	670	128	15
	21. Kontrolni zbir (od 651 do 670)	671	211124	328043

VIII DRUGI PRIHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
60	1. Prihodi od prodaje robe	672	8300	157406
640	2. Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povracaja poreskih dazbina	673	543	260
641	3. Prihodi po osnovu uslovljenih donacija	674		
deo 650	4. Prihodi od zakupnina za zemljiste	675		
651	5. Prihodi od članarina	676		
deo 660, deo 661, 662	6. Prihodi od kamata	677	1775	28270
deo 660, deo 661 i deo 662	7. Prihodi od kamata po racunima i depozitima u bankama i ostalim finansijskim organizacijama	678	240	700
deo 660, deo 661 i deo 669	8. Prihodi na osnovu dividendi i ucesca u dobitku	679	132331	29342
	9. Kontrolni zbir (672 do 679)	680	143189	215978

IX OSTALI PODACI

- iznosi u hiljadama dinara

O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Obaveze za akcize (prema godisnjem obracunu akciza)	681		
2. Obracunate carine i druge uvozne dazbine (ukupan godisnji iznos prema obracunu)	682		
3. Kapitalne subvencije i druga državna dodeljivanja za izgradnju i nabavku osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	683		
4. Državna dodeljivanja za premije, regres i pokrivenje tekucih troškova poslovanja	684		
5. Ostala državna dodeljivanja	685	543	260
6. Primljene donacije iz inostranstva i druga bespovratna sredstva u novcu ili naturi od inostranih pravnih i fizickih lica	686		
7. Licna primanja preduzetnika iz neto dobitka (popunjavaju samo preduzetnici)	687		
8. Kontrolni zbir (od 681 do 687)	688	543	260

X RAZGRANIČENI NEGATIVNI NETO EFEKTI UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE I KURSNIH RAZLIKA

- iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Početno stanje razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	689		
2. Razgraničeni neto efekat ugovorene valutne klauzule	690		
3. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	691		
4. Preostali iznos razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule (red. br. 1 + red. br. 2 - red. br. 3)	692		
5. Početno stanje razgraničenog neto efekta kursnih razlika	693		
6. Razgraničeni neto efekat kursnih razlika	694		
7. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta kursnih razlika	695		
8. Preostali iznos razgraničenog neto efekta kursnih razlika (red.br. 5 + red.br. 6 - red.br. 7)	696		

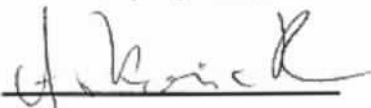
XI RAZGRANIČENI POZITIVNI NETO EFEKTI UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE I KURSNIH RAZLIKA

- iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Početno stanje razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	697		
2. Razgraničeni neto efekat ugovorene valutne klauzule	698		
3. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	699		
4. Preostali iznos razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule (red. br. 1 + red. br. 2 - red. br. 3)	700		
5. Početno stanje razgraničenog neto efekta kursnih razlika	701		
6. Razgraničeni neto efekat kursnih razlika	702		
7. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta kursnih razlika	703		
8. Preostali iznos razgraničenog neto efekta kursnih razlika (red.br. 5 + red.br. 6 - red.br. 7)	704		

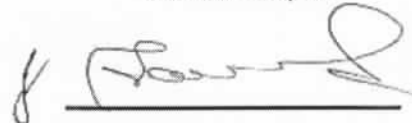
U H. Bős dana 20. 2014. godine

Lico odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2013. GODINU**

Beograd, 2014. godine

SADRŽAJ

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	4
2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA	5
3. VLASNIČKA STRUKTURA.....	6
4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA	6
5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA	9
6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA	11
7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA.....	12
7.1. Procenjivanje	13
7.2. Efekti kurseva stranih valuta	13
7.3. Prihodi	14
7.4. Rashodi.....	15
7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja	15
7.6. Porez na dobitak	16
7.7. Nematerijalna ulaganja	18
7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema.....	19
7.9. Finansijski lizing	20
7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	20
7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.....	21
7.12. Investicione nekretnine.....	22
7.13. Zalihe.....	23
7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji	24
7.15. Finansijski instrumenti	25
7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	28
7.17. Kratkoročna potraživanja	29
7.18. Finansijski plasmani	30
7.19. Obaveze.....	30
7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina	31
7.21. Naknade zaposlenima.....	33
8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU	35
8.1. Kreditni rizik	37
8.2. Tržišni rizik	38
8.3. Rizik likvidnosti	41
8.4. Upravljanje rizikom kapitala	42
9. BILANS USPEHA	44
9.1. Prihodi od prodaje	44
9.2. Ostali poslovni prihodi	45
9.3. Nabavna vrednost prodate robe	45
9.4. Troškovi materijala.....	45
9.5. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	46

9.6.	Troškovi amortizacije	46
9.7.	Troškovi rezervisanja	47
9.8.	Troškovi proizvodnih usluga	48
9.9.	Nematerijalni troškovi	48
9.10.	Finansijski prihodi	49
9.11.	Finansijski rashodi	50
9.12.	Ostali prihodi	51
9.13.	Ostali rashodi	52
9.14.	Dobitak pre oporezivanja	53
9.15.	Porez na dobitak i neto dobitak	53
9.16.	Neto dobitak po akciji	54
10.	BILANS STANJA	55
10.1.	Nematerijalna ulaganja	55
10.2.	Nekretnine, postrojenja i oprema	56
10.3.	Investicione nekretnine	57
10.4.	Dugoročni finansijski plasmani	57
10.5.	Zalihe i dati avansi	58
10.6.	Kratkoročna potraživanja	58
10.7.	Kratkoročni finansijski plasmani	60
10.8.	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	60
10.9.	Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja	61
10.10.	Promene na kapitalu	62
10.11.	Osnovni kapital	63
10.12.	Rezerve	63
10.13.	Revalorizacione rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	63
10.14.	Neraspoređeni dobitak	64
10.15.	Dugoročna rezervisanja	64
10.16.	Dugoročni krediti	67
10.17.	Obaveze iz poslovanja	68
10.18.	Ostale kratkoročne obaveze	69
10.19.	Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	69
10.20.	Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	70
10.21.	Usaglašavanje potraživanja i obaveza	70
10.22.	Vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva	71
11.	HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA	72
12.	TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA	72
13.	POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA	74
14.	DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA	75

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Energoprojekt Industrija je akcionarsko društvo za projektovanje, konsalting i inženjering industrijskih objekata i postrojenja (u daljem tekstu: Društvo) u Beogradu. Registrovano je kod Agencije za privredne registre, Registar privrednih društava broj BD 8034/2005 od 04.04.2005. godine.

Opšti podaci o Društvu

<i>Sedište</i>	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
<i>Matični broj</i>	07073224
<i>Šifra i naziv delatnosti</i>	7112 - Inženjerske delatnosti i tehničko savetovanje
<i>Poreski identifikacioni broj</i>	100830795

Relevantne pravne činjenice vezane za **istorijat Društva** su sledeće:

Društvo je osnovano kao posebno pravno lice Rešenjem Trgovinskog suda u Beogradu broj FI 10668/78 koje je doneto 03.01.1979. godine sa pravnom snagom od 01.01.1979. godine i poslovalo je pod nazivom Industrija i Termotehnika OOUR za projektovanje, konsalting i inženjering industrijskih objekata, termotehničkih postrojenja i instalacija, Zeleni venac br. 18, Beograd. Usled uskladjivanja sa Zakonom o preduzećima, od 12.01.1990. godine, ovaj OOUR menja svoj status (usled pretvaranja kapitala u obračunske deonice) i posluje pod nazivom Energoprojekt Industrija, deoničko društvo za projektovanje, konsalting i inženjering industrijskih objekata i postrojenja, Bulevar Mihaila Pupina 12, Beograd.

U skladu sa Zakonom o svojskoj transformaciji, od 13.06.1991. godine ovaj DD menja svoj status i posluje pod nazivom Energoprojekt Industrija, deoničko društvo u mešovitoj svojini za projektovanje, konsalting i inženjering industrijskih objekata i postrojenja, Bulevar Mihaila Pupina 12, Beograd.

U skladu sa Zakonom o preduzećima, Zakonom o klasifikaciji delatnosti i o Registru jedinica razvrstavanja i Zakonom o privatizaciji, od 24.04.2001. godine, ovaj MDD menja svoj status i posluje pod nazivom Energoprojekt Industrija, akcionarsko društvo za projektovanje, konsalting i inženjering industrijskih objekata i postrojenja, Bulevar Mihaila Pupina 12, Beograd.

U skladu sa Zakonom o privrednim društvima, Rešenjem kod Agencije za privredne registre upisuje se promena naziva pod brojem BD 206556/2006, koje je doneto 12.02.2007. godine, ovaj AD posluje pod nazivom Energoprojekt Industrija, otvoreno, kotirano akcionarsko društvo za projektovanje, konsalting i inženjering industrijskih objekata i postrojenja, Bulevar Mihaila Pupina 12, Beograd. Shodno registraciji u Agenciji za Privredne registre, **osnovna delatnost Društva** su inženjerske delatnosti i tehničko savetovanje. Preciznije, Društvo se bavi projektovanjem, konsaltingom i inženjeringom industrijskih objekata i postrojenja u zemlji i inostranstvu, trgovinom na veliko hemijskim proizvodima i drugim delatnostima iz Osnivačkog akta Društva. Društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu i reviziji, razvrstano u **srednje pravno lice**.

Društvo ima dva pridružena i jedno zavisno preduzeće: Energopet doo (vlasništvo 33,33%), Energoplast doo (vlasništvo 40%) i Zahinos Ltd (vlasništvo 100%).

U Društvu je **prosečan broj zaposlenih radnika**, na osnovu stanja krajem svakom meseca, iznosio:

- 2013. godine 103 i
- 2012. godine: 111 radnika.

Godišnji finansijski izveštaji koji su predmet ovih Napomena su **pojedinačni finansijski izveštaji Društva** i odobreni su od strane Odbora direktora dana 27.02.2014. godine. Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.

2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Ključni rukovodeći kadar Društva u 2013. godini sačinjavala su sledeća lica:

- Ljubisav Popović - Izvršni Direktor
- Danilo Kuprešanin - Direktor za plan i realizaciju projekata
- Nemanja Đurđević - Direktor za plan, finansije i računovodstvo

3. VLASNIČKA STRUKTURA

Društvo je u većinskom vlasništvu Energoprojekt Holding a.d. iz Beograda koje poseduje 62,77% od ukupnog broja emitovanih akcija, dok je ostatak od 37,23% u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih lica. Akcijama Društva trguje se na vanberzanskom tržištu Beogradske berze.

4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

U Republici Srbiji je Zakon o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 62/2013) osnovni pravni akt kojim se preciziraju različita pitanja vezana za obavljanje računovodstvenih aktivnosti.

Prelaznim odredbama Zakona o računovodstvu je predviđeno da se finansijski izveštaji za 2013. godinu sastavljaju u skladu sa odredbama prethodnog Zakona o računovodstvu i reviziji ("Službeni glasnik RS", br. 46/2006, 111/2009 i 99/2011 – u daljem tekstu: prethodni Zakon). Prethodnim Zakonom je predviđeno da su pravna lica i preduzetnici dužni da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje vrše u skladu sa:

- zakonskom regulativom;
- profesionalnoj regulativom; i
- internoj regulativom.

Pod **zakonskom regulativom** se podrazumevaju zakoni i podzakonski propisi doneti za izvršavanje zakona.

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 62/2013)
- Prethodni Zakon o računovodstvu i reviziji (»Službeni glasnik RS« broj 46/2006, 111/2009 i 99/2011);
- Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004,18/2010,101/2011 i 119/2012, 47/2013 i 108/203),

- Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Službeni glasnik RS« broj 84/2004, 86/2004, 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013 i 6/2014),
- Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 05/2007, 119/2008, 02/2010);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 119/2008, 09/2009, 04/2010, 03/2011);
- Pravilnik o izmenama i dopunama pravilnika o Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 04/2010, 03/2011) ,
- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010, 8/2011, 13/2012 i 8/2013 i 20/2014),
- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010),
- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004 i 99/2010).
- Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se po principu „van dohvata ruke“ primenjuju kod utvrđivanja cene transakcija među povezanim licima (»Službeni glasnik RS« broj 61/2013),
- Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o transfernim cenama i metodama koje se po principu „van dohvata ruke“ primenjuju kod utvrđivanja cene transakcija među povezanim licima (»Službeni glasnik RS« broj 8/2014).

Profesionalna regulativa se prvenstveno odnosi na:

- Okvir za pripremanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (u nastavku: Okvir),
- Međunarodne računovodstvene standarde (u nastavku: MRS),
- Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u nastavku: MSFI) i
- Tumačenja koje je doneo Komitet za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja.

Rešenjem Ministra finansija Republike Srbije, objavljenom u »Službenom glasniku RS«, br. 77/2010 od 25. oktobra 2010. godine, utvrđeni su prevodi osnovnih tekstova MRS i MSFI koje čine MRS, odnosno MSFI izdati od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde do 1. januara 2009. godine, kao i tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda do 1. januara 2009. godine, u obliku u kojem su izdati, odnosno usvojeni.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MRS/MSFI i Tumačenja.

Razlozi za iznetu konstataciju su prvenstveno posledica nepotpune usaglašenosti, s jedne strane, zakonske regulative, a sa druge strane, profesionalne regulative. Otuda, kako je zakonska regulativa u predmetnom kontekstu primarna, finansijski izveštaji u pojedinim aspektima odstupaju od profesionalne regulative. Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji se u Republici Srbiji za 2013. godinu, shodno Zakonu o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 62/2013) prikazuju u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 5/2007, 119/2008, 2/2010, 101/12 i 118/12), koji odstupaju od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa Revidirani MRS 1 – „Prezentacija finansijskih izveštaja“;
- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja, a ove stavke, po profesionalnoj regulativi, ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze Društva.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od profesionalne regulative nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu

stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja.

Od pravnih akata koji predstavljaju **internu regulativu Društva**, pri sastavljanju finansijskih izveštaja korišćen je aktuelni Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama društva, koji je donet 05.11.2012. godine od strane Odbora direktora Društva. Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Društva.

Finansijski izveštaji Društva za 2013. godinu prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 5/2007, 119/2008, 2/2010, 101/12 i 118/12). Ovim Pravilnikom je, pored ostalog, propisana sadržina pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o tokovima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu, Napomena uz finansijske izveštaje i Statističkog aneksa; za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike koji poslovne knjige vode po sistemu dvojnog knjigovodstva. Pravilnikom je, takođe, precizirano da se podaci u Bilansu stanja, Bilansu uspeha, Izveštaju o tokovima gotovine, Izveštaju o promenama na kapitalu i Statističkom aneksu upisuju u hiljadama dinara, a da se broj zaposlenih radnika upisuje u celom broju; što je uvaženo i u objašnjenjima prezentovanim kroz ove Napomene.

5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti,
- Načelo doslednosti,
- Načelo opreznosti,
- Načelo suštine iznad forme,
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinostni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku (*Going Concern* princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom i profesionalnom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo **suština iznad forme** podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i o obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti. Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo **pojedinačnog procenjivanja** podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo prepravlja početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Naknadno *ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne* ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima

materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja.

U Društvu će se materijalnost određivati shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.

7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21, funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Društva, dinar. Pored podataka za tekuću godinu, u finansijskim izveštajima Društva su kao uporedni podaci iskazani podaci iz finansijskih izveštaja za 2012. godinu.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažene su relevantne odredbe MRS 10, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, **za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja**, korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a **za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja**, nisu vršene korekcije priznatih iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata.

7.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu, kako sa zahtevima profesionalne regulative, tako i sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine, priznavanje odloženih poreskih sredstava i obaveza, utvrđivanje rezervisanja za garancije i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o **fer (pravičnoj) vrednosti** aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknadiva (fer ili upotrebna) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Društva precenjena, vrši se ispravka vrednosti.

7.2. Efekti kurseva stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije.

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kurseva, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija

Društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kurs Narodne banke Srbije

<i>Valuta</i>	<i>31.12.2013.</i>	<i>31.12.2012.</i>
	<i>Iznos u dinarima</i>	
1 EUR	114,6421	113,7183
1 USD	83,1282	86,1763

7.3. Prihodi

U okviru **poslovnih prihoda** najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjenja navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), prihodi od premija, subvencija, dotacija i sl.; i drugi poslovni prihodi.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe se priznaju kada su kumulativno zadovoljeni sledeći uslovi: Društvo je na kupca prenelo značajne rizike i koristi od vlasništva nad proizvodom i robom, Društvo ne zadržava učešće u upravljanju prodatim proizvodom i robom u meri koja se uobičajeno povezuje sa vlasništvom, niti zadržava kontrolu nad prodatim proizvodom i robom; iznos prihoda se može pouzdano izmeriti, verovatan je priliv ekonomske koristi u Društvo povezane sa tom transakcijom i troškovi koji su nastali ili će nastati u datoj transakciji se mogu pouzdano izmeriti.

Prihodi od pružanja usluga, shodno relevantnim odredbama MRS 18 - Prihodi, *prihod povezan sa određenom transakcijom se priznaje prema stepenu dovršenosti te transakcije na datum bilansa*. Rezultat transakcije se može pouzdano proceniti: kada se iznos prihoda može pouzdano odmeriti, kada je verovatan priliv ekonomskih koristi vezanih za tu transakciju u Društvo, kada se stepen dovršenosti te transakcije na datum bilansa stanja može pouzdano odmeriti i kada troškovi nastali zbog te transakcije i troškovi završavanja transakcije mogu pouzdano da se odmere.

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od zavisnih i drugih povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od kamata i druge oblike finansijskih prihoda.

U okviru **ostalih prihoda**, pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se *dobici* koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobicajenih aktivnosti Društva. Dobici uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme; po većoj vrednosti od knjigovodstvene u momentu prodaje.

7.4. Rashodi

Rashodi predstavljaju odlive ekonomskih koristi tokom datog perioda koji rezultira smanjenjem kapitala društva, osim smanjenja koji se odnosi na raspodelu dobiti vlasnicima ili smanjenja koje je posledica povlačenja iz poslovanja dela kapitala od strane vlasnika. Rashodi se odražavaju kroz odliv sredstava, smanjenje vrednosti sredstava ili povećanje obaveza. Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode i ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja imovine).

U okviru **poslovnih rashoda** iskazuje se: nabavna vrednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi zarada, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja i dr.

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru **ostalih rashoda**, pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobicajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja su kamata i drugi troškovi koje Društvo ima u vezi sa pozajmljivanjem sredstava.

Na osnovu relevantnih odredbi MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja, kamata i drugi troškovi pozajmljivanja se priznaju kao rashod u periodu u kojem su nastali, osim u slučaju kada su direktno pripisivi sticanju, izgradnji ili

proizvodnji određenog sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojem je potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za svoju nameravanu upotrebu ili prodaju), kada se kamata i drugi troškovi pozajmljivanja kapitalizuju kao deo nabavne vrednosti (cene koštanja) tog sredstva.

7.6. Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike,
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve **odbitne privremene razlike** između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koji su dodeljeni tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice. U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati

oporeziva dobit za čije umanjnje će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih gubitaka** priznaje se samo ukoliko rukovodstvo proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenog poreskog kredita** za ulaganja u osnovna sredstva se priznaje samo do iznosa za koji je verovatno da će u budućim periodima biti ostvarena oporeziva dobit u poreskom bilansu, odnosno obračunati porez na dobit za čije umanjnje će moći da se iskoristi neiskorišćeni poreski kredit.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadivi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika utvrđuje se na datum bilansa stanja i utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) poreske stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike.

Odložena poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

7.7. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja (imovina) su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj, žigovi i sl. Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja kada je: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalno ulaganje priznalo, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo;
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz *istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta*, se ne priznaje kao nematerijalno ulaganje. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe iz *razvoja* (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalnog ulaganja vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno merenje nematerijalnog ulaganja, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu

amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja:

- neograničen ili
- ograničen.

Nematerijalna imovina ne podleže proceni ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo.

7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara, za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugima, ili u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

7.9. Finansijski lizing

Lizing je sporazum po kojem davalac lizinga prenosi na korisnika lizinga pravo korišćenja sredstva za dogovoreni vremenski period u zamenu za plaćanje ili niz plaćanja.

U slučaju **finansijskog lizinga**, shodno odredbama MRS 17 - Lizing, korisnik lizinga **početno merenje** vrši tako što priznaje kao sredstvo i obavezu u svom bilansu stanja, u iznosima koji su na početku trajanja lizinga jednaki fer vrednosti sredstava koja su predmet lizinga, ili po sadašnjoj vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, ako je ona niža. *Fer vrednost* je iznos po kojem se predmet lizinga može razmeniti između upoznatih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Prilikom izračunavanja sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, *diskontna stopa* se generalno utvrđuje na osnovu kamatne stope sadržane u lizingu. Ako se kamatna stopa ne može utvrditi, kao diskontna stopa koristi se inkrementalna kamatna stopa na zaduživanje, to jest očekivana kamatna stopa koju bi Društvo platilo u slučaju pozajmljivanja sredstava na sličan rok i sa sličnim garancijama za kupovinu sredstava koje je predmet lizinga.

Svi inicijalni direktni troškovi korisnika lizinga dodaju se iznosu koji je priznat kao sredstvo.

Po pitanju **naknadnog merenja**, minimalna plaćanja lizinga treba podeliti između finansijskih troškova i smanjenja neizmirene obaveze. Finansijski trošak se alocira na periode tokom trajanja lizinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveze.

7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alocira u toku korisnog veka trajanja sredstava.

Koristan vek trajanja sredstva se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Društva; se sistematski alocira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga i korisnog veka trajanja. Amortizacija se vrši **primenom metoda pravolinijskog otpisa** (proporcionalna metoda), a **obračun amortizacije počinje** kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu. Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja. Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, amortizacija sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalnog sredstva, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.12. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju drži vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji, pri nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe; ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicione nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine; i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, to jest ako je vek trajanja izdatka duži od jednog obračunskog perioda, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom priliti u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno merenje investicione nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja.

Promena fer vrednosti investicione imovine tokom određenog perioda se uključuje u rezultat perioda u kojem je povećanje/smanjenje nastalo. Investicione nekretnine *ne podležu obračunu amortizacije niti se na njima vrši procena umanjenja vrednosti imovine.*

7.13. Zalihe

Zalihe su sredstva: koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje, a namenjene su za prodaju; ili u obliku osnovnog i pomoćnog materijala koji se troši u proizvodnom procesu ili prilikom pružanja usluga.

Zalihe obuhvataju: osnovni i pomoćni materijal (uključujući i rezervne delove, alat i inventar) koji će biti iskorišćeni u procesu proizvodnje, nedovršene proizvode čija je proizvodnja u toku, gotove proizvode koje je proizvelo Društvo i robu.

Zalihe se (shodno MRS 2 - Zalihe) **odmeravaju** po nižoj vrednosti od:

- nabavne vrednosti (cene koštanja) i
- neto ostvarive vrednosti.

Nabavna vrednost (cena koštanja) obuhvata sve:

- troškove nabavke,
- troškove konverzije i
- druge troškove nastale u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje.

Troškovi nabavke materijala, koji su osnov za vrednovanje zaliha materijala, obuhvataju nabavnu cenu, uvozne dažbine i druge fiskalne izdatke (osim onih koje Društvo može naknadno da povрати od poreskih vlasti, kao što je, na primer, porez na dodatu vrednost koji Društvo može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Vrednovanje izlaska materijala prilikom njihovog trošenja vrši se primenom **metode ponderisane prosečne cene**.

Po pitanju priznavanja sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), njihovim stavljanjem u upotrebu njihova celokupna vrednost (100% otpis) se prenosi na troškove perioda.

Troškovi konverzije i drugi troškovi nastali u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje, su značajni prilikom vrednovanja zaliha nedovršene proizvodnje i zaliha gotovih proizvoda. U ove troškove spadaju: troškovi direktnog rada, troškovi direktnog materijala i indirektni, odnosno opšti proizvodni troškovi.

Neto ostvariva vrednost je procenjena cena prodaje u okviru redovnog poslovanja umanjena za troškove dovršenja i procenjene troškove neophodne za realizaciju prodaje. Prilikom procene neto ostvarive vrednosti polazi se od najpouzdanijih dokaza raspoloživih u vreme procene o iznosima po kojima se zalihe mogu realizovati.

Iznos bilo kog otpisa zaliha na neto ostvarivu vrednost i svi gubici zaliha se priznaju kao rashod u periodu u kom je nastao otpis ili gubitak.

7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao **sredstvo namenjeno prodaji**, ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Da bi se ovaj zahtev smatrao ispunjenim:

- sredstvo mora da bude dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju, isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine (ili grupe za otuđenje); i

- prodaja sredstva mora biti vrlo verovatna.

Stalno sredstvo koje je priznato kao sredstvo namenjeno prodaji **meri se** (iskazuje) po nižem iznosu od:

- knjigovodstvene vrednosti i
- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja (neotpisana) vrednost iskazana u poslovnim knjigama Društva.

Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, to jest tržišna vrednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva.

Otpisana sredstva, kao i sredstva čija je neotpisana (knjigovodstvena) vrednost beznačajna, neće biti priznato kao sredstvo namenjeno prodaji.

7.15. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze, shodno odredbama MRS 32, mogu imati veliki broj pojavnih oblika, kao što su: gotovina, instrument kapitala drugog entiteta, ugovorno pravo primanja gotovine, drugog finansijskog sredstva ili razmene finansijskih sredstava i obaveza sa drugim entitetom koji su za Društvo potencijalno povoljni; ugovorna obaveza davanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom entitetu, ili pravo razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim entitetom prema potencijalno nepovoljnim uslovima za Društvo itd.

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- investicije koje se drže do dospeća,
- krediti (zajmovi) i potraživanja i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju finansijska sredstva i obaveze čije se promene fer vrednosti evidentiraju kao prihodi ili rashodi u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza klasifikovana u ovu kategoriju treba da ispuni bilo koji od sledećih uslova:

- klasifikovano je kao ono koje se drži radi trgovanja ili
- posle početnog priznanja naznačeno je da se u Društvu razvrstava i iskazuje kao finansijsko sredstvo (obaveza) kroz bilans uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza se klasifikuje kao ono koje se drži radi trgovanja ako je: stečeno ili nastalo prvenstveno radi prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, deo portfelja identifikovanih finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koje postoji dokaz o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobitka, ili derivat (osim derivata koji je instrument „*hedžinga*“).

Društvo može da naznači da se finansijski instrument iskazuje kroz bilans uspeha samo kada to rezultira relevantnijim informacijama, budući da se eliminiše ili u značajnoj meri otklanja nedoslednost odmeravanja ili priznavanja koja bi inače nastala usled odmeravanja sredstava ili obaveza, ili priznavanja dobitaka ili gubitaka, po različitim osnovama; ili se grupom finansijskih sredstava, finansijskih obaveza ili oboma upravlja i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanom strategijom upravljanja rizikom ili investiranja, i

informacije o grupi se interno sačinjavaju prema toj osnovi za ključne rukovodioce Društva.

Investicije koje se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama i fiksnim dospećem koja Društvo definitivno namerava i može da drži do dospeća, osim onih koje Društvo nakon početnog priznavanja naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao raspoložive za prodaju i onih koja zadovoljavaju definiciju zajmova i potraživanja.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva Društva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu osim:

- sredstava za koja Društvo ima nameru da ih proda odmah ili u kratkom roku i koja bi onda bila klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja,
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha i
- sredstava za koja imalac ne može u značajnoj meri povratiti svoju celokupnu početnu investiciju, koja će biti klasifikovana kao raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana u prethodno naznačene vrste finansijskih instrumenata.

Pri **početnom odmeravanju** finansijskog instrumenta, Društvo odmeravanje vrši po fer vrednosti uvećanoj, u slučaju da finansijski instrument nije naznačen za odmeravanje po fer vrednosti sa promenama fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Naknadno odmeravanje finansijskih instrumenata vrši se po fer vrednostima, bez oduzimanja troškova transakcije koji mogu nastati prodajom ili pri drugom otuđenju, osim za sledeća finansijska sredstva:

- zajmove i potraživanja, koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate;

- investicije koje se drže do dospeća, koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate; i
- investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano odmeriti, koji se odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Fer vrednost sredstva je iznos za koji se sredstvo može razmeniti ili obaveza izmiriti u slučaju obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije. Ako za finansijski instrument postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje shodno informacijama sa tog tržišta; a ako ne postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje tehnikama procene preciziranim relevantnim odredbama MRS 39. Pozitivni (negativni) efekti promene fer vrednosti se, za finansijske instrumente iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha, iskazuju kao dobitak (gubitak) u periodu nastanka promene; a kod finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, iskazuju se u okviru nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju sve do momenta prodaje, kada se efekti prenose u dobitak (gubitak). Izuzetak od navedenog su troškovi od trajnog obezvređenja i devizni dobici (gubici) koji se za finansijske instrumente klasifikovane kao raspoložive za prodaju odmah priznaju u dobitak (gubitak).

Amortizovana vrednost je sadašnja vrednost svih očekivanih budućih gotovinskih isplata ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Pri izračunavanju amortizovane vrednosti finansijskog instrumenta koristi se metod diskontovanja uz primenu efektivne kamatne stope. Pozitivni (negativni) efekti promene amortizovane vrednosti finansijskih instrumenata se priznaju u momentu prestanka priznavanja finansijskog instrumenta, osim u slučaju da je došlo do umanjenja vrednosti, kada se gubitak odmah priznaje.

7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Društva iskazuju se: sredstva na računima kod banaka, gotovina u blagajni i dr., i visoko likvidna sredstva sa vrlo kratkim rokom dospeća, a koja se mogu brzo konvertovati u gotovinu, uz beznačajan rizik od promene vrednosti.

7.17. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od povezanih pravnih lica (zavisnih i pridruženih), kao i potraživanja od ostalih pravnih i fizičkih lica u zemlji i inostranstvu, po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga; za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja. *Kratkoročna potraživanja od kupaca* mere se po vrednosti iz originalne fakture. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti se na dan bilansa stanja preračunavaju prema važećem srednjem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

U Društvu se na dan bilansa stanja za svako pojedinačno potraživanje vrši procena realnosti potraživanja, kao i verovatnoće njegove naplate, odnosno za svako pojedinačno potraživanje se vrši procena da li je došlo do umanjenja vrednosti.

Prilikom **procene umanjenja vrednosti potraživanja**, smatra se da je Društvo pretrpelo gubitke zbog umanjenja vrednosti ako postoji objektivni dokaz (na primer, velike finansijske teškoće dužnika, neuobičajeno kršenje ugovora od strane dužnika, potencijalno bankrotstvo dužnika i sl.) umanjenja vrednosti kao rezultat događaja koji se odigrao posle prvobitnog priznavanja sredstava i taj nastanak gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti. Ako nema objektivnih dokaza, osobe koje vrše procenu koriste svoje iskustvo i rasuđivanje za procenu naplativosti potraživanja. Ako se proceni da je došlo do umanjenja vrednosti kratkoročnih potraživanja vrši se njihov:

- indirektan otpis ili
- direktan otpis.

Indirektan otpis potraživanja od kupaca, na teret rashoda Društva, se vrši preko računa ispravke vrednosti. Odluku o indirektnom otpisu (ispravci vrednosti) potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti, na predlog Komisije za otpis i rashod, donosi Odbor Direktora Društva.

Direktan otpis potraživanja od kupaca se vrši ako je nenaplativost izvesna i dokumentovana (na primer, Društvo nije uspeo sudskim putem da izvrši naplatu potraživanja). Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca, na osnovu predloga računopolagača, nakon razmatranja i predloga Komisije za otpis i rashod, ili na predlog stručnih službi u toku godine donosi Odbor Direktora Društva. Indirektan i direktan otpis potraživanja se vrši samo na osnovu relevantnih okolnosti i stanja koja su postojala na datum bilansa stanja. Gubici očekivani kao rezultat budućih događaja, to jest događaja nakon datuma bilansa stanja, bez obzira koliko verovatni, se ne priznaju, već se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje.

7.18. Finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne finansijske plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuje se i deo datih dugoročnih kredita Društva čija se naplata očekuje u roku od godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** iskazuju se ulaganja u dugoročna finansijska sredstva, kao što su dugoročni krediti, reprogramirana dugoročna potraživanja na osnovu dogovora postignutih sa kupcima, hartije od vrednosti i ostali dugoročni finansijski plasmani; sa rokom dospeća dužim od godinu dana od dana bilansa.

Po pitanju naknadnog odmeravanja dugoročnih finansijskih plasmana, relevantna je klasifikacija koje rukovodstvo Društva vrši shodno karakteru finansijskog instrumenta (finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha, investicije koje se drže do dospeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju).

7.19. Obaveze

Obaveza je rezultat prošlih transakcija ili događaja, čije izmirenje obično podrazumeva odricanje od ekonomskih koristi (resursa) Društva da bi se zadovoljio zahtev druge strane.

Prilikom **vrednovanja obaveza**, a shodno relevantnim odredbama Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, obaveza se priznaje u bilansu stanja: kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi imati za rezultat izmirenje sadašnje obaveze i kada iznos za izmirenje može pouzdano da se odmeri. Pored navedenog, pri vrednovanju se uvažava *načelo opreznosti*, pod kojim se podrazumeva uključivanje opreza pri procenjivanju, tako da imovina i prihodi nisu precenjeni, a obaveze ili troškovi potcenjeni. Međutim, načelo opreznosti ne treba da rezultira stvaranjem skrivenih rezervi (na primer, kao posledica namerno precenjenih obaveza ili troškova), obzirom da u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Obavezama se smatraju: dugoročne obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima; dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze); kratkoročne finansijske obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima, kratkoročni krediti, deo dugoročnih kredita i obaveza koje dospevaju do jedne godine i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama se smatraju obaveze za koje se očekuje da će biti izmirene u roku do godinu dana od datuma bilansa stanja, uključujući i deo dugoročnih obaveza koje ispunjavaju navedeni uslov, dok se *dugoročnim obavezama* smatraju obaveze čije se izmirenje očekuje u dužem roku.

Smanjenje obaveza po osnovu sudskih odluka, vanparničnog poravnanja i sl.; vrši se direktnim otpisivanjem.

7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, **shodno MRS 37** - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa. Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Suština rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih i po drugim osnovama (na primer, za očekivane gubitke koji će nastati po započetim sudskim sporovima).

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje, kao i smanjenje rezervisanja, se vrši u korist prihoda.

Kada je učinak vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Pri izračunavanju sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem je promena nastala.

Potencijalna obaveza je: moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva; i sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

7.21. Naknade zaposlenima

Po pitanju naknada zaposlenima, obelodaniće se obaveze Društva za:

- poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje i
- otpremnine.

Sa aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u

iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe **MRS 19 - Primanja zaposlenih**. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice.

Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Društva prilikom prestanka zaposlenja koristiće se tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja. Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskonta stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuje zaposlenima u visini trostrukog iznosa zarade koju su ostvarili za mesec koji prethodi mesecu u kojem se isplaćuje otpremnina (u skladu sa uslovima definisanim Pojedinačnim kolektivnim ugovorom) ili u iznosu definisanom Zakonom o radu ukoliko je to povoljnije za zaposlenog.

8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Društva. Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: *rizik koncentracije*, koji se u slučaju Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; *operativni rizik*, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Društvu i sl.; *reputacioni rizik*, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci itd.) o poslovanju Društva; *pravni rizik*, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje **finansijskih rizika**, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Društva, koje nije opredeljeno samo

razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „*hedžinga*“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da *rizični profil Društva* uvek bude u skladu sa *sklonošću Društva ka rizicima*, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Analizom poslovanja Društva u prethodnom periodu, kao i strukturom pozicija iz bilansa stanja i bilansa uspeha, može se zaključiti da je **Društvo izloženo različitim vrstama rizika**.

U nastavku će se prikazati:

- finansijski rizični profil Društva, odnosno procena strukture i nivoa finansijskih rizika kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju;
- mere za upravljanje prepoznatim finansijskim rizicima Društva i

- upravljanje rizikom kapitala, koji, iako ne spada ni u jednu od pojedinačnih vrsta finansijskih rizika, u značajnoj meri utiče na visinu svake od razmatranih vrsta rizika.

8.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Društva zbog njihove otežane likvidnosti.

U narednim tabelama prikazana je:

- struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- struktura kratkoročnih potraživanja za koje je izvršeno umanjenje vrednosti.

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Kupci u zemlji</i>		
RTB Bor	9.100	20.575
Jugoremedija	14.378	14.378
Energoprojekt Entel	34.338	-
Energoprojekt Oprema	420	2.438
Energoprojekt Visokogradnja	26.171	20.201
Ostali	9.049	8.994
Svega	93.456	66.586
<i>Kupci u inostranstvu</i>		
Ostali	-	-
Svega	-	-

<i>Druga potraživanja</i>		
Kamate	7.455	7.455
Dividende	112.174	9.313
Ostali	4.078	3.447
Svega	123.707	20.215
UKUPNO	217.163	86.801

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje je tokom godine izvršeno umanjeње vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Kupci u zemlji</i>		
Autoplast	507	-
Ekohem	90	-
Jugoremedija a.d.	-	14.616
Svega	597	14.616
<i>Kupci u inostranstvu</i>		
Kupci u inostranstvu	-	-
Svega	-	-
UKUPNO	597	14.616

8.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- kamatnog rizika i
- rizika od promene cena.

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva. Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti

koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promena kurseva stanih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno evrom.

Analiza osetljivosti, prezentovana u nastavku, pokazuje da bi negativna promena kurseva značajnije uticala na promenu rezultata Društva, pa se može zaključiti da je **Društvo značajno izloženo valutnom riziku**.

U sledećoj tabeli je, na osnovu podataka iz deviznog podbilansa, iskazana knjigovodstvena vrednost monetarnih sredstava i obaveza u 000 RSD.

<i>Sredstva u EUR</i>		<i>Obaveze u EUR</i>	
<i>2013.</i>	<i>2012.</i>	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
111.990	142.489	102.922	66.411

Obzirom na iskazane razlike u deviznim podbilansima, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Društva na nominalni rast kursa dinara od 10% u odnosu na strane valute. Stopa osetljivosti od 10% predstavlja procenu razumno očekivanih promena u kursevima stranih valuta. Analiza osetljivosti uključuje samo gotovinska sredstva, nenaplaćena potraživanja i neizmirene obaveze iskazane u stranoj valuti, i usklađuje njihovo prevođenje na kraju perioda za potencijalnu depresijaciju ili apresijaciju funkcionalne valute u odnosu na strane valute.

Iako, sa aspekta Društva, valutni rizik obuhvata više različitih valuta (analizom deviznog podbilansa Društva, može se konstatovati da je Društvo najosetljivije na promenu EUR, a od ostalih valuta značajan uticaj može da ima promena USD) analiza osetljivosti je urađena na način koji podrazumeva identičnu fluktuaciju svih za Društvo relevantnih valuta.

Uz nepromenjene ostale varijable, *apresijacija nacionalne valute* bi prouzrokovala pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog pozitivnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza. Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, *depresijacija nacionalne valute* bi prouzrokovala negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog negativnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju depresijacije nacionalne valute za 10%	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	917	7.608

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. **Društvo ovoj vrsti rizika nije izloženo, jer ne postoje kreditna zaduženja sa promenljivim kamatnim stopama.**

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji dobavljači, prema stanju obaveza na datum bilansa stanja Društva.

Struktura obaveza prema dobavljačima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Dobavljači u zemlji</i>		
Energoprojekt Holding	57.707	39.265
Energoprojekt Visokogradnja	8.739	7.417
Energoprojekt Energodata	1.165	-
Cepting	-	803
Ostali	1.466	3.220
Svega	69.077	50.705
<i>Dobavljači u inostranstvu</i>		
Zahinos	1.052	1.536
Ostali	7	
Svega	1.059	1.536
UKUPNO	70.136	52.241

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu. **Društvo nije opterećeno rizikom od promene cena.**

8.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji likvidnosti Društva i to:

- opšti ratio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- rigorozni ratio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe i aktivna vremenska razgraničenja; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- gotovinski ratio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza; i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu ratio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

<i>Pokazatelji likvidnosti</i>	<i>Zadovoljavajući opšti standardi</i>	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Opšti ratio likvidnosti	2 : 1	1,85	1,88
Rigorozni ratio likvidnosti	1 : 1	1,72	1,65
Gotovinski ratio likvidnosti		0,11	0,10
Neto obrtna sredstva (u hiljadama dinara)	Pozitivna vrednost	122.982	106.407

Na osnovu prikazanih podataka, može se zaključiti da je došlo do poboljšanja pokazatelja likvidnosti u odnosu na prethodnu godinu.

Rukovodstvo vrši kontinuirani nadzor nad rezervama likvidnosti Društva, koja obuhvataju raspoloživu gotovinu i gotovinske ekvivalente, kao i likvidne potencijale shodno očekivanim novčanim tokovima.

8.4. Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja rizikom kapitala je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničeno dugom roku, kako bi se vlasnicima Društva obezbedio zadovoljavajući prinos (profit), uz očuvanje adekvatne strukture izvora sredstava, odnosno dobrog kreditnog boniteta.

Iako postoji više kriterijuma na osnovu kojih se mogu izvoditi zaključci o održivosti pretpostavke o dugoročnoj egzistenciji Društva, sigurno da su rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Neto dobitak/gubitak	7.935	3.293
<i>Prosečan kapital</i>		
Kapital na početku godine	282.723	281.676
Kapital na kraju godine	309.097	282.723
Svega prosečan kapital	295.910	282.199
Stopa prinosa na sopstveni kapital	2,68%	1,17%

Shodno podacima iz tabele, jasno je da se rezultati poslovanja u 2012. i 2013. godini, sa aspekta održivosti kapitala, ne mogu oceniti kao zadovoljavajući, tako da je **rizik kapitala izražen**.

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Obaveze	150.771	150.571
Ukupna sredstva	467.433	437.609
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	32,26%	34,41%
<i>Dugoročna sredstva</i>		
Kapital	309.097	282.723
Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	6.740	29.538
Svega	315.837	312.261
Ukupna sredstva	467.433	437.609
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	67,57%	71,36%

Smanjenje udela dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava je posledica dospeća subvencionisanog kreditnog zaduženja Društva kod Alpha Banke tokom 2014. godine i njegovog tretmana kao kratkoročne obaveze na dan 31.12.2013. godine.

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Društva) i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Neto zaduženost</i>		
Finansijske obaveze	144.031	142.902

Gotovina i gotovinski ekvivalenti	16.220	12.570
Svega	127.811	130.332
Kapital	309.097	282.723
RACIO NETO ZADUŽENOSTI PREMA UKUPNOM KAPITALU	2,42	2,17

Povećanje pokrivenosti neto zaduženosti kapitalom je posledica uvećanja na poziciji kapitala, konkretno na poziciji revalorizacionih rezervi.

Povećanje revalorizacionih rezervi je posledica ujednačavanja sadašnje vrednosti poslovne zgrade i premeravanja poslovnog prostora po odluci EP Holdinga.

9. BILANS USPEHA

9.1. Prihodi od prodaje

Društvo ostvaruje prihod **pružanjem usluga na domaćem i inostranom tržištu**, struktura prihoda je prikazana u narednoj tabeli.

Struktura prihoda od prodaje	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Prihodi od prodaje povezanim pravnim licima</i>		
Prihodi od prodaje roba i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima	-	-
Prihodi od prodaje roba i usluga ostalim povezanim pravnim licima	26.953	218.439
Svega	26.953	218.439
<i>Prihodi od prodaje na domaćem tržištu</i>		
Prihodi od prodaje proizvoda	8.300	2.539
Prihodi od prodaje usluga	46.253	133.689
Svega	54.553	136.228
<i>Prihodi od prodaje na inostranom tržištu</i>		
Prihodi od prodaje roba i usluga	19.512	44.865
Svega	19.512	44.865
UKUPNO	101.018	399.532

Prihodi od prodaje usluga ostalim povezanim pravnim licima se odnose najviše na prihode ostvarene od Energoprojekt Visokogradnje u visini od 20.834 hiljada RSD, Energoprojekt Opreme u visini od 4.268 hiljade RSD i od pridruženog društva Energopet doo u iznosu od 1.141 hiljada RSD.

U strukturi prihoda od prodaje usluga na domaćem tržištu najznačajniji je prihod ostvaren od Investitora Invest Import u iznosu od 4.826 hiljada RSD, Investitora RTB Bor u iznosu od 27.798 hiljada RSD i Investitora RAPP Zastava u iznosu od 4.086 hiljada RSD. Prihodi od prodaje proizvoda se u potpunosti odnose na trgovinu granulatom i iznose 8.300 hiljada RSD.

U strukturi prihoda od prodaje na inostranom tržištu najznačajniji je prihod ostvaren od Investitora OAO Dekmos u iznosu od 17.103 hiljade RSD.

9.2. Ostali poslovni prihodi

Struktura ostalih poslovnih prihoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Prihod od zakupnina	-	284
Ostali poslovni prihodi	543	260
UKUPNO	543	544

Ostali poslovni prihodi predstavljaju refundacije Agencije za strana ulaganja i promociju izvoza po članu 17. Pravilnika o postupku, dodeli i refundaciji.

9.3. Nabavna vrednost prodate robe

Nabavna vrednost prodate robe se odnosi na nabavnu vrednost prodatog granulata u 2013. godini u iznosu od 7.749 hiljada RSD.

9.4. Troškovi materijala

Struktura troškova materijala	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Troškovi materijala za izradu	155	226
Troškovi ostalog materijala	941	1.660
Troškovi goriva i energije	2.985	3.007
UKUPNO	4.081	4.893

9.5. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Struktura troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Troškovi zarada</i>		
Troškovi zarada i naknada zarada - bruto	121.864	137.009
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	21.328	23.893
Svega	143.192	160.902
Troškovi ugovora o delu, autorskih ugovora, ugovora o privremenim i povremenim poslovima i sl.	4.585	12.914
Naknada članovima upravnog i nadzornog odbora	1.830	2.491
Ostali lični rashodi i naknade	13.468	11.862
UKUPNO	163.075	188.169

U okviru **ostalih ličnih rashoda**, najznačajniji su troškovi Društva po sledećim osnovama:

- Naknade zaposlenima za prevoz na posao 3.549 hiljada RSD
- Troškovi službenog puta 7.596 hiljada RSD
- Stipendije 1.152 hiljade RSD
- Otpremnine 314 hiljade RSD

9.6. Troškovi amortizacije

Struktura troškova amortizacije	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Amortizacija nematerijalnih ulaganja	37	201
Amortizacija nekretnina	124	124
Amortizacija postrojenja i opreme	1.227	1.262
UKUPNO	1.388	1.587

Na dan 31.12.2013. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti.

Efekat promene računovodstvene procene uticao je na promenu visine troškova amortizacije za 2013. godinu, a time, posledično, i na visinu knjigovodstvene vrednosti sredstava na dan 31.12.2013. godine.

Usled promenjene procene, trošak amortizacije za 2013. godinu je manji, to jest knjigovodstvena vrednost sredstava na dan 31.12.2013. godine je veća za 3.287 hiljada RSD.

Uz zanemarivanje procenjene rezidualne vrednosti, po pitanju efekata promene korisnog veka trajanja, u slučaju povećanja korisnog veka trajanja u odnosu na prethodne procene, pozitivni efekti na finansijski rezultat Društva (usled smanjenja troškova amortizacije tekuće godine zbog povećanja roka trajanja sredstava), u tekućoj i u narednim godinama, će se kompenzovati u onim godinama kada bi sredstva, shodno ranijim procenama, prestala da se amortizuju. Prestanak amortizacije bi bio posledica činjenice da im je kompletan koristan vek trajanja protekao u prethodnom periodu. Praktično, negativni efekti amortizacije za neko konkretno sredstvo, a time i negativni efekti na finansijski rezultat Društva, biće jednaki godišnjoj amortizaciji u onim godinama za koliko je, novom Procenom, produžen vek trajanja pojedinih sredstava. Analogno iznetom, važi u slučaju sredstava kojima je novom procenom skraćen ranije procenjeni vek trajanja.

9.7. Troškovi rezervisanja

Struktura troškova rezervisanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	2.182	1.433
UKUPNO	2.182	1.433

Troškovi rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju u 2013. godini jednaki su razlici između, s jedne strane, iznosa rezervisanja za otpremnine na kraju 2013. godine i iznosa rezervisanja za otpremnine na dan 31.12.2012. godine umanjenog za iznos isplaćenih otpremnina u toku 2013. godine.

Procena rezervisanja na datum bilansa stanja po osnovu MRS 19 (za otpremnine prilikom odlaska u penziju detaljnije je objašnjena u Napomeni 10.15.

9.8. Troškovi proizvodnih usluga

Struktura troškova proizvodnih usluga	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Troškovi usluga na izradi učinaka	22.136	74.774
Troškovi transportnih usluga	2.313	2.307
Troškovi investicionog i tekućeg održavanja	3.083	1.417
Troškovi zakupnina	1.213	-
Troškovi reklame i propagande	-	206
Troškovi ostalih usluga	5.373	5.526
UKUPNO	34.118	84.230

Troškovi usluga na izradi učinaka su dominantno troškovi podizvođača na ugovorima Društva.

U okviru **troškova transportnih usluga**, pored troškova transportnih usluga u zemlji i inostranstvu, iskazani su i troškovi fiksnih telefona, troškovi mobilnih telefona, interneta i dr.

U okviru **troškova ostalih usluga** najznačajniji deo se odnosi na grafičke usluge 2.806 hiljade RSD i troškove komunalnih usluga (grejanje i gradska čistoća) 2.395 hiljada RSD. Troškovi ostalih usluga se odnose i na zaštitu na radu, registraciju vozila, naknade za korišćenje puteva i dr.

9.9. Nematerijalni troškovi

Struktura nematerijalnih troškova	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Troškovi neproizvodnih usluga	3.139	4.014
Troškovi reprezentacije	1.220	1.334
Troškovi premija osiguranja	307	431
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	1.143	1.880
Troškovi članarina	426	594
Troškovi poreza	2.940	1.694
Ostali nematerijalni troškovi	24.248	29.287
UKUPNO	33.423	39.234

U okviru **troškova neproizvodnih usluga** iskazani su troškovi: stručnog usavršavanja zaposlenih, čišćenja prostorija, advokatskih usluga, konsalting usluga, revizije godišnjih računa i dr.

Troškovi reprezentacije se odnose na ugostiteljske usluge, poklone poslovnim partnerima, troškove reklamnih uzoraka i dr.

Troškovi članarina privrednim komorama se gotovo u celokupnom iznosu odnose na članarine Komorama (Privredna komora Srbije i Privredna komora grada Beograda), koje predstavljaju obavezu na isplaćene plate zaposlenih. Društvo je u skladu sa zakonskom procedurom istupilo iz članstva Privredne komore Beograda tokom 2013. godine.

Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga se odnose najviše na troškove platnog prometa i bankarskih usluga u iznosu od 836 hiljada RSD i provizije brokerskih usluga u iznosu od 307 hiljade RSD.

U okviru **troškova poreza** iskazani su troškovi: poreza na imovinu, naknada za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta, poreza na upotrebu mobilnih telefona i dr. Najznačajniji deo ovih troškova se odnosi na zakonske penale za osobe sa invaliditetom 921 hiljada RSD, porez na imovinu u iznosu od 435 hiljade RSD i na rezervisane troškove lokalnih poreskih obaveza na projektu Drobilica u Kazakstanu u iznosu od 1.109 hiljada RSD.

Ostali nematerijalni troškovi se odnose najvećim delom na usluge Energoprojekt Holdinga po osnovu ugovora o pružanju usluga br.138, u iznosu od 18.861 hiljada RSD. Ostali nematerijalni troškovi se odnose na: takse (administrativne, sudske i dr.), troškove stručne literature, troškove oglasa i tendera i sl.

9.10. Finansijski prihodi

Struktura finansijskih prihoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Prihodi od kamata</i>		
Prihodi od kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	-	-
Prihodi od kamate po drugim osnovama	1.775	28.270
Svega	1.775	28.270
<i>Pozitivne kursne razlike</i>		

Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	168	49
Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	422	6.501
Pozitivne kursne razlike po drugim osnovama	3.190	10.828
Svega	3.780	17.378
Prihodi od efekata valutne klauzule	1.322	4.864
Učešća u dobitku zavisnih pravnih lica	132.331	29.342
Ostali finansijski prihodi	-	124
UKUPNO	139.208	79.978

Najznačajniji finansijski prihodi su dividende pridruženog društva Energopet u iznosu od 20.331 hiljada RSD i pridruženog društva Energoplast u iznosu od 112.000 hiljada RSD.

9.11. Finansijski rashodi

Struktura finansijskih rashoda	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Rashodi kamata</i>		
Rashodi od kamate po drugim osnovama	1.156	23.158
Svega	1.156	23.158
<i>Negativne kursne razlike</i>		
Negativne kursne razlike i valutne klauzule iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	542	2.570
Negativne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	1.015	7.842
Negativne kursne razlike po drugim osnovama	2.996	3.842
Svega	4.553	14.254
Rashodi od efekata valutne klauzule	800	4.648
UKUPNO	6509	42.060

Rashodi kamate po drugim osnovama su dominantno troškovi kamate po osnovu subvencionisanog kredita Alpha banke u iznosu od 1.089 hiljada RSD.

Negativne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima su dominantno ostvarene prema EP Holding-u.

Negativne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima su dominantno ostvarene prema EP Visokogradnji.

9.12. Ostali prihodi

Struktura ostalih prihoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Ostali prihodi</i>		
Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	27.383	412
Dobici od prodaje učešća i dugoročnih hartija od vrednosti	372	-
Naplaćena otpisana potraživanja	-	-
Ostali nepomenuti prihodi	246	1.555
Svega	28.001	1.967
<i>Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine</i>		
Nekretnina, postrojenja i opreme	33	324
Dugoročnih finansijskih plasmana i hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	1.396	2.724
Svega	1.429	3.048
UKUPNO OSTALI PRIHODI I PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	29.430	5.015
Pozitivan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda	-	2.879
UKUPNO	29.430	7.894

Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme su ostvareni po osnovu prodaje vozila iz voznog parka Društva i prodaje objekta u izgradnji u iznosu od 27.107 hiljada RSD.

9.13. Ostali rashodi

Struktura ostalih rashoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Ostali rashodi</i>		
Ostali nepomenuti rashodi	128	15
Svega	128	15
<i>Rashodi po osnovu obezvređenja imovine</i>		
Dugoročnih finansijskih plasmana i drugih hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	-	31
Potraživanja i kratkočnih finansijskih plasmana	597	14.616
Svega	597	14.647
UKUPNO OSTALI RASHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	725	14.662
Negativan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda	4.254	2.913
UKUPNO	4.979	17.575

Rashodi po osnovu obezvređenja potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana su ostvareni preknjiženjem potraživanja prema Autoplast u iznosu od 507 hiljada RSD i Ekohem u iznosu od 90 hiljada RSD. Na predlog stručnih službi, a na osnovu raspoloživih informacija u momentu sastavljanja finansijskih izveštaja .

Neto negativan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda je ostvaren na osnovu knjiženja faktura koje su naknadno dostavljene ili naknadnom analizom korektno vremenski alocirane na prethodnu godinu, među kojima su najznačajnije faktura prema Investitoru RTB Bor za 2012. godinu u iznosu od 1.564 hiljada RSD i fakture podizvođača Termoinženjering 2.011 hiljada RSD, Cepting 620 hiljada RSD, Autorski biro 886 hiljada RSD, Tehnološko-metalurški fakultet 781 hiljada RSD.

9.14. Dobitak pre oporezivanja

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Poslovni prihodi i rashodi</i>		
Poslovni prihodi	101.561	400.076
Poslovni rashodi	246.017	425.333
Poslovni rezultat	-144.456	-25.257
<i>Finansijski prihodi i rashodi</i>		
Finansijski prihodi	139.208	79.978
Finansijski rashodi	6.509	42.060
Finansijski dobitak	132.699	37.918
<i>Ostali prihodi i rashodi</i>		
Ostali prihodi	29.430	7.894
Ostali rashodi	4.979	17.575
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	24.451	-9.681
<i>Ukupan bruto rezultat</i>		
UKUPNI PRIHODI	270.199	487.948
UKUPNI RASHODI	257.505	484.968
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	12.694	2.980

9.15. Porez na dobitak i neto dobitak

Struktura obračuna poreza na dobitak i neto dobitak	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	12.694	2.980
Usklađivanje i korekcija prihoda/rashoda u poreskom bilansu	-	-26.226
Kapitalni dobici/gubici iskazani u bilansu uspeha	-	-
Oporeziva dobit	0	-26.226
Kapitalni dobici/gubici obračunati u skladu sa zakonom	27.107	-
Poreska osnovica	27.107	-
Obračunati porez (15% od poreske osnovice)	4.066	-
Ukupno umanj enje obračunatog poreza	-	-
Obračunati porez po umanjenju	4.066	-
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	12.694	2.980

Poreski rashod perioda	4.066	-
Odloženi poreski rashod/prihod perioda	693	313
Neto dobitak/gubitak	7.935	3.293

9.16. Neto dobitak po akciji

<i>Pokazatelj</i>	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Neto dobitak (gubitak) u 000 dinarima	7.935	3.293
Prosečan broj akcija tokom godine	197.310	197.310
Neto dobitak po akciji u dinarima	40,22	16,69

10. BILANS STANJA

10.1. Nematerijalna ulaganja

Struktura i promena stanja nemat. ulaganja	<i>u 000 dinara</i>			
	Nemat. ulaganja u pripremi	Avansi za nemater. ulaganja	Ostala nemater. ulaganja	Ukupno
<i>Nabavna vrednost</i>				
Početno stanje (1.1.2012.)		1.195	1.068	2.263
Korekcije početnog stanja				
Nove nabavke u toku godine				
Prenos sa jednog oblika na drugi	1.195	1.195		
Revalorizacija - efekti procene				
Smanjenje, rashodovanje i dr.			886	886
Krajnje stanje (31.12.2013.)	1.195		182	1.377
<i>Ispravka vrednosti</i>				
Početno stanje (01.1.2012.)			910	910
Korekcije početnog stanja				
Amortizacija za 2013. godinu			37	37
Prenos sa jednog oblika na drugi				
Revalorizacija - efekti procene				
Smanjenje, rashodovanje i dr.			886	886
Krajnje stanje (31.12.2013.)			61	61
<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>				
Stanje 1.1.2013.	-	1.195	158	1.353
Stanje 31.12.2013.	1.195	-	121	1.316

10.2. Nekretnine, postrojenja i oprema

Struktura i promena stanja nekretnina, postrojenja i opreme	u 000 dinara					
	Zemljište	Građ. objekti	Postrojenja i oprema	Nekret., postr. i oprema u pripremi	Avansi za neekret., postr. i opremu	UKUPNO
	<i>Nabavna vrednost</i>					
Početno stanje (1.1.2013.)	6.365	152.629	26.413			185.407
Korekcije početnog stanja						
Nove nabavke u toku godine			774			774
Prenos sa jednog oblika na drugi		-516				-516
Revalorizacija - efekti procene		1.107				1.107
Otuđivanje, rashodovanje i dr.	-6.365		-2.883			-9.248
Krajnje stanje (31.12.2013.)	-	153.220	24.304			177.524
	<i>Ispravka vrednosti</i>					
Početno stanje (01.1.2013.)		54.193	19.266			73.459
Korekcije početnog stanja						
Amortizacija za 2013. godinu		124	1.227			1.351
Prenos sa jednog oblika na drugi		-516				-516
Revalorizacija - efekti procene		-19.676				-19.676
Otuđivanje, rashodovanje i dr.			-2.599			-2.599
Krajnje stanje (31.12.2013.)	-	34.125	17.894			52.019
	<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>					
Početno stanje 1.1.2013.	6.365	98.436	7.147			111.948
Krajnje stanje 31.12.2013.	-	119.095	6.410			125.505

10.3. Investicione nekretnine

Promena stanja investicionih nekretnina	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Revalorizovana vrednost</i>		
Početno stanje (01. januara)	4.062	3.738
Korekcije početnog stanja		
Nove nabavke		
Prenos sa jednog oblika na drugi		
Revalorizacija - efekti procene	854	324
Otuđivanje i rashodovanje		
Krajnje stanje (31. decembra)	4.916	4.062

Fer vrednost investicionih nekretnina na dan 31. decembra 2013. godine je iznosila 4.916 hiljada RSD i odnosi se na poslovni prostor u vlasništvu Društva koji je se izdaje u zakup.

Procena je izvršena od strane procenitelja koji ima relevantne stručne kvalifikacije i nedavno iskustvo sa lokacijama i kategorijom investicione nekretnine koju je procenjivao. Procena vrednosti je vršena na osnovu brojnih faktora, kao što su: postojeći uslovi rentiranja, procena tržišnih uslova i procena stopa kapitalizacije korišćenjem uporednih tržišnih podataka, tamo gde je to moguće.

Usled trenutnog stanja na tržištu nekretnina, i smanjenog broja kupoprodajnih transakcija u odnosu na ranije godine, prouzrokovanih ekonomskom krizom, procenitelji su u povećanoj meri koristili svoje poznavanje tržišta i profesionalno rasuđivanje, te se nisu oslanjali samo na rezultate uporedivih transakcija koje su se desile u prošlosti.

10.4. Dugoročni finansijski plasmani

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>		
Zahinos Ltd	2.256	2.255
Svega	2.256	2.255
<i>Učešće u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica</i>		
Energopet doo	40.555	40.555

Energoplast doo	142	142
Svega	40.697	40.697
<i>Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica i druge H.o.V. namenjene prodaji</i>		
Hipotekarna banka Podgorica	-	3.351
UKUPNO	42.953	46.303
<i>Ostali dugoročni finansijski plasmani</i>		
Dati dugoročni zajmovi zavisnim društvima	-	-
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća	12.754	12.735
Hartije od vrednosti date u zalog bankama	11.051	31.765
Dugoročni stambeni krediti dati zaposlenima	1.925	2.003
Svega	25.730	46.503
Obezvredjenje Hartija od vrednosti	-	-
UKUPNO	25.730	46.503

Povećanje vrednosti HOV koje se drže do dospeća i HOV date u zalog bankama su posledica povećanja fer vrednosti na tržištu. Značajno smanjenje na poziciji Hartije od vrednosti date u zalog bankama je posledica dospeća HoV na naplatu tokom 2013. godine i istovremeno smanjenja iznosa kolaterala kod Unicredit banke.

10.5. Zalihe i dati avansi

Struktura zaliha i Datih avansa	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Dati avansi	1.687	6.878
Zalihe granulata	-	1.838
UKUPNO	1.687	8.716

10.6. Kratkoročna potraživanja

Struktura kratkoročnih potraživanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Potraživanja po osnovu prodaje</i>		
Kupci – ostala povezana pravna lica	61.054	22.889
Kupci u zemlji	42.585	53.546
Kupci u inostranstvu	-	1.706
Ispravka vrednosti	-10.182	-11.555
Svega	93.457	66.586

<i>Potraživanja iz specifičnih poslova</i>		
Ostala potraživanja iz specifičnih poslova	2.412	2.406
Svega	2.412	2.406
<i>Druga potraživanja</i>		
Potraživanja za kamatu i dividende	124.759	22.021
Potraživanja od zaposlenih	17	247
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	-	147
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	147	305
Ostala potraživanja	1.401	266
Ispravka vrednosti potraživanja za kamatu	-5.030	-5.030
Svega	121.294	17.956
UKUPNO	217.163	86.948

Društvo je pokrenulo tužbu pred Privrednim sudom u Zrenjaninu radi utvrđivanja visine potraživanja prema Jugoremediji a.d. u stečaju (napomena 13.). Naime, stečajni dužnik je neosnovano osporio deo iznosa prijavljenih potraživanja u visini od 19.146 hiljada RSD i pored dostavljene dokumentacije koja neosporno dokazuje validnost potraživanja. Društvo poseduje kompletnu verodostojnu dokumentaciju (overene listove građevinske knjige od strane stručnog nadzora investitora, overene zapisnike sa stručnih kolegijuma, potpisanu fakturu, overene anekse i dr.) i rezultat ovog spora smatra izvesno pozitivnim. S obzirom da je u momentu proglašenja stečaja Jugoremedije a.d., Društvo izvršilo ispravku vrednosti potraživanja u visini 40% od ukupnog potraživanja, nisu vršene dodatne ispravke vrednosti.

Promene na računu ispravke vrednosti potraživanja su prikazane u narednoj tabeli.

Promene ispravke vrednosti potraživanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Stanje na dan 01. januara	16.585	1.833
Dodatna ispravka vrednosti	597	14.752
Otpis prethodno ispravljenih potraživanja	1.970	
Naplaćena ispravljena potraživanja		
UKUPNO	15.212	16.585

Otpis prethodno ispravljenih potraživanja je izvršen za potraživanja prema kupcu u inostranstvu KECO Invest Engineering i kupcu u zemlji Altas sistem, usled verovatne neisplativosti pokretanja sudskog postupka.

Formiranje i ukidanje ispravke vrednosti potraživanja iskazuje se u okviru „Ostalih rashoda/ostalih prihoda“ u Bilansu uspeha (Napomene 9.12 i 9.13). Kategorije unutar pozicije potraživanja ne sadrže obezvređena sredstva. Maksimalna izloženost kreditnom riziku na dan izveštavanja je fer vrednost svake pojedinačne kategorije gore navedenih potraživanja. Osim potraživanja prema Jugoremediji, potraživanja od kupaca i ostala potraživanja su nekamatonosna.

10.7. Kratkoročni finansijski plasmani

Struktura kratkoročnih finansijskih plasmana	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Ostali kratkoročni krediti i plasmani</i>		
Namensko oročenje sredstava kod domaćih poslovnih banaka	7.500	99.891
HOV 2014	6.768	-
Svega	14.268	99.891
UKUPNO	14.268	99.891

Detaljnije informacije o deponovanim sredstvima kod domaćih poslovnih banaka su prezentovane u narednoj tabeli.

<i>Banka</i>	<i>Valuta</i>	<i>Datum plasmana</i>	<i>Datum Dospeća</i>	<i>Iznos u 000 RSD</i>
Unicredit	RSD	27.12.2012	15.01.2013	7.500

10.8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Tekući računi (dinarski)	1.193	7.269
Tekući računi (devizni)	15.030	5.259
Dinarska blagajna	2	42
Devizna blagajna	-	
Kratkoročno oročeni depoziti i akreditivi	-	

Novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena	-	
Ostala novčana sredstva (VISA)	-5	
UKUPNO	16.220	12.570

U okviru **tekućih dinarskih i deviznih računa** Društva iskazana su sredstva u poslovnim bankama u zemlji prevashodno Unicredit banka, Banka Intesa i Alpha banka, kao i sredstva u poslovnoj banci ATF Kazahstan.

10.9. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja

Struktura poreza na dodatu vrednosti i aktivnih vremenskih razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Unapred plaćeni troškovi	459	407
Razgraničeni porez na dodatu vrednost	12	21
Potraživanja za nefakturisani prihod	17.204	18.887
Razgraničeni troškovi po osnovu obaveza		
Ostala aktivna vremenska razgraničenja		
UKUPNO	17.675	19.315

Potraživanja za nefakturisani prihod se jednim delom odnose na preneti nefakturisani prihod iz prethodne godine na teret EP Opreme u iznosu od 7.997 hiljada RSD, koji zbog kompleksnosti ugovornih odnosa još uvek nije regulisan. Ostala potraživanja za nefakturisani prihod se odnose na projekat rafinerije u Kazahstanu u iznosu od 7.639 hiljada RSD i prema investitoru RTB Bor po osnovu ugovora br 2431 u iznosu od 1.568 hiljada RSD.

10.10. Promene na kapitalu

OPIS	Osnovni kapital	Ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve	Revalorizaci- one rezerve	Nerealizovani dobici osnovu HoV	Nerealizovani gubici osnovu HoV	Neraspoređeni dobitak	Gubitak do visine kapitala	Otkupljene sopstvene akcije	Ukupno
Stanje na dan 31.12.2012. godine	80,897	8,661		22,504	33,727	609		136,325			282,723
Ispravka greške i promena računovodstvene politike											
Korigovano početno stanje	80,897	8,661		22,504	33,727	609		136,325			282,723
Povećanje					21,616			7,935			29,551
Promene u fer vrednosti HoV raspoloživih za prodaju					(2,568)	(609)					(3,177)
Neto dobitak tekućeg perioda											
Raspodela dobiti											
Prodaja / (sticanje) sopstvenih akcija											
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobit za 2012 godinu											
Stanje 31.12.2013. godine	80,897	8661	-	22,504	52,775	-	-	144,260	-	-	309,097

10.11. Osnovni kapital

Struktura kapitala	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Osnovni kapital</i>		
Osnovni kapital	80.897	80.897
Ostali osnovni kapital	8.661	8.661
UKUPNO	89.558	89.558

Struktura Osnovnog kapitala je: Energoprojekt Holding 50.781 hiljada RSD (62,77%) i ostala pravna i fizička lica 30.116 hiljada RSD (37,23%).

10.12. Rezerve

Rezerve obuhvataju sledeće oblike rezervi:

Struktura rezervi	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Zakonske rezerve	9.789	9.789
Statutarne i druge rezerve	12.715	12.715
UKUPNO	22.504	22.504

Zakonske rezerve su obavezno formirane do 2004. godine, tako što se svake godine iz dobitka unosilo najmanje 5%, dok rezerve ne dostignu najmanje 10% osnovnog kapitala. Opštim aktom Društva utvrđene su statutarne rezerve o čijoj visini odlučuje Skupština akcionara Društva na predlog Upravnog odbora, a koje ne mogu biti manje od 5% ostvarenog neto dobitka.

10.13. Revalorizacije rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju

Struktura revalorizacionih rezervi, nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Revalorizacije rezerve	52.775	33.727
Nerealizovani dobitci od HoV raspoloživih za prodaju	-	609
Nerealizovani gubici od HoV raspoloživih za prodaju	0	0
UKUPNO	52.775	34.336

Povećanje revalorizacionih rezervi je posledica ujednačavanja sadašnje vrednosti poslovne zgrade i premeravanja poslovnog prostora po odluci EP Holdinga.

10.14. Neraspoređeni dobitak

Stanje i promena stanja **neraspoređenog dobitka** je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja neraspoređenog dobitka	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Stanje na dan 01.01.	136.325	133.073
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobitak		-41
Korekcija dobitka po osnovu primene MRS 12		
Korekcija dobitka po osnovu primene MRS 19		
Raspodela dobitka (dividende)		
Raspodela dobitka (povećanje nominalne vrednosti po akciji)		
Raspodela dobitka u statutarne rezerve		
Ostalo		
Dobit tekuće godine	7.935	3.293
Stanje na dan 31. decembra	144.260	136.325

10.15. Dugoročna rezervisanja

Struktura dugoročnih rezervisanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Rezervisanje za naknade i druge beneficije zaposlenih	6.740	7.669
UKUPNO	6.740	7.669

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna stručnog tima iz sistema Energoprojekt.

Prilikom projekcija obračuna rezervisanja po MRS 19 korišćen je deduktivni pristup, odnosno sva društva iz sistema Energoprojekt su posmatrana kao

celina, i na osnovu opštih pravilnosti, i korišćenjem broja radnika „kao ključa“, izvršena je alokacija na konkretne privredne subjekte. Uzevši u obzir da su sva zavisna društva u većinskom vlasništvu istog privrednog subjekta, primenjeni pristup je objektivn i rezultati projekcija se mogu uvažiti kao očekivani.

Snižavanje iznosa rezervisanja po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina (za 0,57%), u bilansu stanja na dan 31.12.2013. godine u odnosu na dan 31.12.2012. godine je posledica promene više faktora od kojih:

- s jedne strane, promena pojedinih faktora utiče na povećanje iznosa rezervisanja (povećanje broja zaposlenih za 1,50% i povećanje prosečne očekivane otpremnine za 4,79%); a
- s druge strane strane, promena pojedinih faktora utiče na snižavanje iznosa rezervisanja (smanjenje prosečnih godina staža provedenih u Preduzeću za 2,42% i povećanje razlike između godišnje diskontne stope i prosečnog godišnjeg očekivanog rasta zarada za 0,50%).

Pored navedenog, promena u strukturi rezervisanja po konkretnim preduzećima je rezultat promene alikvotnog dela učešća broja zaposlenih u pojedinim preduzećima u ukupnom broju zaposlenih celog Preduzeća.

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavljao se u više sledećih koraka:

- *prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti;*
- *drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja; i*
- *treće, svođenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavlja količnik diskonte stope i očekivanog rasta zarada.*

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuju na osnovu člana 48 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini: 1) njegove trostruke neto zarade isplaćene za mesec koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 2) trostrukog iznosa neto prosečne zarade kod Poslodavca u mesecu koji

prethodi mesecu odlaska u penziju, 3) u iznosu utvrđenom zakonom; u zavisnosti koji je od navedenih iznosa najpovoljniji za zaposlenog.

Prilikom diskontovanja uvažene su sledeće pretpostavke:

- *očekivani godišnji rast zarada u Društvu od 6% i*
- *diskontna stopa od 9% .*

Kako je za određivanje sadašnje vrednosti (nedospelih) otpremnina neophodan podatak o godišnjoj diskontnoj stopi, kao i podatak o prosečnom godišnjem rastu zarada u Preduzeću, u nastavku će se precizirati navedene veličine.

Za godišnju diskontnu stopu je prihvaćena stopa od 9%. U paragrafu 78, MRS 19, kao i u paragrafu BC 33 u okviru Osnova za zaključivanje MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok dospeća obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih hartija od vrednosti čiji je garant Republika Srbija. Shodno navedenom, diskontna stopa je određena shodno godišnjem prinosu na državne hartije od vrednosti emitovanim 30. decembra 2013. godine, od strane Uprave za javni dug Ministarstva finansija Republike Srbije. Navedena hartija od vrednosti je emitovana uz godišnju kamatnu stopu od 8,89%. Kako je rok dospeća repernih hartija od vrednosti kraći (371 dan) od prosečnog procenjenog roka dospeća primanja koja su predmet ovog obračuna, pri određivanju diskontne stope, uvažavajući zahteve iz paragrafa 81, MRS 19, procenjena je diskontna stopa za duže rokova dospeća.

Godišnji očekivani rast zarada u Preduzeću je planiran na nivou od 6%.

Godišnja diskontna stopa i godišnji rast zarada zavise od stope inflacije. Memorandumom Narodne banke Srbije o ciljanim stopama inflacije do 2016. godine, koji je usvojen na sednici Izvršnog odbora NBS 18. oktobra 2013. godine, pored ostalog, utvrđena je ciljana stopa inflacije za 2014.

godinu od 4%, sa dozvoljenim odstupanjem (pozitivnim i negativnim) od 1,5 procentnih poena. Shodno navedenom, a uvažavajući i značajno snižavanje inflacije tokom 2013. godine, ali i u Memorandumu naznačeno očekivanje da naredne godine neće biti završene strukturne reforme i ostvarena liberalizaciju cena, najrealnije je inflaciju za narednu godinu, u dozvoljenim okvirima predviđenim Memorandumom, planirati uz dozvoljeno pozitivno odstupanje od 1%.

Dakle, rezervisanje će se proceniti shodno planiranoj godišnjoj inflaciji od 5%. Iz navedenog sledi da je u Preduzeću planiran dugoročni godišnji rast realnih zarada od 1%, a da je dugoročna godišnja realna diskontna stopa planirana na nivou od 4%.

Ako bi u budućnosti došlo do pada stope inflacije, primenjena logika rezultirala bi snižavanju nominalnih zarada, ali takođe i diskontne stope (koja je dominantno opredeljena stopom inflacije), tako da ta promena ne bi dovela do promene rezultata prezentiranih u ovom materijalu. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Preduzeću od 6% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 9%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 75, MRS 19.

10.16. Dugoročni krediti

Na dan 31.12.2013. godine, Društvo nema obaveze po osnovu dugoročnih kredita.

Dugoročni kredit, uzet tokom 2012. godine za obrtna sredstva i održavanje likvidnosti dospeva za plaćanje tokom 2014. godine. Detaljnije informacije o dugoročnom kreditu su prezentovane u narednoj tabeli.

<i>Banka</i>	<i>Val</i>	<i>Datum odobrenja</i>	<i>Datum dospeća</i>	<i>God. kam. stopa</i>	<i>Način otplate</i>	<i>Preostali dug u valuti</i>	<i>Obezbeđenje</i>
Alpha bank	EUR	30.11.12.	31.05.14	2,5%	mesečno	500.000	menice
UKUPNO						500.000	

Predmetni kredit je srednjoročni subvencionisani kredit sa grejs periodom od 5 meseci.

U narednoj tabeli su prikazane obaveze po osnovu predmetnog kredita iskazane u dinarima, na dan 31.12.2013. godine, razdvojene na:

- obaveze do godinu dana (koje se iskazuju o okviru kratkoročnih obaveza) i
- na obaveze preko godinu dana (koje se iskazuju u okviru dugoročnih kredita).

<i>Banka</i>	<i>u 000 dinara</i>			
	<i>2013.</i>		<i>2012.</i>	
	<i>Dugoročna obaveza</i>	<i>Kratkoročna obaveza</i>	<i>Dugoročna obaveza</i>	<i>Kratkoročna obaveza</i>
Alpha bank	-	22.047	21.869	34.990
UKUPNO	-	22.047	21.869	34.990

Ukupne kratkoročne obaveze u iznosu od 23.021 hiljada RSD, pored kratkoročne obaveze u vezi kredita Alpha banke, sadrže i iznos pozajmice od filijale EP Visokogradnje u iznosu od 974 hiljade RSD.

10.17. Obaveze iz poslovanja

Struktura obaveza iz poslovanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	21.142	17.239
Dobavljači – matična i zavisna pravna lica	58.759	40.801
Dobavljači – ostala povezana pravna lica	9.349	8.694
Dobavljači u zemlji	2.021	2.746
Dobavljači u inostranstvu	7	
Ostale obaveze iz poslovanja	-	
Obaveze iz specifičnih poslova	-	
UKUPNO	91.278	69.480

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost obaveza iz poslovanja odražava njihovu fer vrednost na dan bilansa stanja.

10.18. Ostale kratkoročne obaveze

Struktura kratkoročnih obaveza i pasivna vremenska razgraničenja	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada - bruto	16.773	11.918
Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	-	-
Obaveze za dividende/učešće u dobitku	106	121
Obaveze prema zaposlenima	1.607	711
Obaveze prema članovima upravnog i nadzornog odbora	999	703
Ostale obaveze	175	137
UKUPNO	19.660	13.590

Obaveze po osnovu zarada i ostale nepomenute obaveze se najvećim delom odnose na obaveze (neto, porezi i doprinosi, obaveze Komorama) za decembarsku zaradu, koja je u Društvu isplaćena u januaru naredne godine, kao i za neisplaćeni deo regresa za godišnji odmor za 2013. godinu.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj fer vrednosti na dan bilansa stanja.

10.19. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja

Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda</i>		
Obaveze za PDV	2.572	1.889
Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova	1.177	-
Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	796	771
Svega	4.545	2.660
<i>Pasivna vremenska razgraničenja</i>		
Unapred obračunati troškovi	1.635	
Obračunati prihodi budućeg perioda	-	
Odloženi prihodi i primljene donacije	-	

Ostala pasivna vremenska razgraničenja	-	313
UKUPNO	6.180	2.973

Obaveze za PDV se odnose na razliku obračunatog poreza i prethodnog poreza. Ova obaveza je u Društvu izmirena u zakonskom roku, početkom naredne godine.

10.20. Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva

Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Odložene poreske obaveze	7.565	4.315
Neto poreska sredstva/obaveze	7.565	4.315

Odložene poreske obaveze koje su iskazane na dan 31. decembra se odnose na *oporezive privremene i stalne razlike* između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Naime, usled različitih odredbi na bazi kojih se u Društvu određuje računovodstvena amortizacija (shodno odredbama profesionalne regulative; MRS i MSFI i dr.) i odredbi kojima se određuje poreska amortizacija (Shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica), Društvo će u budućem periodu platiti veći porez na dobitak nego što bi platilo da mu se sa aspekta poreskog zakonodavstva prizna stvarno iskazana knjigovodstvena amortizacija. Iz navedenog razloga, Društvo priznaje odloženu poresku obavezu, koja predstavlja porez na dobitak koji će biti plativ kada Društvo „povrati“ knjigovodstvenu vrednost sredstava. Iznos odloženih poreskih obaveza izračunat je množenjem visine oporezive privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Društva (15%).

10.21. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Društvo redovno sprovodi usaglašavanje potraživanja i obaveza tokom godine sa najznačajnim kupcima i dobavljačima, dok se na kraju vrše kompletna usaglašavanja sa svim kupcima i dobavljačima. U narednoj tabeli prikazani su iznosi potraživanja od domaćih i inostranih kupaca koji do ovog momenta nisu odgovorili na poslate Izvode otvorenih stavki.

<i>Kupci koji nisu odgovorili na poslate izvode otvorenih stavki</i>	<i>u 000 dinara</i>
<i>Domaći Kupci</i>	
Jugoremedija a.d. u stečaju	36.541
Ekohem	90
Autoplast	507
UKUPNO	37.138

Društvo je osporilo obavezu u iznosu od 2.215 hiljada RSD prema Energoprojekt Visokogradnji po osnovu dostavljenog računa za lokalne poreske troškove u Republici Kazahstan, jer je stav stručnih službi da iskazani iznosi obaveze zahtevaju dodatne analize, pojašnjenja i korekcije. Za osporeni iznos, Društvo je u svojim poslovnim knjigama izvršilo rezervisanja u visini od 50%. Usaglašavanje međusobnih obaveza i potraživanja se vrše kontinuelno sa povezanim pravnim licima.

Društvo je izvršilo **usaglašavanje obaveza** sa domaćim i inostranim dobavljačima sa stanjem na dan 31.12.2013. godine. Društvo nema značajne neusaglašene iznose obaveza.

10.22. Vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva

Shodno zakonskim odredbama (Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike), Društvo je u svojim finansijskim izveštajima iskazalo vanbilansnu aktivu i vanbilansne pasivu. Stavke iskazane u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, a koje su prikazane u narednoj tabeli, ne predstavljaju sredstva ni obaveze Društva, već prvenstveno služe u kontekstu informativne uloge korisnika finansijskih izveštaja.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Primljene hartije od vrednosti - vaučeri		
<i>Primljene garancije, avali i druga jemstva</i>		
Primljene garancije - domaći dobavljači		
Primljene garancije i druga jemstva - devizni deo		
Primljene garancije - zalog pokretnih stvari		
Primljene garancije		

Svega		
<i>Date garancije, avali i druga jemstva</i>		
Date garancije - dinarski deo	17.657	8.816
Date garancije - devizni deo	-	
Data jemstva - dinarski deo	150.208	291.613
Data jemstva - devizni deo	-	
Date garancije	-	
Svega	167.865	300.429
<i>Ostala vanbilansna aktiva/pasiva</i>		
Ostala vanbilansna aktiva	23	187
Svega	23	187
UKUPNO	167.888	300.616

Najznačajniji iznos jemstava je dato solidarno jemstvo u visini od 150.208 hiljade RSD za Energoprojekt Holding u vezi kredita za obrtna sredstva od Fonda za razvoj Republike Srbije.

11. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA

Društvo ne poseduje hipoteke na teret ni u korist.

12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 - Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr.; između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: **zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje** (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta **zavisnih društva**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Energoprojekt Industrija a.d.

Struktura prihoda i rashoda od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Prihodi</i>		
Energopet	21.472	-
Energoplast	112.000	58
Energoprojekt Oprema	4.514	55.235
Energoprojekt Holding	-	-
Energoprojekt Visokogradnja	21.410	169.186
Energoprojekt Entel	27.655	
Energoprojekt Arhitektura	-	461
Svega	187.051	224.940
<i>Rashodi</i>		
Energoprojekt Holding	24.394	28.915
Energoprojekt Visokogradnja	6.617	17.232
Zahinos Ltd	-	3.043
Energoprojekt Energodata	3.147	3.894
Energoprojekt Entel	774	1.749
Energoprojekt Arhitektura	111	4.794
Energoprojekt Garant	171	156
Energoprojekt Niskogradnja	38	-
Energoprojekt Oprema	-	725
Svega	34.952	60.508

Struktura obaveza i potraživanja prema povezanim pravnim licima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Potraživanja</i>		
Energoprojekt Oprema	420	2.547
Energoprojekt Visokogradnja	26.171	20.326
Energoprojekt Entel	34.338	-
Energoprojekt Arhitektura	2.538	2.532
Energopet	174	174
Energoplast	112.000	9.139
Zahinos Ltd	-	-
Svega	175.641	34.718
<i>Obaveze</i>		
Zahinos Ltd	1.052	1.536
Energoprojekt Oprema	-	1.538
Energoprojekt Entel	395	418
Energoprojekt Holding	57.707	39.265
Energoprojekt Visokogradnja	8.739	7.417
Energoprojekt Energodata	1.165	634
Energoprojekt Arhitektura	24	38
Svega	69.082	50.846

U strukturi ostvarenih prihoda prikazani su i prihodi ostvareni po osnovu vlasništva u pridruženim društvima Energopet i Energoplast.

Najznačajniji iznos obaveza se odnosi na obavezu prema Energoprojekt Holdingu u visini od 57.707 hiljada RSD. Najznačajniji iznos potraživanja se odnosi na potraživanja za neisplaćenu dividendu pridruženog društva Energoplast u iznosu od 112.000 hiljada RSD.

13. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA

Potencijalne obaveze, koje mogu da rezultiraju odlivom ekonomskih koristi Društva, prvenstvo mogu da nastanu po osnovu:

- sudskih sporova

Potencijalna **obaveza po osnovu sudskih sporova** se prvenstveno ogleda u mogućnosti okončanja sudskih sporova na štetu Društva, a za šta nije stvorena obaveza ili izvršeno rezervisanje u bilansu stanja. **Potencijalna sredstva**, koja mogu da rezultiraju prilivom ekonomskih koristi Društva, prvenstvo mogu da nastanu po osnovu sudskih sporova u kojima je Društvo tužena stana. Potencijalna **sredstva po osnovu sudskih sporova** se ogledaju u mogućnosti okončanja sudskih sporova u korist Društva, a za šta nije stvoreno potraživanje u bilansu stanja ili na neki drugi način iskazana ekonomska korist Društva (na primer, umanjenjem vrednosti neopravdanog avansa i sl.).

Pregled svih aktivnih sporova Društva dat je u sledećoj tabeli.

REDNI BROJ	TUŽILAC	TUŽENI	OSNOV SPORA	VREDNOST SPORA	NADLEŽNI SUD	OČEKIVANI TERMIN OKONČANJA SPORA
1.	Milaka Bančić	EP Industrija a.d.	Otkup stana	-	Prvi osnovni sud u Beogradu	Neizvesno
2.	Milanka Bančić	EP Industrija a.d.	Stambeni spor- poništaj odluke o dodeli stana solidarnosti	-	Prvi osnovni sud u Beogradu	Neizvesno
3.	EP Industrija a.d.	Jugoremedija a.d.- u stečaju	Utvrdjenje potraživanja	19.146.240,15 RSD	Privredni sud u Zrenjaninu	Neizvesno
4.	EP Industrija a.d.	Jugoremedija a.d.- u stečaju	Prijava potraživanja	321.146,18 EUR	Privredni sud u Zrenjaninu	Neizvesno
5.	Marko Martinoli	EP Industrija a.d.	Poništaj finansijskih izveštaja 2011	-	Privredni sud u Beogradu	Neizvesno

Društvo je pokrenulo tužbu pred Privrednim sudom u Zrenjaninu radi utvrđivanja visine potraživanja prema Jugoremediji a.d. u stečaju. Naime, stečajni dužnik je neosnovano osporio deo iznosa prijavljenih potraživanja i pored dostavljene dokumentacije koja neosporno dokazuje validnost

potraživanja. Društvo poseduje kompletnu verodostojnu dokumentaciju (overene listove građevinske knjige od strane stručnog nadzora investitora, overene zapisnike sa stručnih kolegijuma, potpisanu fakturu, overene anekse i dr.) i rezultat ovog spora smatra izvesno pozitivnim. S obzirom da je u momentu proglašenja stečaja Jugoremedije a.d., Društvo izvršilo ispravku vrednosti potraživanja u visini od 40% ukupnog potraživanja, nisu vršene dodatne ispravke vrednosti.

Društvo nema drugih aktivnih materijalno značajnih sudskih sporova.

14. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Dana 29.01.2014. godine Društvo je zaključilo ugovor sa poznatim Investitorom u Kazahstanu za izradu radne dokumentacije za stanična postrojenja SKS-1, SKS-3, SKS-5, SKS-7 za Projekat „Povećanje kapaciteta magistralnog gasovoda «Kazahstan-Kina» (prva deonica)“ u vrednosti od 3.400 hiljada USD.

Tokom januara 2014. godine, jedan od suvlasnika pridruženog društva Energoplast doo, Chartered Oil and Gas Ltd., je najavio mogućnost prodaje svog dela vlasništva u pridruženom društvu Energoplast doo.

U Beogradu,
27.02.2014. godine

Lice odgovorno za
sastavljanje izveštaja

Izvršni direktor

BDO d.o.o. Beograd

Knez Mihailova 10
11000 Belgrade
Republic of Serbia
Tel: +381 11 3281 399
Fax: +381 11 32 81 808

www.bdo.co.rs

BDO d.o.o. Beograd, privredno društvo osnovano u Republici Srbiji, je članica BDO International Limited, kompanije sa ograničenom odgovornošću sa sedištem u Velikoj Britaniji, i deo je međunarodne BDO mreže firmi članica.
BDO je brend ime za BDO mrežu i za svaku BDO firmu članicu.

BDO d.o.o. Beograd, a limited liability company incorporated in the Republic of Serbia, is a member of BDO International Limited, a UK company limited by guarantee, and forms part of the international BDO network of independent member firms. BDO is the brand name for the BDO network and for each of the BDO member firms.

III

Godišnji izveštaj o poslovanju

1. Opšti podaci
2. Kratak opis poslovnih aktivnosti, organizacione strukture i podaci o upravi Društva
3. Podaci o razvoju, finansijskom položaju i rezultatu poslovanja Društva
4. Opis očekivanog razvoja Društva u narednom periodu, rizici i pretnje
5. Važniji poslovni događaji nakon izveštajne godine
6. Značajniji poslovi sa povezanim licima
7. Aktivnosti Društva na polju istraživanja i razvoja
8. Obaveštenje o kodeksu korporativnog upravljanja
9. Odluka nadležnog organa o usvajanju godišnjih finansijskih izveštaja
10. Odluka o raspodeli dobiti ili pokriću gubitka

1. Opšti podaci

OPŠTI PODACI	
Poslovno ime	Energoprojekt Industrija a.d.
Sedište i adresa	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
Matični broj	07073224
PIB	100830795
Web site	www.ep-industry.com
e-mail adresa	office@ep-industry.com
Broj i datum rešenja o upisu u registar privrednih subjekata	BD 8034/2005 APR
Delatnost (šifra i opis)	07112 – Inženjerske delatnosti i tehničko savetovanje
Prosečan broj zaposlenih u 2013. godini	103
Broj izdatih akcija	197.310
Vrsta i klasa akcija	Obične akcije
Podaci o matičnom društvu	Energoprojekt Holding a.d. Beograd
Podaci o pridruženim društvima	Energopet d.o.o. Beograd – 33,33% Energoplast d.o.o. Beograd – 40,00%
Podaci o zavisnim društvima	Zahinos Ltd Nikozija Kipar – 100%
Podaci o ograncima	Filijala EP Industrija a.d. Almati Republika Kazahstan
Podaci o predstavništvima	Predstavništvo EP Industrija a.d. Moskva Ruska Federacija
Revizorska kuća koja je revidirala poslednji finansijski izveštaj	BDO d.o.o. Beograd, Knez Mihailova 10, Beograd

2. Kratak opis poslovnih aktivnosti, organizacione strukture i podaci o upravi Društva

Energoprojekt Industrija a.d. je sprovodila poslovne aktivnosti u domenu svoje osnovne delatnosti, projektovanje, konsalting i inženjering industrijskih objekata i postrojenja u zemlji i inostranstvu.

Društvo je jednodomno akcionarsko društvo sa sledećim organima upravljanja: Skupština akcionara i Odbor Direktora. Skupština akcionara ima svog Predsednika i njen rad je definisan „Poslovnikom o radu Skupštine akcionara Energoprojekt Industrije a.d.”.

Skupština akcionara bira, razrešava i kontroliše rad Odbora Direktora. Odbor Direktora ima pet direktora, od kojih je jedan Izvršni direktor (Direktor društva) i 4 neizvršna direktora, od kojih je jedan nezavistan od Društva (nezavisni direktor) a jedan predstavnik manjinskih akcionara. Skupština akcionara bira članove Odbora direktora na predlog Generalnog direktora Energoprojekt Holdinga a.d. ili na predlog jednog ili više akcionara koji poseduju najmanje 5% od ukupnog broja emitovanih akcija sa pravom glasa. Kod izbora člana Odbora direktora predstavnika manjinskih akcionara, većinski vlasnik Energoprojekt Holding a.d. se suzdržava od glasanja. Nadležnosti Skupštine akcionara, Odbora direktora i Izvršnog direktora definisane su Statutom Društva.

Društvo u svom sastavu ima više organizacionih celina i prateće službe. Celine su strukovno podeljene i pokrivaju kompletne usluge potrebne za realizaciju investicije u nekoj industrijskoj oblasti bez obzira da li je tražena usluga na nivou ideje, projektovanja, konsaltinga, izgradnje ili puštanja u pogon.

PODACI O UPRAVI DRUŠTVA				
ČLANOVI ODBORA DIREKTORA				
Ime i prezime, prebivalište, obrazovanje	Pozicija	Sadašnje zaposlenje	Članstvo u drugim odborima	% akcija Društva
Zoran Radosavljević, dipl. inž., Beograd	Predsednik	ID za korporativne projekte, Energoprojekt Holding	Energoprojekt Energodata a.d.	-
Ljubisav Popović, dipl. inž., Beograd	Izvršni direktor	Izvršni direktor EP Industrija	-	-
Svetlana Tolić, dipl. ekon., Beograd	Neizvršni direktor	Koordinator finansijskih poslova, Energoprojekt Oprema	Energoprojekt Energodata a.d.	-
Milivoje Cvetanović, dipl. ekon., Beograd	Nezavisni direktor	penzioner	-	-
Bogosav Janković, dipl. inž., Beograd	Predstavnik manjinskih akcionara	penzioner	-	1,45%

3. Podaci o razvoju, finansijskom položaju i rezultatu poslovanja Društva

PODACI O RAZVOJU I REZULTATU POSLOVANJA DRUŠTVA			
Izveštaj uprave o realizaciji usvojene poslovne politike	Poslovanje se obavljalo u okvirima usvojenih planskih dokumenata.		
ANALIZA FINANSIJSKIH POKAZATELJA			
Ukupni prihodi u 000 dinara	270.199		
Ukupni rashodi u 000 dinara	253.251		
Bruto dobit	16.948		
Prinos na ukupni kapital	5,48%		
Neto prinos na sopstveni kapital	2,57%		
Poslovni neto dobitak	7,81%		
Stepen zaduženosti	32,26 %		
I stepen likvidnosti	0,11		
II stepen likvidnosti	1,84		
Neto obrtni kapital u 000 dinara	122.982		
CENA AKCIJA U IZVEŠTAJNOM PERIODU			
Najviša	1.700,00		
Najniža	1.200,00		
Tržišna kapitalizacija u 000 dinara	236.772		
Dobitak po akciji u dinarima	40,22		
Isplaćena dividenda po akciji bruto u dinarima	2013. godina	2012. godina	2011. godina
	-	-	-
OSTVARENJA DRUŠTVA PO SEGMENTIMA U SKLADU SA ZAHTEVIMA MSFI 8			
Kompanija u organizacionom smislu posluje kao celina te se nisu stekli uslovi za izveštavanje po segmentima u skladu sa MSFI 8			

PROMENE VEĆE OD 10% U ODNOSU NA PRETHODNU GODINU	
Imovina	<p>U okviru stalne imovine došlo je do povećanja na poziciji Nekretnine, postrojenja i oprema usled sprovođenja odluke o nivelaciji sadašnje vrednosti po m² poslovne zgrade i do smanjenja na poziciji Ostali dugoročni finansijski plasmani usled dospeća HOV na naplatu i smanjenja kolaterala kod Unicredit banke.</p> <p>U okviru obrtne imovine najznačajnije je uvećanje na poziciji Potraživanja usled potraživanja po osnovu dividendi i prodaje nepokretnosti, dok je na poziciji Kratkoročni finansijski plasmani došlo do smanjenja usled manjeg iznosa deponovanih sredstava kod domaćih poslovnih banaka.</p>
Obaveze	<p>U 2013. godini društvo je otplatilo deo srednjoročnog kredita, ujedno je i preostala obaveza po tom osnovu reklasifikovana u kratkoročne finansijske obaveze usled dospeća tokom 2014. godine. Nije bilo novih dugoročnih i kratkoročnih zaduživanja. Uvećanje na poziciji Obaveze iz poslovanja su usled avansnih uplata investitora i dugovanja prema matičnom društvu. Ostale kratkoročne obaveze su porasle u najvećem delu zbog obaveza za decembarsku zaradu koja je isplaćena u januaru 2014. godine.</p>
Neto dobitak/gubitak	<p>Ostvarena je neto dobit u iznosu od 7.935 hiljada dinara. Ostvarena dobit je dva puta veća u odnosu na prethodnu godinu, što je rezultat ostvarenih finansijskih prihoda tokom 2013. godine.</p>
SLUČAJEVI KOD KOJIH POSTOJI NEIZVESNOST NAPLATE PRIHODA ILI BUDUĆI TROŠKOVI KOJI MOGU UTICATI NA FINANSIJSKU POZICIJU DRUŠTVA:	
<p>Neizvesnost naplate prihoda postoji u slučaju Jugoremedija a.d. u stečaju. Društvo je blagovremeno izvršilo ispravke vrednosti potraživanja i aktivno prati postupak stečaja.</p>	
STANJE (BROJ I PROCENAT) SOPSTVENIH AKCIJA, STICANJE SOPSTVENIH AKCIJA, PRODAJA SOPSTVENIH AKCIJA, PONIŠTENJE SOPSTVENIH AKCIJA	
<p>U 2013. godini, ne postoje otkupljene sopstvene akcije.</p>	

4. Opis očekivanog razvoja Društva u narednom periodu, rizici i pretnje

Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu	<p>Srednjoročni plan i program rada Energoprojekt Industrije za period od 2012. do 2015. godine definisan je „Planom poslovanja Društva u mandatnom periodu 2012 – 2015“. Osnovna opredeljenja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izlazak na bar dva ino tržišta u sferi projektovanja, isporuke tehnološke opreme, konsaltingu, a kasnije i inženjering poslovanja (Republika Kazahstan, Ruska Federacija, Republika Sudan, Irak) • Upravljanje i razvoj zavisnim društvima u cilju održanja i unapređenja tržišne pozicije • Dobijanje sertifikacije kvaliteta IMS i dalje razvijanje sistema • Kadrovska konsolidacija, podmlađivanje i poboljšanje kadrovskog potencijala sa mlađim i iskusnim kadrom • Dovođenje broja zaposlenih na optimalan nivo • Smanjenje troškova poslovanja • Uvođenje sistema nagrađivanja zaposlenih preko ostvarenih doprinosa u zavisnosti od ostvarenih rezultata projekata, biroa i pojedinaca. • Osavremenjavanje i poboljšanje tehnološke opreme
Promena poslovnih politika	<p>Nije bilo promena.</p>

Glavni rizici i pretnje kojima je privredno društvo izloženo	<ul style="list-style-type: none"> • Dalje smanjenje intenziteta investicija u industrijske objekte • Nedostatak kompleksnih projekata i investicija • Veliki broj mikro i malih konkurenata • Ulazak stranih kompanija na domaće tržište • Nizak stepen likvidnosti na domaćem tržištu
--	--

5. Važniji poslovni događaji nakon izveštajne godine

Dana 29.01.2014. godine Društvo je zaključilo ugovor sa poznatim Investitorom u Kazahstanu za izradu radne dokumentacije za stanična postrojenja SKS-1, SKS-3, SKS-5, SKS-7 za Projekat „Povećanje kapaciteta magistralnog gasovoda «Kazahstan-Kina» (prva deonica)“ u vrednosti od 3.400 hiljada USD.

6. Značajniji poslovi sa povezanim licima

Struktura prihoda i rashoda od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Prihodi</i>		
Energopet	21.472	-
Energoplast	112.000	58
Energoprojekt Oprema	4.514	55.235
Energoprojekt Holding	-	-
Energoprojekt Visokogradnja	21.410	169.186
Energoprojekt Entel	27.655	
Energoprojekt Arhitektura	-	461
Svega	187.051	224.940
<i>Rashodi</i>		
Energoprojekt Holding	24.394	28.915
Energoprojekt Visokogradnja	6.617	17.232
Zahinos Ltd	-	3.043
Energoprojekt Energodata	3.147	3.894
Energoprojekt Entel	774	1.749
Energoprojekt Arhitektura	111	4.794
Energoprojekt Garant	171	156
Energoprojekt Niskogradnja	38	-
Energoprojekt Oprema	-	725
Svega	34.952	60.508

7. Aktivnosti Društva na polju istraživanja i razvoja

Osim aktivnosti na sertifikaciji EMS i OHSAS, kao i pripremi za predstojeću sertifikaciju EnMS, nije bilo značajnijih aktivnosti na polju istraživanja i razvoja.

8. Obaveštenje o kodeksu korporativnog upravljanja

Energoprojekt Industrija a.d. primenjuje sopstveni kodeks korporativnog upravljanja (koji je usvojen na 16. sednici Upravnog odbora Energoprojekt Industrije a.d. održanoj 27.01.2012. godine.

Kodeksom korporativnog upravljanja Energoprojekt Industrija a.d. postavljaju se principi korporativne prakse i organizacione kulture u skladu sa kojima se ponašaju nosioci korporativnog upravljanja Energoprojekt Industrije a.d., a naročito u vezi sa pravima akcionara, okvirima i načinom delovanja nosilaca korporativnog upravljanja, javnošću i transparentnošću poslovanja društva.

Osnovni cilj kodeksa je uvođenje dobrih poslovnih običaja u domenu korporativnog upravljanja, koji treba da omoguće ravnotežu uticaja njegovih nosilaca, konzistentnost sistema kontrole i jačanje poverenja akcionara i investitora u društvo, sve u cilju dugoročnog poslovnog razvoja društva.

Organi društva ulažu napore da principi ustanovljeni Kodeksom, kada za tim postoji potreba, budu detaljnije razrađeni u okvirima drugih opštih akata društva.

U samoj primeni, ne postoje bitna odstupanja od pravila kodeksa korporativnog upravljanja.

Tekst usvojenog kodeksa korporativnog upravljanja se nalazi na zvaničnoj internet prezentaciji Energoprojekt Industrija a.d. http://www.ep-industry.com/dokumenta_preduzeca.php.

9. Odluka nadležnog organa o usvajanju godišnjih finansijskih izveštaja

Na sednici Odbora direktora održanoj dana 27.02.2014. odobreni su Godišnji finansijski izveštaji i isti se upućuju Skupštini akcionara na usvajanje. Planira se da će u toku juna meseca 2014. godine biti održana redovna skupština akcionara. Odluka o usvajanju će biti naknadno objavljena u celosti.

10. Odluka o raspodeli dobiti ili pokriću gubitka

Videti prethodnu tačku 9. Odluka će biti naknadno objavljena u celosti.

IV

Izjava lica odgovornih za sastavljanje izveštaja

Prema našem najboljem saznanju, godišnji finansijski izveštaj sastavljen je uz primenu odgovarajućih međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i daje istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, finansijskom položaju i poslovanju, dobitima i gubicima, tokovima gotovine i promenama na kapitalu javnog društva, uključujući i društva koja su uključena u konsolidovane izveštaje.

Pravni zastupnik
Izvršni direktor
Ljubisav Popović, dipl. inž.